

Hoe veilig is Dijk en Waard?

Veiligheidsmonitor gemeente Dijk en Waard 2023

Juli 2024

Colofon

Uitgave

Ipsos I&O
Zuiderval 70
7500 AN Enschede

Piet Heinkade 55
1019 GM Amsterdam

Rapportnummer

2024/136

Datum

juli 2024

Opdrachtgever

Gemeente Dijk en Waard

Auteurs

Rieneke Beeftink
Wouter Andringa (red.)

Copyright

Het overnemen uit deze publicatie is toegestaan, mits de bron duidelijk wordt vermeld.

Inhoudsopgave

Samenvatting	5
1 Inleiding	11
1.1 Over de Veiligheidsmonitor	11
1.2 Steekproef en respons	11
1.3 Vragenlijst	12
1.4 Analyse	13
1.5 De presentatie van cijfers	13
1.6 Rapportage van trends	14
1.7 Leeswijzer	16
2 Leefbaarheid woonbuurt	18
2.1 Fysieke voorzieningen	18
2.2 Sociale cohesie	22
2.3 Oordeel over de woonbuurt	26
2.4 Functioneren gemeente	29
3 Overlast in de buurt	34
3.1 Totale overlast	34
3.2 Fysieke verloedering	35
3.3 Sociale overlast	39
3.4 Verkeersoverlast	43
3.5 Milieuoverlast	46
3.6 Aanpak van buurtproblemen	48
4 Veiligheidsbeleving	51
4.1 Veiligheidsbeleving in de buurt	51
4.2 Veiligheidsbeleving algemeen	59
4.3 Verwachte kans op slachtofferschap	60
4.4 Discriminatie	62
4.5 Weerbaarheid	65
5 Slachtofferschap traditionele criminaliteit	69
5.1 Slachtofferschap traditionele criminaliteit	69
5.2 Slachtofferschap geweldsdelicten	71
5.3 Slachtofferschap vermogensdelicten	75
5.4 Slachtofferschap vandalismedelicten	78

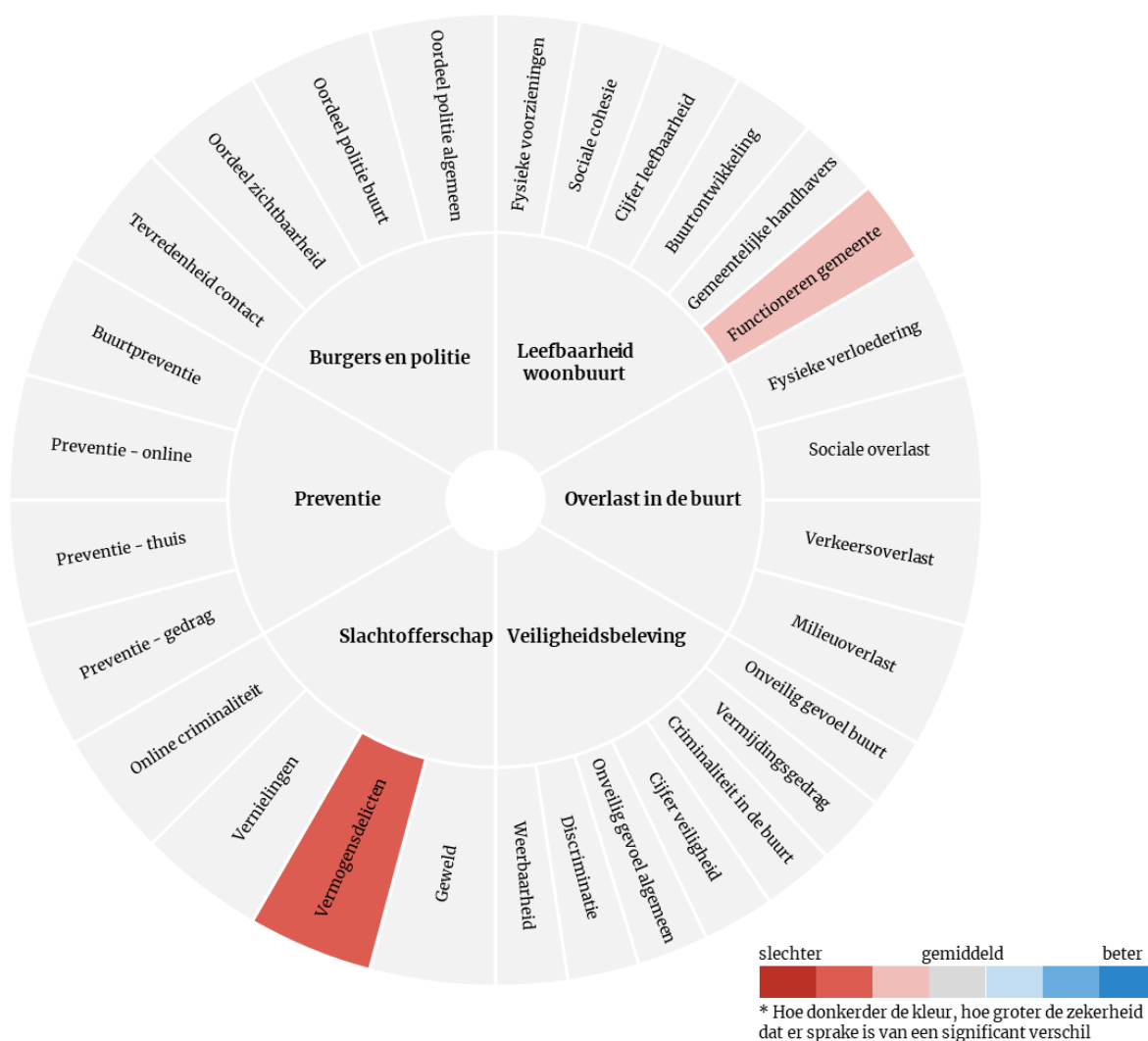
6	Slachtofferschap online criminaliteit	82
6.1	Slachtofferschap online criminaliteit	82
6.2	Slachtofferschap online oplichting of fraude	85
6.3	Hacken	86
6.4	Online bedreiging of intimidatie	87
7	Preventie	89
7.1	Preventief gedrag	89
7.2	Preventieve maatregelen in en om de woning	92
7.3	Online preventie	95
7.4	Buurtpreventie	98
8	Burgers en politie	101
8.1	Contacten burgers met politie	101
8.2	Controle door de politie	103
8.3	Functioneren politie in de buurt	104
8.4	Functioneren politie in het algemeen	109
9	Vuurwerk	111
9.1	Afsteekgedrag	111
9.2	Vuurwerkoverlast	113
9.3	Opvattingen, maatregelen en alternatieven vuurwerk	117
10	Bijlage - Trends en patronen in de landelijke Veiligheidsmonitor	124
10.1	Landelijke trends in de Veiligheidsmonitor	124
10.2	Patronen in de Veiligheidsmonitor	129

Samenvatting

Hieronder zijn de belangrijkste resultaten van de Veiligheidsmonitor Dijk en Waard 2023 beschreven. Allereerst door middel van een situatiebeschrijving en ontwikkelingen per veiligheidsthema en daarna door in te zoomen op wijken en benchmarks.

De ontwikkelingen in de uitkomsten van de Veiligheidsmonitor ten opzichte van 2021 zijn beperkt in Dijk en Waard. Enkel op subthema's zijn er een aantal significante ontwikkelingen. Het aandeel inwoners dat slachtoffer is geworden van vermogensdelicten is toegenomen en de waardering van inwoners voor het functioneren van de gemeente m.b.t. de aanpak van leefbaarheid en veiligheid is afgenomen.

Figuur 1.1 – Leefbaarheid en veiligheid in Dijk en Waard, ontwikkelingen 2023 t.o.v. 2021

Leefbaarheid woonomgeving: inwoners van Dijk en Waard geven de leefbaarheid in de buurt, net als in 2021, het rapportcijfer 7,7.

De tevredenheid over de fysieke voorzieningen in de buurt heeft in Dijk en Waard in 2023 een schaalscore van 6,7. De ervaren sociale cohesie scoort in Dijk en Waard in 2023 een 6,6. Dit is allebei vergelijkbaar met 2021. Een op de tien inwoners vindt dat de buurt waarin zij wonen er in het afgelopen jaar op vooruit is gegaan, een op de zes ziet achteruitgang in de ontwikkeling van hun buurt. Minder dan de helft van de inwoners van Dijk en Waard is (zeer) tevreden over het functioneren van de gemeente als het gaat om de aanpak van leefbaarheid en veiligheid. Deze tevredenheid is in 2023 ten opzichte van 2021 afgenomen van 51 procent naar 46 procent. Drie op de tien zeggen dat gemeentelijke handhavers (vaak of soms) zichtbaar zijn in de buurt, ruim de helft ziet handhavers op andere plekken in de gemeente. De zichtbaarheid van de handhavers in de buurt en elders in de gemeente is in 2023 in vergelijking met 2021 toegenomen. Een vijfde van de inwoners van Dijk en Waard die wel eens handhavers zien in de gemeente is (zeer) tevreden over het functioneren van deze handhavers.

Overlast in de buurt: 42 procent van de inwoners van Dijk en Waard ervaart veel overlast in de buurt. Dit is vergelijkbaar met 2021.

De meeste overlast in de buurt wordt ervaren van het verkeer (32%), gevolgd door fysieke verloedering (16%), milieuoverlast (11%) en sociale overlast (9%). Voor al deze vormen van overlast is sprake van een onveranderd beeld tussen 2021 en 2023. De grootste veroorzakers van verkeersoverlast in de buurt zijn volgens de inwoners van Dijk en Waard parkeerproblemen en te hard rijden. In de fysieke sfeer noemen zij hondenpoep op straat of in perken het vaakst. Milieuoverlast ondervinden de inwoners het meest door geluid. Wat betreft sociale overlast ervaren inwoners het vaakst overlast van rondhangende jongeren.

Veiligheidsbeleving: inwoners van Dijk en Waard geven de veiligheid in hun buurt het rapportcijfer 7,5. Dit is vergelijkbaar met 2021.

Het onveiligheidsgevoel in de eigen buurt is in 2023 vergelijkbaar met twee jaar eerder. In de buurt voelt 13 procent zich wel eens onveilig. Algemeen gezien voelt een derde van de inwoners van Dijk en Waard zich in 2023 wel eens onveilig. Ook dit cijfer is vergelijkbaar met 2021. Een op de acht inwoners van Dijk en Waard heeft het idee dat de criminaliteit in de eigen buurt is toegenomen. Dit beeld veranderde de afgelopen twee jaren niet. Wel vonden in 2023 minder inwoners dat de criminaliteit in hun buurt het laatste jaar was afgenomen (van 7% naar 4%). Een deel van de inwoners vertoont vermijdingsgedrag, door bijvoorbeeld 's avonds de deur niet open te doen (49%). Een op de tien inwoners voelt zich in het afgelopen jaar gediscrimineerd. De schaalscore voor persoonlijke weerbaarheid bedraagt in Dijk en Waard, net als in 2021, een 6,4. Het vaakst geven inwoners aan goed in staat te zijn om grenzen aan anderen duidelijk te maken (73%).

Slachtofferschap: inwoners van Dijk en Waard waren in 2023 vaker slachtoffer van traditionele criminaliteit dan in 2021. Het slachtofferschap van online criminaliteit is vergelijkbaar met twee jaar eerder.

Het slachtofferschap van traditionele criminaliteit is in Dijk en Waard gestegen van 14 procent in 2021 naar 18 procent in 2023. Achtereenvolgens waren inwoners in 2023 slachtoffer van vermogensdelicten (9%), vernielingen en geweldsdelicten (beide 6%), waarbij het aantal vermogensdelicten sinds 2021 is gestegen van 7 procent naar 9 procent in 2023. Met name fietsendiefstal en woninginbraak namen toe. De meldingsbereidheid van traditionele criminaliteit nam in Dijk en Waard af tussen 2021 en 2023 (van 42% naar 34%). Ditzelfde was voor alle delictsvormen het geval. Het slachtofferschap van online criminaliteit is in Dijk en Waard in 2023 ten opzichte van 2021 gelijk gebleven (17%). De online criminaliteit betrof achtereenvolgens online oplichting of fraude, hacken, online bedreiging of intimidatie en andere misdrijven via internet.

Preventie: de somscore voor preventief gedrag is in Dijk en Waard gemiddeld 2,2 van maximaal maatregelen. Inwoners nemen gemiddeld 1,9 preventieve maatregelen in en rondom het huis, voor online preventie gemiddeld 2,6. Dit beeld is gelijk aan 2021.

Het preventieve gedrag van de inwoners van Dijk en Waard is in 2023 ten opzichte van 2021 onveranderd gebleven. De meest voorkomende preventiemaatregel is het meenemen van de waardevolle spullen uit de auto (79%). Hoewel de somscore voor preventieve maatregelen in en rondom het huis tussen 2021 en 2023 gelijk bleef, nam het gebruik van camerabewaking onder inwoners van Dijk en Waard in diezelfde periode wel toe (van 17% naar 28%). Ook de somscore voor online preventie bleef in Dijk en Waard onveranderd, maar inwoners gebruiken wel vaker een wachtwoordmanager dan twee jaar geleden (van 13% naar 17%) en minder vaak een firewall (van 43% naar 38%). Wat betreft buurtpreventie zijn er in Dijk en Waard in 2023 minder inwoners aangemeld bij Burgernet dan in 2021 (van 43% naar 37%).

Contact burgers en politie: bijna vier op de tien zijn (zeer) tevreden over het functioneren van de politie in de buurt, bijna de helft is (zeer) tevreden over het algemeen functioneren. Dit is vergelijkbaar met 2021.

In het afgelopen jaar heeft een kwart van de inwoners een of meerdere keren contact gehad met de politie. Van hen zijn zeven op de tien (zeer) tevreden over hun laatste contact met de politie, een cijfer dat vergelijkbaar is met 2021. Bijna drie op de tien inwoners zijn (zeer) tevreden met de zichtbaarheid van de politie in hun buurt, terwijl bijna vier op de tien (zeer) tevreden zijn over het functioneren van de politie in hun buurt. Van deze laatste groep is, net zoals in 2021, ongeveer de helft het eens met de stelling dat de politie weinig contact heeft met de bewoners uit de buurt. Bijna de helft van de inwoners is (zeer) tevreden over het algemene functioneren van de politie.

Vuurwerk: zeven op de tien inwoners van Dijk en Waard zijn niet van plan om dit jaar bij de jaarwisseling vuurwerk te gaan afsteken.

Bijna vier op de tien inwoners van Dijk en Waard steken doorgaans vuurwerk af tijdens de jaarwisseling. Meer inwoners ervaren (enige) overlast door vuurwerk gedurende de rest van het jaar dan tijdens de jaarwisseling (61% tegenover 54% 'altijd', 'meestal' of 'soms'). Ruim de helft van de inwoners beschouwt het afsteken van vuurwerk als een mooie traditie die in stand gehouden moet worden. Het draagvlak voor zowel een landelijk (49%), als lokaal vuurwerkverbod (46%) ligt in Dijk en Waard dicht bij elkaar. Bijna de helft van de inwoners zou een groot georganiseerd evenement willen als alternatief voor het afsteken van vuurwerk tijdens de jaarwisseling, als dat verboden zou worden. Drie op de tien geven de voorkeur aan kleinere georganiseerde feesten/evenementen in hun buurt. Wat betreft vuurwerkvrije zones zijn zeven op de tien hier voorstander van, op voorwaarde dat deze goed gehandhaafd kunnen worden. Twee derde is van mening dat er vuurwerkvrije zones op bepaalde plekken in de gemeente moeten komen.

Wijken vergeleken

Wijken vergeleken: Oudkarspel, Sint-Pancras/Koedijk en De Draai scoren relatief beter op verschillende indicatoren van leefbaarheid en veiligheid. De Schrijverswijk, Heemradenwijk, Molenwijk, Rivierenwijk en Stadshart e.o. vallen op met relatief lagere scores voor leefbaarheid en veiligheid.

Vijf wijken, namelijk Oudkarspel, Sint-Pancras/Koedijk, Broekhorn, De Draai en De Noord, scoren het vaakst **significant beter** op leefbaarheids- en veiligheidsthema's dan gemiddeld in de gemeente Dijk en Waard. Zij geven de leefbaarheid en de veiligheid van hun buurt een relatief hoger rapportcijfer (met uitzondering van De Noord voor veiligheid). Inwoners uit deze vijf wijken vinden minder vaak dat hun buurt achteruitgaat en ervaren een sterkere sociale cohesie dan gemiddeld in de gemeente. In de wijken Oudkarspel, Sint-Pancras/Koedijk en de Draai voelen inwoners zich bovendien minder vaak onveilig in hun buurt, terwijl in Broekhorn en De Noord inwoners minder fysieke verloedering, sociale overlast en verkeersoverlast ervaren. Daarnaast scoren Broekhorn en De Draai beter op preventieve maatregelen in en rond het huis.

Zes wijken scoren het vaakst **significant slechter** op de leefbaarheids- en veiligheidsthema's dan gemiddeld in de gemeente. Dit betreft de Schrijverswijk, Schilderswijk, Heemradenwijk, Molenwijk, Rivierenwijk en Stadshart e.o. Inwoners van deze wijken beoordelen de leefbaarheid en de veiligheid van hun woonbuurt met een lager rapportcijfer en ervaren, met uitzondering van de Schilderswijk, minder sociale cohesie dan gemiddeld. Bovendien voelen inwoners in deze wijken zich vaker onveilig in hun buurt. In de Schrijverswijk, Heemradenwijk, Rivierenwijk en Stadshart e.o. hebben inwoners vaker het idee dat er veel criminaliteit in de woonbuurt voorkomt en ervaren zij vaker dan gemiddeld sociale overlast. Daarnaast nemen inwoners van de Rivierenwijk minder vaak preventief gedragsmaatregelen om diefstal te voorkomen, terwijl inwoners van Stadshart e.o. minder preventieve maatregelen in en rondom het huis nemen.

De overige elf wijken scoren op de meeste indicatoren *gelijk aan het gemeentelijk gemiddelde*. Noord-Scharwoude, Zuid-Scharwoude en Broek op Langedijk doen het wel relatief beter op de indicatoren van veiligheidsbeleving.

Dijk en Waard vergeleken

Benchmark: inwoners van Dijk en Waard scoren relatief beter op de indicatoren van leefbaarheid dan in Nederland. Inwoners van Dijk en Waard zijn minder positief gestemd over de veiligheid van hun woonbuurt dan in de veiligheidsregio. Wel scoren zij, onder meer, hoger op preventie.

Inwoners van Dijk en Waard beoordelen de leefbaarheid van hun woonbuurt positiever dan in Nederland. Zij ervaren een sterkere sociale cohesie, waarderen de fysieke kwaliteit beter en merken minder achteruitgang in de ontwikkeling van hun buurt. Ook zijn de inwoners van Dijk en Waard vaker tevreden over de gemeentelijke aanpak van leefbaarheid en veiligheid. Een uitzondering is de lagere tevredenheid over het functioneren van gemeentelijke handhavers, die ziet men in Dijk en Waard ook minder vaak in de gemeente dan gemiddeld in Nederland. De totale ervaren overlast is in Dijk en Waard significant lager dan het landelijk gemiddelde. Ook geven inwoners van Dijk en Waard de veiligheid van hun woonbuurt een hoger rapportcijfer en voelen zij zich minder vaak dan gemiddeld onveilig in hun woonbuurt. Inwoners zijn daarnaast minder vaak het slachtoffer van zowel traditionele criminaliteit, als online criminaliteit. Op preventief gedrag en preventieve maatregelen in en rondom het huis scoren inwoners van Dijk en Waard bovendien hoger dan het landelijk gemiddelde.

Inwoners van Dijk en Waard zijn positiever gestemd over de leefbaarheid van hun woonbuurt dan in de veiligheidsregio Noord-Holland-Noord. In Dijk en Waard wordt de kwaliteit van de fysieke voorzieningen hoger gewaardeerd, en zijn inwoners vaker tevreden over het functioneren van hun gemeente op het gebied van leefbaarheid en veiligheid. Inwoners van Dijk en Waard beoordelen de veiligheid van hun woonbuurt daarentegen met een lager rapportcijfer dan gemiddeld in de veiligheidsregio. Onveiligheidsgevoelens komen vaker voor in de buurt dan gemiddeld. Op preventie scoren de inwoners van Dijk en Waard juist hoger dan in de veiligheidsregio, zowel wat betreft gedrag, als wat betreft maatregelen rondom huis en buurtpreventie. Ook zijn zij relatief vaker tevreden over het functioneren van de politie in hun buurt. Er zijn geen verschillen in het slachtofferschap van traditionele of online delicten.

Vergeleken met de referentiegemeenten Alkmaar, Den Helder en Hoorn is de totaal ervaren overlast in Dijk en Waard lager dan in alle referentiegemeenten. In Dijk en Waard ervaart men een sterkere sociale cohesie, en zijn inwoners vaker tevreden over het functioneren van de gemeente dan in Den Helder en Hoorn. Wel is de zichtbaarheid van gemeentelijke handhavers in de buurt en elders in Dijk en Waard lager dan in Alkmaar en Hoorn. Daarnaast voelen inwoners van Dijk en Waard zich minder vaak onveilig in hun buurt dan in Den Helder en Hoorn. Het slachtofferschap voor traditionele criminaliteit is in Dijk en Waard eveneens lager dan in Alkmaar en Den Helder. Op preventieve maatregelen scoort Dijk en Waard hoger dan Alkmaar en Den Helder.

Inleiding

1 Inleiding

De Veiligheidsmonitor is een tweejaarlijks terugkerend bevolkingsonderzoek naar veiligheid, leefbaarheid en slachtofferschap. De Veiligheidsmonitor wordt uitgevoerd in opdracht van het Ministerie van Justitie en Veiligheid, gemeenten en politie. In 2023 heeft Dijk en Waard meegedaan aan de Veiligheidsmonitor. Dit rapport doet verslag van dit grootschalige onderzoek. Achtereenvolgens bespreken we in dit inleidende hoofdstuk de achtergrond van de Veiligheidsmonitor (par. 1.1), de steekproef en respons (par. 1.2), de vragenlijst (par. 1.3), de weging en analyse (par. 1.4), de presentatie van cijfers (par. 1.5), het gebruik van omrekenfactoren voor de methodebreuk (par. 1.6), de rapportage van trends (par. 1.7) en de leeswijzer (par. 1.8).

1.1 Over de Veiligheidsmonitor

Het Ministerie van Justitie en Veiligheid laat tweejaarlijks 65.000 enquêtes onder de Nederlandse bevolking afnemen door het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) en Ipsos I&O. Individuele gemeenten kunnen zich aansluiten bij de Veiligheidsmonitor (deelnemers). Deelnemers aan de Veiligheidsmonitor kopen enquêtes in bij Ipsos I&O, boven op de enquêtes die vanuit het landelijke deel voor hun eigen gemeente beschikbaar zijn. Daarbij kunnen deelnemers zelf kiezen met welke frequentie ze aan de Veiligheidsmonitor willen deelnemen (tweejaarlijks of anders).

Meer informatie over de Veiligheidsmonitor is na te lezen op de website van de Veiligheidsmonitor (www.veiligheidsmonitor.nl).

1.2 Steekproef en respons

Voor dit onderzoek is door het CBS een aselechte steekproef getrokken van 9.889 inwoners¹ uit de Basisregistratie Personen (BRP) van de gemeente Dijk en Waard. Bij het trekken van de steekproef is rekening gehouden met het schaalniveau waarop de gemeente Dijk en Waard informatie wenst te ontvangen. De gemeente wil graag inzicht in de ervaren veiligheid op gemeente- en wijkniveau.

De geselecteerde inwoners kregen in augustus 2023 een brief thuis met een persoonlijke uitnodiging voor deelname aan het onderzoek en konden vervolgens tot november online de vragenlijst invullen. Aan non-responders is tweemaal een herinnering per post gestuurd.

¹ Het betreft inwoners van 15 jaar en ouder in particuliere huishoudens. Dit is exclusief inwoners die verblijven in instellingen, inrichtingen en tehuizen.

In totaal hebben 3.573 van de 9.889 geselecteerde inwoners een volledige vragenlijst ingevuld. Dit komt neer op een respons van 36,1 procent. Het landelijke responspercentage van de Veiligheidsmonitor 2023 bedraagt 33,1 procent. Er hebben 179 inwoners van Dijk en Waard deelgenomen aan de landelijke Veiligheidsmonitor. Deze zijn toegevoegd aan het respondentenbestand. De totale respons in Dijk en Waard komt daarmee uit op 3.752. In de separate bijlage tabellenboek is de responsverdeling opgenomen, uitgesplitst naar persoonlijke kenmerken. Tabel 1.1 toont de respons per wijk.

Tabel 1.1 – Respons per wijk

Wijknaam	Respons	Responspercentage (Ipsos I&O)
Oudkarspel	167	34,9%
Noord-Scharwoude	175	36,8%
Zuid-Scharwoude	175	37,8%
Broek op Langedijk	183	37,5%
Sint-Pancras / Koedijk	179	37,0%
Schrijverswijk	182	37,0%
Schilderswijk	165	34,0%
Planetenwijk	106	32,1%
Bomen - Recreatiewijk	189	38,5%
Heemradenwijk	188	38,9%
Edelstenenwijk	201	41,0%
Molenwijk	169	35,3%
Rivierenwijk	151	27,2%
Stadshart / Bedrijventerrein Heerhugowaard	169	34,6%
Broekhorn	118	32,3%
Butterhuizen	195	40,3%
Oostertocht / 't Kruis	170	35,3%
Zuidwijk	153	32,8%
Huygenhoek	189	39,7%
Stad van de Zon	169	36,3%
De Draai	198	41,1%
De Noord	161	33,6%
Dijk en Waard	3.752	36,1%

1.3 Vragenlijst

De vragenlijst van de Veiligheidsmonitor bestaat uit 11 standaard vragenblokken waarin verschillende onderwerpen op het gebied van leefbaarheid en veiligheid aan bod komen. Daarnaast heeft Dijk en Waard gebruik gemaakt van de vrije ruimte van de vragenlijst om vragen over lokale onderwerpen toe te voegen. Het kader hieronder geeft een overzicht van de verschillende onderwerpen in de vragenlijst van Dijk en Waard.

Overzicht van vraagblokken in vragenlijst van de Veiligheidsmonitor:

- Leefbaarheid woonbuurt
- Beleving overlast in de buurt
- Veiligheidsbeleving
- Slachtofferschap
- Tevredenheid laatste politiecontact
- Oordeel functioneren politie in de buurt

- Oordeel functioneren politie algemeen
- Oordeel functioneren gemeente
- Controle door de politie
- Preventie
- Discriminatie
- Vuurwerk
- Achtergrondkenmerken

1.4 Analyse

Voor steekproefonderzoek is het van groot belang dat de steekproef op grond waarvan uitspraken worden gedaan zo veel mogelijk representatief is voor de populatie waarnaar wordt gegeneraliseerd. Om de representativiteit van de steekproef te vergroten is een weging toegepast. Weging is een rekenkundige bewerking die ervoor zorgt dat een eventuele scheefheid van de respons ten opzichte van de populatie wordt gecorrigeerd. Dit gebeurt door bevolkingsgroepen die in de respons onder- dan wel oververtegenwoordigd zijn zwaarder of juist minder zwaar in de resultaten mee te laten tellen. Aan het databestand van de Veiligheidsmonitor is door het CBS een weging toegevoegd. In deze weging zijn onder andere de volgende kenmerken meegenomen: leeftijd, geslacht, huishoudgrootte, stedelijkheidsgraad en herkomst. De steekproef van de Veiligheidsmonitor is dankzij de weging op deze kenmerken representatief voor de bevolking van gemeente Dijk en Waard.

1.5 De presentatie van cijfers

In dit rapport worden de resultaten voornamelijk op twee wijzen gepresenteerd:

- Een deel van de resultaten wordt gepresenteerd in de vorm van percentages, bijvoorbeeld het percentage personen dat ergens tevreden over is. Bij de berekening van de percentages in deze rapportage is de werkwijze van het CBS gevolgd: de 'weigert'- en 'weet niet'-antwoorden zijn *niet* buiten beschouwing gelaten.
- In dit rapport wordt veel gebruik gemaakt van zogenoemde schaalscores. Dit zijn cijfermatige samenvattingen van meerdere met elkaar samenhangende vragen. Bij de berekening van deze scores is de werkwijze van het CBS gevolgd: de waarde van iedere schaalscore varieert op een schaal tussen 0 en 10. Bij de berekening van de schaalscores zijn de 'weigert'- en 'weet niet'-antwoorden, eveneens conform CBS-werkwijze, *wel* buiten beschouwing gelaten.

Let op! Een schaalscore staat niet gelijk aan een rapportcijfer, omdat de indicatoren zijn samengesteld op basis van percentages en niet op basis van rapportcijfers.

De uitkomsten van Dijk en Waard zijn in dit rapport afgezet tegen de resultaten in de veiligheidsregio Noord-Holland-Noord en de landelijke cijfers over 2023 (Nederland). In het rapport wordt hiernaar verwezen als de *referentiegebieden*. Daarnaast worden de uitkomsten van Dijk en Waard ook vergeleken met drie *referentiegemeenten*: Alkmaar, Den Helder en Hoorn. De uitkomsten volgens de geografische indeling van de politie (basisteam, district en politie-eenheid) zijn opgenomen in de bijlage tabellenboek.

Tabel 1.2 – Geografische indeling gemeente Dijk en Waard

Basisteam(s)	District	Veiligheidsregio	Eenheid
Heerhugowaard	Noord-Holland-Noord	Noord-Holland-Noord	Noord-Holland

Verschillen tussen de resultaten van de referentiegebieden en van de gemeente Dijk en Waard, en tussen de resultaten van de wijken en het gemiddelde van de gemeente Dijk en Waard, worden beschreven als deze *significant* zijn. Het is dan minimaal 95 procent zeker dat de resultaten ook daadwerkelijk van elkaar verschillen en het gevonden verschil niet te wijten is aan toeval.

Voor de vergelijking van de gemeente Dijk en Waard met de referentiegemeenten Alkmaar, Den Helder en Hoorn hanteren we een andere vuistregel voor het aanduiden van verschillen. Verschillen worden nu beschreven als deze 3 procent of groter (bij percentages) of 0,3 punt of meer (bij gemiddelden) zijn.

Bij enkele resultaten in het rapport kan het voorkomen dat er vermeld wordt dat deze *indicatief* zijn. Er zijn dan minder dan 50 waarnemingen om dit resultaat op te baseren, omdat de bijbehorende vraag slechts aan een gedeelte van de respondenten is gesteld. Dit is bijvoorbeeld het geval bij ‘tevredenheid over contact met de politie’, die vragen zijn alleen aan inwoners gesteld die in het afgelopen jaar daadwerkelijk contact met de politie hebben gehad. In dit soort gevallen wil *indicatief* zeggen dat dit specifieke resultaat niet als representatief kan worden beschouwd voor de hele populatie.

1.6 Rapportage van trends

Afgelopen jaar heeft Dijk en Waard voor de zesde keer meegedaan aan de Veiligheidsmonitor². Bij de editie van 2021 was er sprake van een methodebreuk in de uitvoering van de Veiligheidsmonitor.³ Hierdoor zijn de uitkomsten van 2021 en 2023 niet vergelijkbaar met de metingen tussen 2012 en 2019, tenzij er gebruik wordt gemaakt van zogenoemde omrekenfactoren (of correctiefactoren) van het CBS. De omrekenfactoren zijn gebaseerd op modelschattingen en hebben daarom een bepaalde mate van onzekerheid. Dit betekent dat de betrouwbaarheidsmarge van cijfers die worden gecorrigeerd groter zijn dan de betrouwbaarheidsmarges van de ongecorrigeerde cijfers.

² De Veiligheidsmonitor 2021 was de eerste editie dat Dijk en Waarde als gemeente deelnam, in eerdere edities waren de gemeenten Heerhugowaard en Langedijk aparte deelnemers.

³ De dataverzameling is veranderd van een combinatie van online of schriftelijk afname van de vragenlijst naar uitsluitend online afnemen. Daarnaast is het telefonisch motiveren van respondenten afgeschaft. Verder zijn er aanzienlijke wijzigingen in de vragenlijst doorgevoerd.

Voor een selectie van 19 indicatoren op het gebied van leefbaarheid, veiligheid, slachtofferschap en tevredenheid over de politie zijn zulke factoren beschikbaar op gemeenteniveau. Dit rapport doet, naast de ontwikkelingen tussen 2021 en 2023, verslag van de trends op deze indicatoren tussen 2013 en 2023. Ook kan de lezer bij iedere indicator de uitkomsten van de gemeente vergelijken met die van de referentiegebieden. Voor de gemeente Dijk en Waard zijn de referentiegebieden die in deze rapportage worden meegenomen de veiligheidsregio Noord-Holland-Noord, Nederland en de referentiegemeenten Alkmaar, Den Helder en Hoorn.

Een trend is een ontwikkeling op langere termijn naar een bepaalde richting. Voor het interpreteren van trends wordt de ontwikkeling in elk meetjaar afgezet tegen het voorgaande meetjaar waarin de gemeente heeft deelgenomen aan de Veiligheidsmonitor. Bij het aanwijzen van de ontwikkelingen tot 2021 voor de gemeente en tot 2023 voor de referentiegebieden worden per gebiedsniveau de volgende vuistregels gehanteerd:

- De gemeente: er is sprake van een ontwikkeling als het verschil tussen twee opeenvolgende meetjaren 3 procentpunt of groter is (bij percentages) en 0,3 punt of groter (bij gemiddelden).
- Regio's zoals het basisteam, het district en de politie-eenheid: er is sprake van een ontwikkeling als het verschil tussen twee opeenvolgende meetjaren 2 procentpunt (bij percentages) of 0,2 punt (bij rapportcijfers en indicatoren) of groter is.
- Nederland: er is sprake van een ontwikkeling als het verschil tussen twee opeenvolgende meetjaren 1 procentpunt of groter is (bij percentages) en 0,1 punt of groter (bij rapportcijfers en indicatoren).

Er is voor deze gradaties gekozen omdat deze het dichtst in de buurt komen van de standaard betrouwbaarheidsmarge van de resultaten per gebiedsniveau.

Voor het interpreteren van de ontwikkeling voor de gemeente van 2023 t.o.v. 2021 hanteren we een andere richtlijn, aangezien er significantietoetsen zijn uitgevoerd op deze meetjaren. Er is sprake van een ontwikkeling als deze toets wijst op een significant verschil tussen 2021 en 2023.

De aanwezigheid van een ontwikkeling (en de richting hiervan) wordt per indicator gevisualiseerd met een teken achter het meetjaar in de tabel:

Er is sprake van een **positieve** ontwikkeling tussen twee opeenvolgende meetjaren.

Er is sprake van een **negatieve** ontwikkeling tussen twee opeenvolgende meetjaren.

Indien er *geen* eenduidige ontwikkeling is tussen 2015 en 2023, is er geen teken weergegeven.

1.7 Leeswijzer

In de hoofdstukken 2 tot en met 4 worden de resultaten gepresenteerd over achtereenvolgens de leefbaarheid van de woonbuurt, beleving van buurtoverlast en veiligheidsbeleving. De hoofdstukken 5 en 6 gaan in op slachtofferschap van traditionele criminaliteit en online criminaliteit. Hoofdstuk 7 geeft een beeld van genomen preventiemaatregelen en buurtpreventie en hoofdstuk 8 behandelt de tevredenheid over de politie. Afsluitend wordt in hoofdstuk 9 ingezoomd op het thema vuurwerk uit de vrije ruimte. In hoofdstuk 10 geven we een korte samenvatting van landelijke trends en patronen in de Veiligheidsmonitor.

Bij dit rapport horen verder een Excel-bestand ('tabellenboek') met alle uitkomsten van de Veiligheidsmonitor en een overzicht van de Indicatoren Kernbeleid Veiligheid voor Dijk en Waard, en de vragenlijst. Deze zijn als separate bijlagen meegeleverd.

Leefbaarheid woonbuurt

2 Leefbaarheid woonbuurt

Dit hoofdstuk gaat over de leefbaarheid van de woonomgeving in Dijk en Waard. In paragraaf 2.1 wordt de door inwoners ervaren kwaliteit van fysieke voorzieningen in de woonbuurt beschreven. In paragraaf 2.2 staat de betrokkenheid van inwoners bij de woonbuurt, oftewel de sociale cohesie in Dijk en Waard centraal. Paragraaf 2.3 beschrijft hoe de inwoners de leefbaarheid beoordelen en hoe zij de ontwikkeling van de buurt ervaren. Paragraaf 2.4 sluit af met de tevredenheid over het functioneren van de gemeente als het gaat om leefbaarheid en veiligheid en over de zichtbaarheid van de gemeentelijke handhavers.

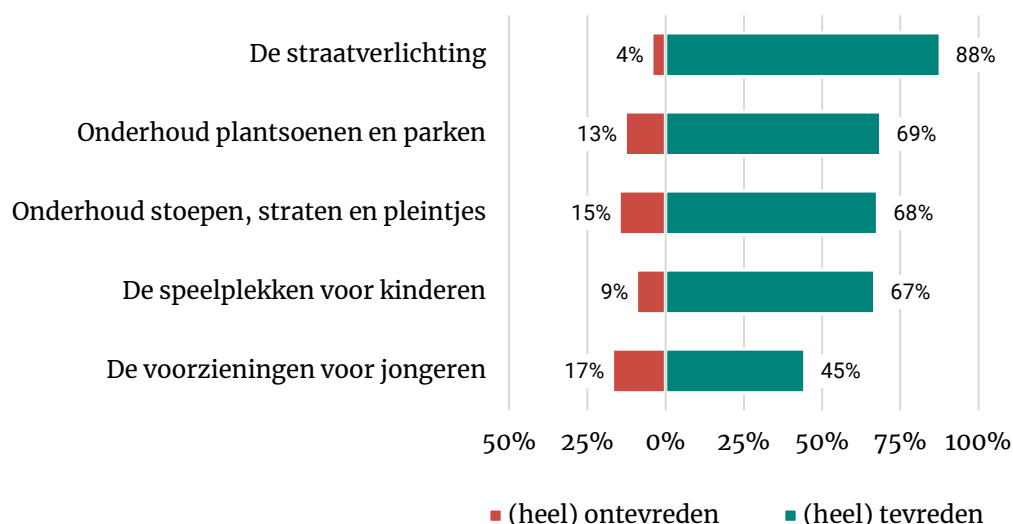
2.1 Fysieke voorzieningen

De aanwezigheid van fysieke voorzieningen en het onderhoud hiervan kunnen van invloed zijn op de leefbaarheid van de eigen woonbuurt. Bewoners is gevraagd hoe tevreden zij zijn over vijf voorzieningen in hun eigen leefomgeving (Figuur 2.1). Daarnaast is op basis van de scores op deze vijf stellingen een schaalscore 'fysieke kwaliteit' berekend (Tabel 2.1).

De schaalscores voor fysieke kwaliteit zijn berekend op basis van de vijf stellingen over fysieke voorzieningen. De schaalscore kan variëren tussen 0 en 10. Hoe hoger de score, des te meer inwoners de kwaliteit van de aanwezige fysieke voorzieningen waarderen.

Figuur 2.1 – Tevredenheid fysieke voorzieningen

Inwoners van Dijk en Waard zijn het meest tevreden over de straatverlichting. Bijna negen op de tien (88%) vinden dat hun woonbuurt goed verlicht is. Met de voorzieningen voor jongeren, zoals sportveldjes of een buurthuis, zijn inwoners het minst vaak tevreden. Ruim vier op de tien inwoners (45%) geven aan hier tevreden over te zijn.

Uit tabel 2.1 blijkt dat de schaalscore voor fysieke kwaliteit in Dijk en Waard in 2023 een 6,7 bedraagt. De waardering voor de fysieke kwaliteit is in Dijk en Waard significant hoger dan in de veiligheidsregio Noord-Holland-Noord (6,6) en Nederland (6,5). Zo zijn inwoners van Dijk en Waard relatief vaker tevreden over de straatverlichting, het onderhoud van stoepen, straten en pleintjes, het onderhoud van plantsoenen en parken en de speelplekken voor kinderen dan in voornoemde referentiegebieden. Daarentegen zijn inwoners van Dijk en Waard minder vaak tevreden over de voorzieningen voor jongeren dan in de veiligheidsregio Noord-Holland-Noord.

De schaalscore voor fysieke kwaliteit is in Dijk en Waard ook hoger dan in de referentiegemeente Den Helder (6,4). Met name de tevredenheid over het onderhoud van stoepen, straten en pleintjes, de straatverlichting en de speelplekken voor kinderen is in Dijk en Waard relatief hoger dan in Den Helder. Inwoners in Dijk en Waard zijn wel minder vaak tevreden over de voorzieningen voor jongeren dan inwoners in Den Helder.

Tabel 2.1 toont de ontwikkeling van de schaalscore voor fysieke kwaliteit in Dijk en Waard vanaf 2013 tot 2023. In de periode tussen 2013 en 2023 is de waardering voor de fysieke voorzieningen in de woonbuurt in Dijk en Waard gelijk gebleven. In de veiligheidsregio Noord-Holland-Noord is er tussen 2019 en 2021 sprake van een daling in de tevredenheid over de fysieke kwaliteit (van 6,8 naar 6,5). Nederland laat daarentegen een positieve ontwikkeling zien tussen 2013 en 2015 en tussen 2017 en 2019.

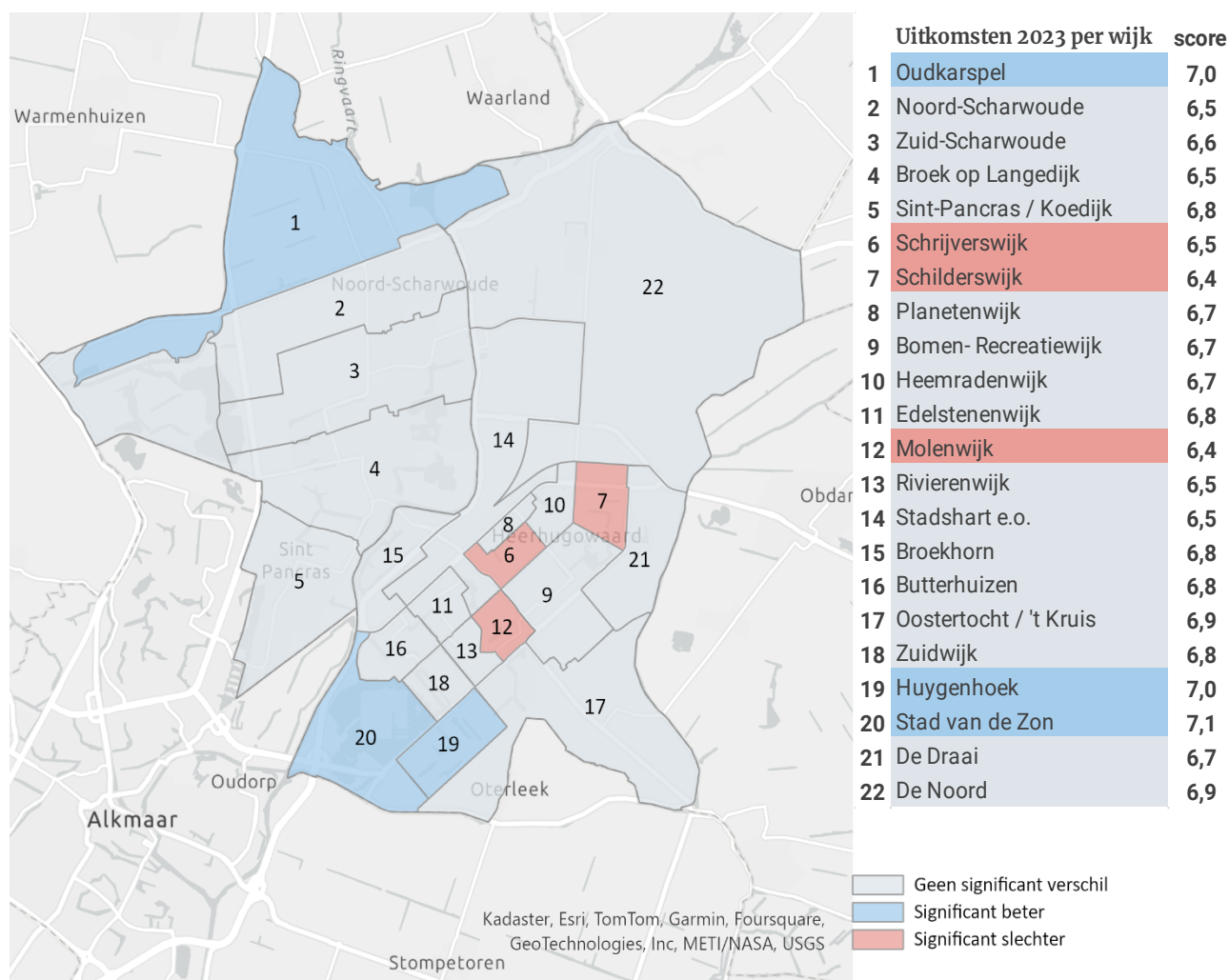
Tabel 2.1 – Schaalscores fysieke kwaliteit voor de periode 2013-2023

	2013	Ontw.	2015	Ontw.	2017	Ontw.	2019	Ontw.	2021	Ontw.	2023
Dijk en Waard	6,5		6,6		6,4		6,6		6,8		6,7
VR Noord-Holland-Noord	6,7		6,6		6,7		6,8	▼	6,5		6,6
Nederland	6,3	▲	6,4		6,4	▲	6,5		6,5		6,5
Alkmaar	6,6		6,6		6,7		6,8		6,6		6,6
Den Helder	6,1		5,9		6,0	▲	6,5		6,4		6,4
Hoorn	6,2	▲	6,6		6,4		6,5		6,5		6,5

6,7 is in Dijk en Waard de score voor de fysieke kwaliteit van de buurt.
Dit is hoger dan in de referentiegebieden en de gemeente Den Helder.

Figuur 2.2 – Schaalscores fysieke kwaliteit per wijk

Op wijkniveau is de waardering voor de fysieke kwaliteit in Oudkarspel (7,0), Huygenhoek (7,0) en Stad van de Zon (7,1) significant hoger dan gemiddeld in de gemeente. In zowel Oudkarspel als Stad van de Zon is de tevredenheid over het onderhoud van stoepen, straatjes en pleinen en over de voorzieningen voor jongeren relatief hoger. In Oudkarspel en Huygenhoek zijn inwoners relatief vaker tevreden over het onderhoud van plantsoenen en parken. Inwoners van Stad van de Zon zijn bovendien vaker tevreden over de straatverlichting en in Huygenhoek geven inwoners een relatief hogere waardering aan speelplekken voor kinderen.

De laagste schaalscores voor de fysieke kwaliteit zijn te vinden in de Schrijverswijk (6,5), de Schilderswijk (6,4) en de Molenwijk (6,4). Inwoners van de Schrijverswijk zijn minder vaak tevreden met speelplekken voor kinderen dan gemiddeld in Dijk en Waard. In de Schilderswijk geven inwoners een lagere waardering aan het onderhoud van stoepen, straten en pleintjes, evenals aan het onderhoud van plantsoenen en parken; zij zijn juist vaker tevreden over de voorzieningen voor jongeren. In de Molenwijk is de tevredenheid lager voor het onderhoud van plantsoenen en parken en voor jongerenvoorzieningen.

Tabel 2.2 – Stellingen fysieke kwaliteit per wijk (percentage (heel) tevreden)

	Onderhoud stoepen, straten en pleintjes	Onderhoud plantsoenen en parken	De straatverlichting	De speelplekken voor kinderen	De voorzieningen voor jongeren
Oudkarspel	75%	76%	85%	73%	57%
Noord- Scharwoude	67%	65%	84%	60%	40%
Zuid- Scharwoude	64%	59%	85%	61%	39%
Broek op Langedijk	74%	71%	89%	66%	31%
Sint-Pancras / Koedijk	59%	68%	87%	67%	48%
Schrijverswijk	62%	70%	90%	59%	40%
Schilderswijk	53%	58%	92%	67%	58%
Planetenwijk	72%	60%	85%	71%	48%
Bomen- Recreatiewijk	67%	66%	91%	66%	47%
Heemradenwijk	64%	72%	88%	65%	45%
Edelstenenwijk	71%	70%	87%	74%	48%
Molenwijk	62%	59%	88%	63%	33%
Rivierenwijk	65%	64%	88%	66%	41%
Stadshart / Bedrijventerrein Heerhugowaard	74%	79%	86%	37%	34%
Broekhorn	72%	80%	91%	77%	28%
Butterhuizen	70%	70%	86%	80%	50%
Oostertocht / 't Kruis	73%	75%	86%	74%	46%
Zuidwijk	70%	79%	91%	70%	41%
Huygenhoek	72%	76%	90%	73%	46%
Stad van de Zon	78%	74%	93%	65%	53%
De Draai	67%	65%	85%	79%	47%
De Noord	63%	62%	84%	59%	57%
Dijk en Waard	68%	69%	88%	67%	45%

Uitleg tabel

De zogenaamde stoplichttabel laat zien hoe bewoners uit verschillende wijken oordelen over de fysieke voorzieningen in de wijk ten opzichte van het gemeentelijk gemiddelde. Dit is per wijk en per stelling met verschillende kleuren aangegeven:

Rood: negatiever dan het gemeentelijk gemiddelde

Grijs: vergelijkbaar met het gemeentelijk gemiddelde

Blauw: positiever dan het gemeentelijk gemiddelde

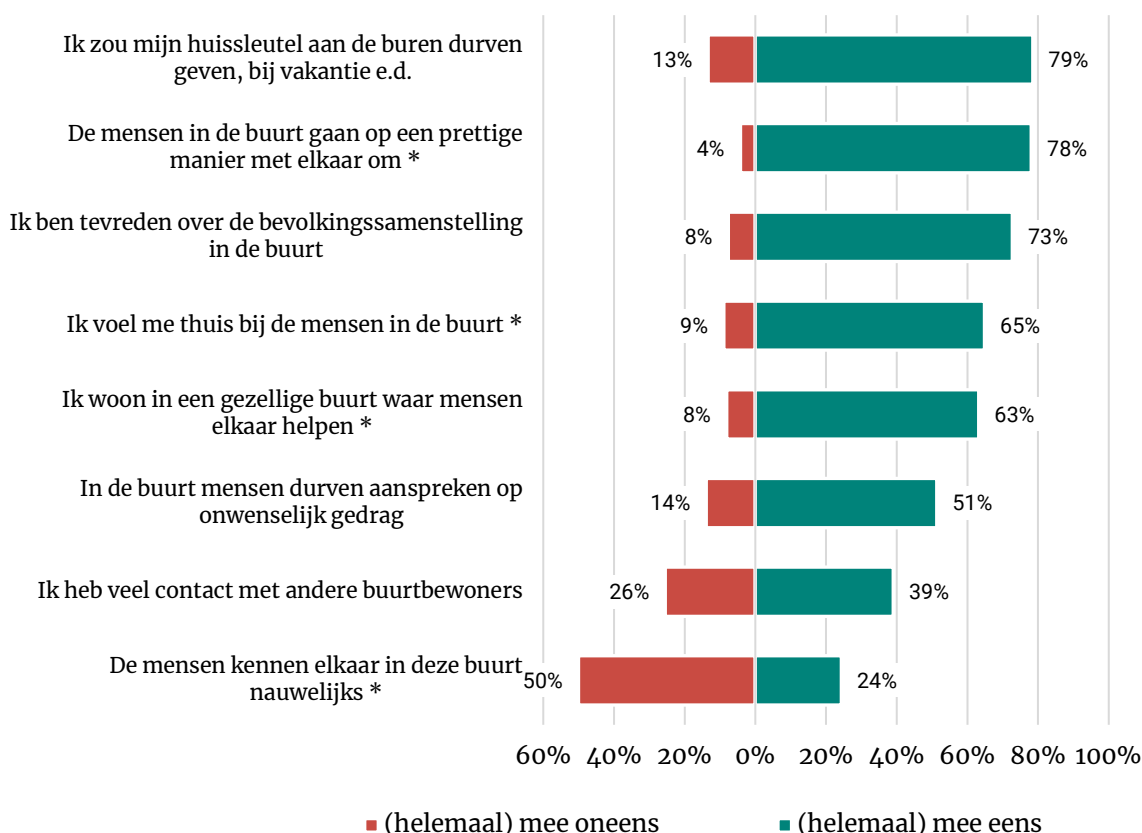
2.2 Sociale cohesie

De leefbaarheid van een woonbuurt wordt niet alleen bepaald door de aanwezigheid en kwaliteit van fysieke voorzieningen. Ook de sociale cohesie in de woonbuurt speelt hierbij een rol. Bij sociale cohesie gaat het om de mate waarin burgers vinden dat zij zelf en anderen betrokken zijn bij hun woonbuurt. Aan de inwoners zijn acht stellingen voorgelegd over sociale cohesie (Figuur 2.3). Daarnaast is op basis van de scores op vier van de acht voorgelegde stellingen een schaalscore berekend (Tabel 2.5).

De schaalscores voor sociale cohesie zijn berekend op basis van de stellingen 'de mensen gaan in deze buurt op een prettige manier met elkaar om', 'ik voel me thuis bij de mensen in de buurt', 'ik woon in een gezellige buurt waar mensen elkaar helpen' en 'de mensen kennen elkaar in deze buurt nauwelijks'. De schaalscore kan variëren tussen 0 en 10. Hoe hoger de score, des te positiever men is over de sociale cohesie in de eigen woonbuurt.

Figuur 2.3 – Stellingen over sociale cohesie
* in schaalscore sociale cohesie

Acht op de tien inwoners in Dijk en Waard durven de huissleutel bij de burens af te geven wanneer zij langer weggaan, bijvoorbeeld met vakantie. Ongeveer hetzelfde aandeel vindt dat de mensen in de buurt op een prettige manier met elkaar omgaan. De enige negatief geformuleerde stelling: 'De mensen kennen elkaar in deze buurt nauwelijks', wordt door de helft van de inwoners niet onderschreven.

Tabel 2.3 geeft de schaalscores voor sociale cohesie weer. In Dijk en Waard bedraagt de schaalscore voor sociale cohesie in 2023 een 6,6. Inwoners van deze gemeente ervaren een sterkere sociale cohesie dan in Nederland (6,4). Dijk en Waard scoort op alle vier de meegenomen stellingen over sociale cohesie hoger dan het landelijk gemiddelde. Gekeken naar de referentiegemeenten zijn inwoners van Dijk en Waard positiever over de sociale cohesie in hun buurt dan in Den Helder en Hoorn (beide: 6,3). Zij geven onder meer vaker aan in een gezellige buurt te wonen waar mensen elkaar helpen en noemen minder vaak dat mensen in de buurt elkaar nauwelijks kennen.

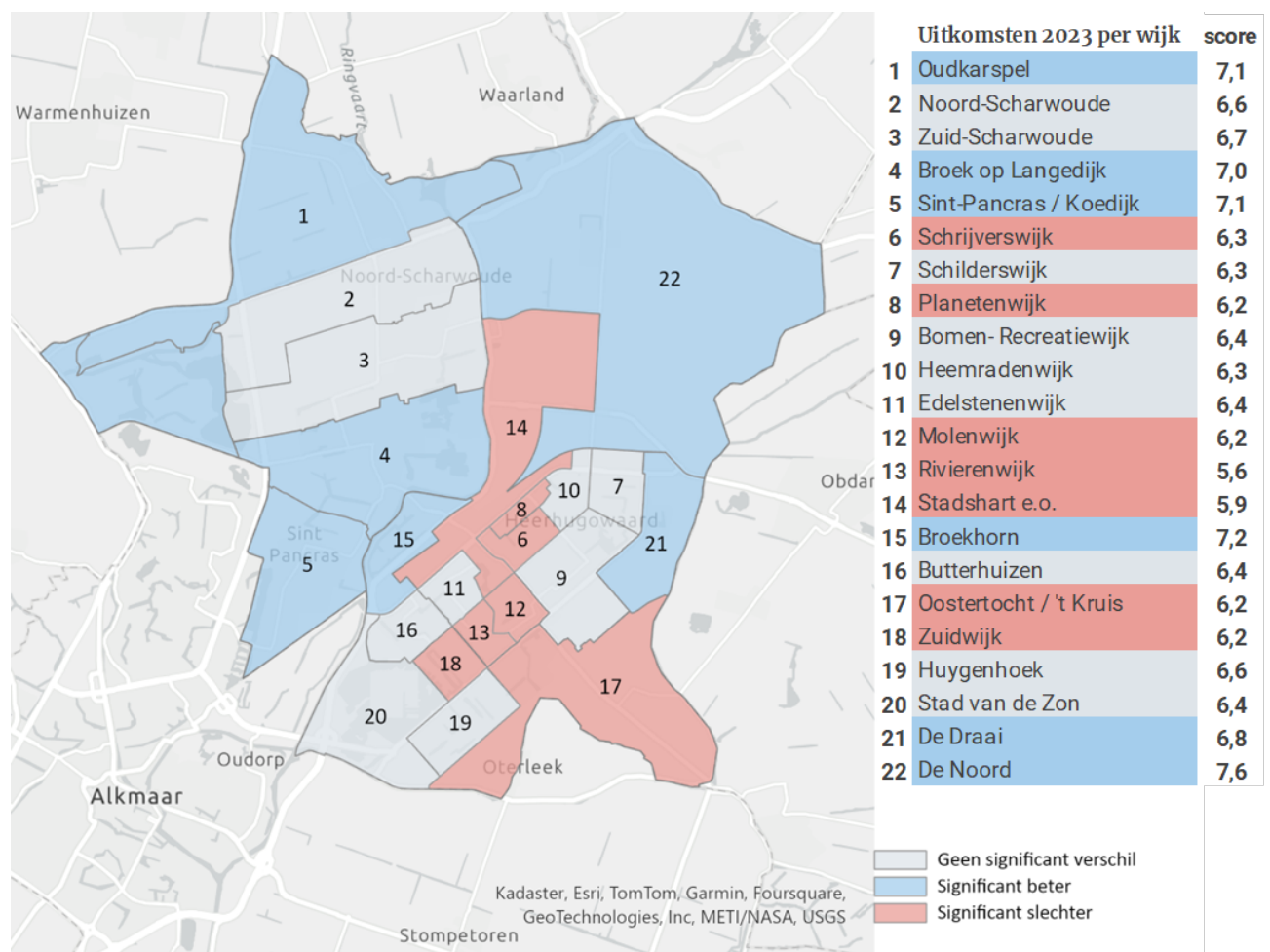
6,6 Dijk en Waard scoort relatief hoog op sociale cohesie in vergelijking met het landelijk gemiddelde.

Tabel 2.3 toont de ontwikkeling van de schaalscore voor sociale cohesie in Dijk en Waard, vanaf 2013 tot 2023. Het beeld rondom de cohesie in de buurt is in Dijk en Waard in deze periode onveranderd gebleven. In de veiligheidsregio Noord-Holland-Noord is er tussen 2019 en 2021 sprake van een daling van de sociale cohesie in de buurt. Landelijk is er bij sociale cohesie een positieve ontwikkeling te zien tussen 2017 en 2019, na een daling tussen 2013 en 2015.

Tabel 2.3 – Schaalscores sociale cohesie voor de periode 2013-2023

	2013	Ontw.	2015	Ontw.	2017	Ontw.	2019	Ontw.	2021	Ontw.	2023
Dijk en Waard	6,5		6,5		6,4		6,6		6,7		6,6
VR Noord-Holland-Noord	6,7		6,7		6,7		6,8	▼	6,6		6,6
Nederland	6,4	▼	6,3		6,3	▲	6,4		6,4		6,4
Alkmaar	6,6	▼	6,4	▲	6,6		6,5		6,5		6,4
Den Helder	6,3	▼	6,0	▲	6,2	▲	6,6	▼	6,1	▲	6,3
Hoorn	6,1	▲	6,3	▼	6,0	▲	6,5	▼	6,2		6,3

Figuur 2.4 – Schaalscores sociale cohesie per wijk

Zes van de tweeëntwintig wijken in Dijk en Waard scoren significant hoger op sociale cohesie dan gemiddeld in de gemeente, te weten: Oudkarspel, Broek op Langedijk, Sint-Pancras/Koedijk, Broekhorn, De Draai en De Noord. De schaalscores in deze wijken liggen tussen de 6,8 en 7,6 tegenover 6,6 als gemeentelijk gemiddelde. Tabel 2.2. laat zien dat zowel in Oudkarspel, als in Sint-Pancras/Koedijk en de Noord de inwoners relatief tevreden zijn over alle meegewogen stellingen over sociale cohesie.

In zeven wijken is er juist sprake van een significant lagere schaalscore voor sociale cohesie dan gemiddeld in de gemeente. Dit betreft de Schrijverswijk, de Planetenwijk, de Molenwijk, de Rivierenwijk, Stadshart e.o., Oostertocht/'t Kruis en Zuidwijk. In de Rivierenwijk, Stadshart e.o. en Oostertocht/'t Kruis scoort men vaker minder goed op (vrijwel) alle stellingen die wijzen op betrokkenheid bij de buurt.

De overige stellingen die betrekking hebben op sociale cohesie in de wijk, maar niet in de schaalscore zitten, laten ongeveer hetzelfde beeld zien (Tabel 2.5). Zo geven onder meer inwoners van de meeste wijken die lager scoren op sociale cohesie minder snel hun huissleutel aan burens en zijn zij minder vaak tevreden met de bevolkingssamenstelling van de buurt. Gekeken naar de wijken met een hogere sociale cohesie durven inwoners bijvoorbeeld juist vaker hun huissleutel aan de burens te geven bij langere afwezigheid dan gemiddeld.

Tabel 2.4 – Stellingen schaalscore sociale cohesie per wijk (percentage (helemaal) mee eens)

	De mensen in de buurt kennen elkaar nauwelijks	De mensen in de buurt gaan op een prettige manier met elkaar om	Ik woon in een gezellige buurt waar mensen elkaar helpen	Ik voel me thuis bij de mensen in de buurt
Oudkarspel	14%	86%	75%	77%
Noord-Scharwoude	15%	82%	63%	63%
Zuid-Scharwoude	21%	80%	70%	67%
Broek op Langedijk	20%	82%	71%	71%
Sint-Pancras / Koedijk	11%	89%	75%	79%
Schrijverswijk	28%	68%	59%	64%
Schilderswijk	26%	73%	62%	64%
Planetenwijk	20%	77%	51%	56%
Bomen- Recreatiewijk	31%	75%	61%	62%
Heemradenwijk	28%	78%	61%	63%
Edelstenenwijk	24%	81%	63%	65%
Molenwijk	30%	73%	56%	56%
Rivierenwijk	38%	64%	46%	49%
Stadshart / Bedrijventerrein Heerhugowaard	40%	71%	49%	58%
Broekhorn	20%	92%	72%	76%
Butterhuizen	28%	70%	53%	59%
Oostertocht / 't Kruis	34%	71%	56%	59%
Zuidwijk	38%	74%	52%	62%
Huygenhoek	23%	80%	66%	58%
Stad van de Zon	29%	71%	52%	56%
De Draai	25%	87%	70%	71%
De Noord	7%	90%	86%	81%
Dijk en Waard	24%	78%	63%	65%

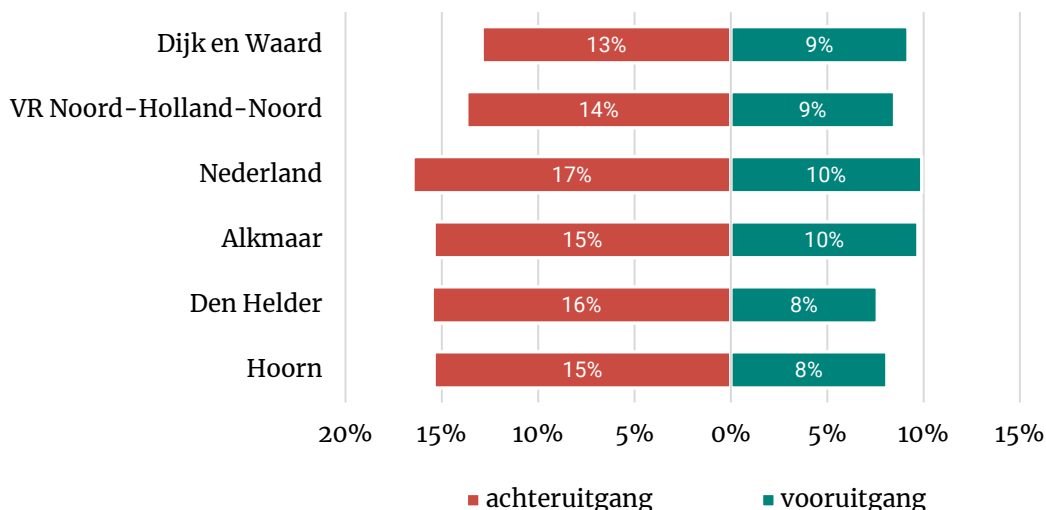
Tabel 2.5 – Overige stellingen sociale cohesie per wijk (percentage (helemaal) mee eens)

	Ik heb veel contact met andere buurtbewoners	Ik ben tevreden over de bevolkings-samenstelling in de buurt	Huissleutel aan burendurven geven bij langere afwezigheid	In de buurt mensen durven aanspreken op onwenselijk gedrag
Oudkarspel	45%	79%	87%	49%
Noord-Scharwoude	41%	69%	80%	46%
Zuid-Scharwoude	39%	72%	86%	60%
Broek op Langedijk	50%	75%	87%	65%
Sint-Pancras / Koedijk	41%	83%	89%	66%
Schrijverswijk	36%	72%	72%	39%
Schilderswijk	41%	62%	85%	46%
Planetenwijk	37%	67%	80%	39%
Bomen-Recreatiewijk	35%	71%	75%	48%
Heemradenwijk	38%	66%	69%	41%
Edelstenenwijk	32%	76%	76%	51%
Molenwijk	34%	71%	70%	51%
Rivierenwijk	26%	54%	55%	42%
Stadshart / Bedrijventerrein Heerhugowaard	32%	63%	65%	46%
Broekhorn	48%	86%	89%	55%
Butterhuizen	32%	72%	78%	47%
Oostertoelt / 't Kruis	29%	72%	70%	40%
Zuidwijk	35%	72%	73%	47%
Huygenhoek	42%	77%	78%	48%
Stad van de Zon	39%	72%	71%	52%
De Draai	47%	82%	83%	56%
De Noord	55%	83%	89%	72%
Dijk en Waard	39%	73%	79%	51%

2.3 Oordeel over de woonbuurt

De inwoners van Dijk en Waard is ook een aantal algemene vragen voorgelegd over de ontwikkeling van hun eigen woonbuurt. Vindt men dat de eigen buurt in het afgelopen jaar vooruit of achteruit is gegaan? Het oordeel over de ontwikkeling van de woonbuurt wordt uitgedrukt in het aandeel inwoners dat zegt dat de buurt vooruit is gegaan en het aandeel dat vindt dat de buurt achteruit is gegaan (Figuur 2.5). Ook is gevraagd naar een oordeel over hoe prettig men het vindt om in de buurt te wonen (Tabel 2.6).

Figuur 2.5 – Ontwikkeling woonbuurt (percentage)

Ongeveer een op de tien inwoners van Dijk en Waard (9%) vindt dat de buurt waarin zij wonen er in het afgelopen jaar op vooruit is gegaan, 13 procent is van mening dat hun buurt erop achteruit is gegaan. De meerderheid van de inwoners van Dijk en Waard ziet geen verandering (75%).

Vergeleken met het landelijke gemiddelde (17%) is er volgens inwoners van Dijk en Waard minder sprake van achteruitgang van hun buurt in het afgelopen jaar. In Dijk en Waard is ook het percentage inwoners dat achteruitgang ziet lager dan in de referentiegemeente Den Helder.

Uit tabel 2.6 komt naar voren dat inwoners van Dijk en Waard de leefbaarheid van hun woonbuurt in 2023, net zoals in 2021, gemiddeld een 7,7 als rapportcijfer geven. Dit is significant hoger dan het gemiddelde rapportcijfer in Nederland. In Dijk en Waard beoordelen inwoners de leefbaarheid van hun woonbuurt eveneens hoger dan in de referentiegemeenten Alkmaar (7,5) en Hoorn (7,4).

7,7 is het gemiddelde rapportcijfer dat inwoners uit Dijk en Waard geven voor de leefbaarheid in hun buurt.

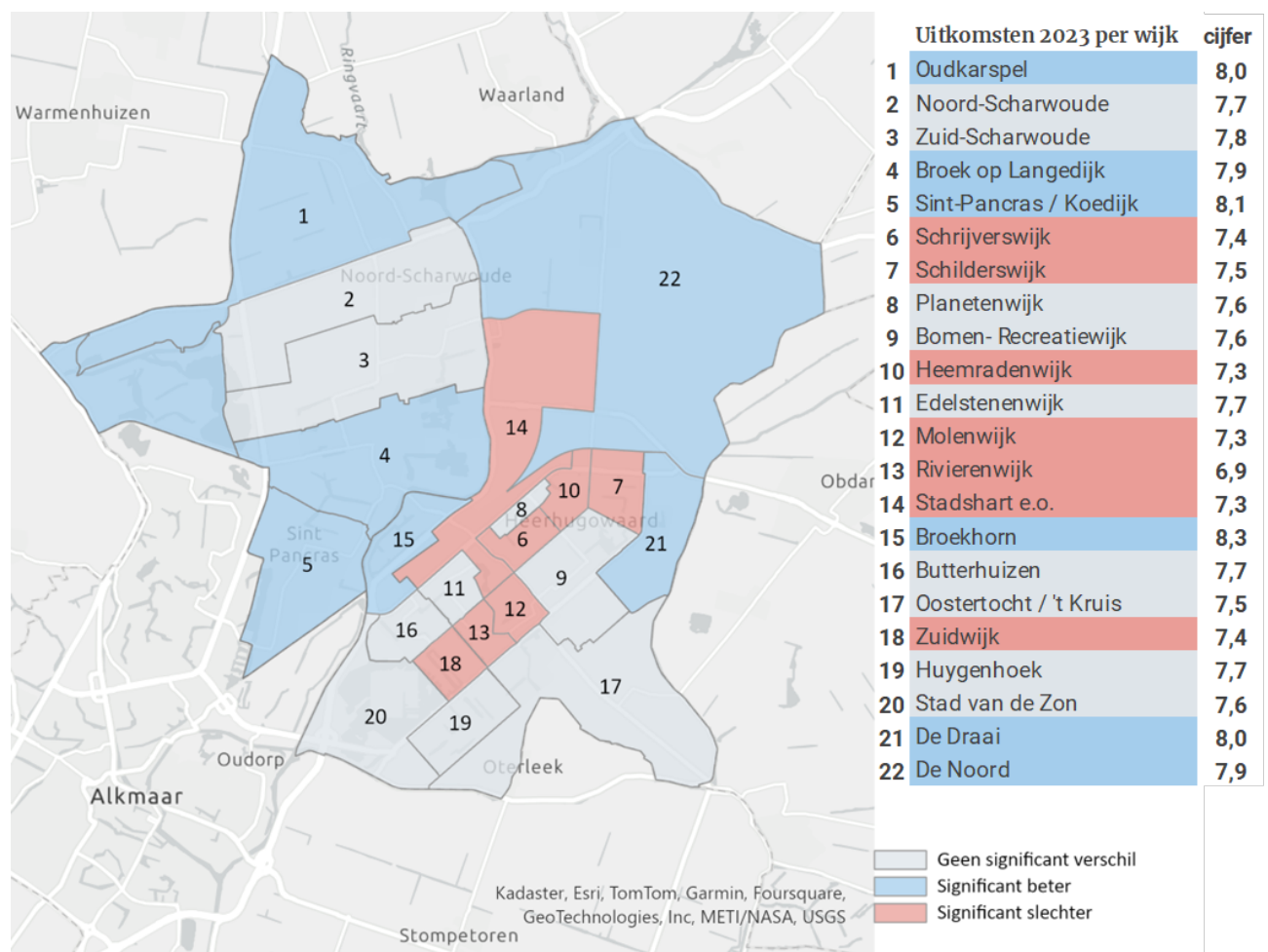
Tabel 2.6 toont de gemiddelde rapportcijfers voor het prettig wonen in de buurt in de gemeente Dijk en Waard, vanaf 2013 tot 2023. In Dijk en Waard is er sprake van een stabiel beeld over de periode 2013-2021. In Nederland was er tussen 2015 en 2019 sprake van een stijging in de waardering van de leefbaarheid van de woonbuurt.

Tabel 2.6 – Rapportcijfer leefbaarheid woonbuurt voor de periode 2013-2023

	2013	Ontw.	2015	Ontw.	2017	Ontw.	2019	Ontw.	2021	Ontw.	2023
Dijk en Waard	7,4		7,4		7,5		7,6		7,7		7,7
VR Noord-Holland-Noord	7,5		7,5		7,5	▲	7,7		7,7		7,7
Nederland	7,4		7,4	▲	7,5	▲	7,6		7,6		7,6
Alkmaar	7,4		7,4		7,4		7,6		7,6		7,5
Den Helder	7,3		7,1		7,3	▲	7,7		7,5		7,6
Hoorn	7,3		7,2		7,2		7,4		7,5		7,4

Op wijkniveau verschilt het rapportcijfer voor de leefbaarheid van de woonbuurt soms significant van het gemiddelde van Dijk en Waard (Figuur 2.6). In Oudkarspel, Broek op Langedijk, Sint Pancras/Koedijk, Broekhorn, De Draai en De Noord beoordelen inwoners de leefbaarheid van hun woonbuurt positiever dan gemiddeld in de gemeente. De rapportcijfers in deze wijken liggen tussen de 7,9 en 8,3 tegenover 7,7 als gemeentelijk gemiddelde. Daarentegen vinden inwoners van zeven wijken in Dijk en Waard het significant minder prettig wonen in hun buurt. Dit betreft de Schrijverswijk, de Schilderswijk, de Heemradenwijk, de Molenwijk, de Rivierenwijk, Stadshart e.o., en de Zuidwijk. Inwoners van de Rivierenwijk geven met een 6,9 het laagste rapportcijfer aan de leefbaarheid van hun woonbuurt.

Figuur 2.6 – Oordeel leefbaarheid woonbuurt per wijk (rapportcijfer)

2.4 Functioneren gemeente

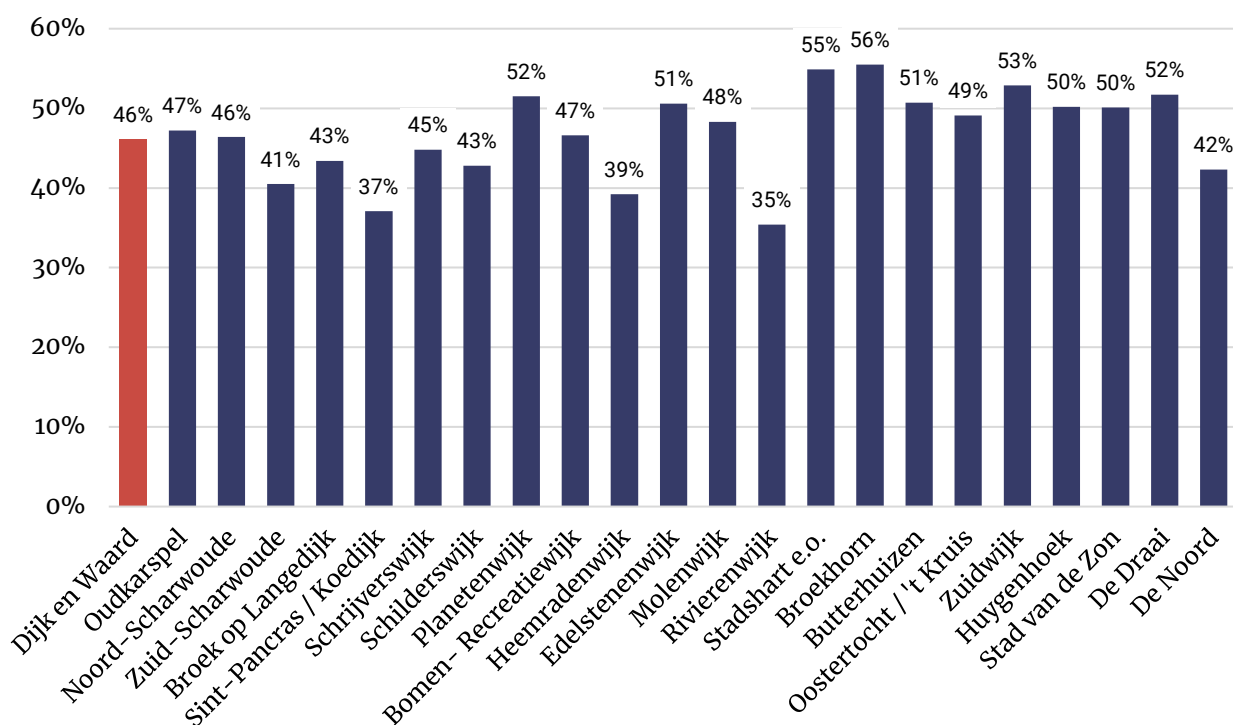
De inwoners is gevraagd om een oordeel te geven over het totale functioneren van de gemeente Dijk en Waard op het gebied van leefbaarheid en veiligheid. Tabel 2.7 toont het percentage inwoners dat (zeer) tevreden is over het totale functioneren van de gemeente wat betreft de aanpak op leefbaarheid en veiligheid vanaf 2013 tot 2023. In 2023 is 46 procent van de inwoners van Dijk en Waard (zeer) tevreden over het functioneren van de gemeente in de aanpak van leefbaarheid en veiligheid. De tevredenheid is in Dijk en Waard significant hoger dan in alle referentiegebieden, evenals in de gemeenten Den Helder en Hoorn.

Tussen 2017 en 2021 nam het percentage inwoners dat tevreden was over de aanpak van de gemeente op het gebied van leefbaarheid en veiligheid toe (van 41% naar 51%). Tussen 2021 en 2023 is deze tevredenheid echter weer gedaald. In de veiligheidsregio Noord-Holland-Noord en de referentiegemeente Den Helder is er in deze periode eveneens sprake van een negatieve ontwikkeling.

Tabel 2.7 – Oordeel totale functioneren gemeente op aanpak leefbaarheid en veiligheid voor de periode 2013-2023 (percentage (zeer) tevreden)

	2013	Ontw.	2015	Ontw.	2017	Ontw.	2019	Ontw.	2021	Ontw.	2023
Dijk en Waard	45%		47%	▼	41%	▲	47%	▲	51%	▼	46%
VR Noord-Holland-Noord	39%		39%		40%	▲	43%	▲	45%	▼	43%
Nederland	41%	▲	43%		43%	▲	46%	▼	44%		44%
Alkmaar	41%		40%	▲	44%		45%		47%		45%
Den Helder	29%	▼	24%	▲	29%	▲	37%	▲	41%	▼	37%
Hoorn	35%		37%		36%	▲	39%		39%		37%

Figuur 2.7 – Oordeel totale functioneren gemeente op aanpak leefbaarheid en veiligheid per wijk (percentage (zeer) tevreden)

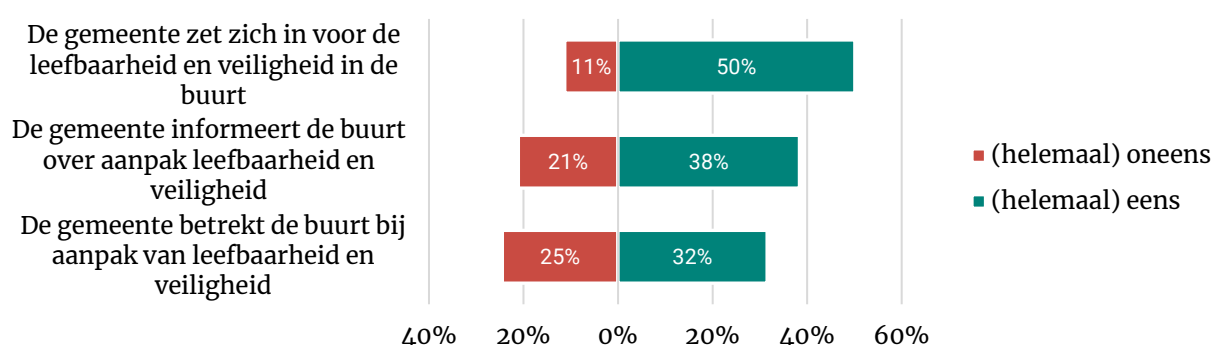

In de wijk Stadshart e.o. en Broekhorn zijn inwoners het meest positief over het functioneren van de gemeente (respectievelijk: 55% en 56%). De tevredenheid ligt hier dan ook significant hoger dan in de gemeente als geheel. In Sint Pancras/Koedijk en de Rivierenwijk zijn inwoners het minst vaak (zeer) tevreden over hoe de gemeente leefbaarheid en veiligheid aanpakt (respectievelijk: 37% en 35%). Verder is de tevredenheid in de wijken vergelijkbaar met het gemeentelijk gemiddelde.

Naast het algemeen oordeel is door middel van drie specifieke stellingen bepaald hoe inwoners denken over de aanpak van leefbaarheid en veiligheid door de gemeente. De stellingen zijn alleen voorgelegd aan inwoners die een oordeel konden geven over het functioneren van de gemeente op het gebied van leefbaarheid en veiligheid. Dit betreft 89 procent van de inwoners.

Van de inwoners van Dijk en Waard, die een oordeel gaven over het functioneren van hun gemeente, vindt de helft (50%) dat de gemeente zich inzet voor de leefbaarheid en veiligheid in de buurt. Een kleiner aandeel is van mening dat de gemeente de buurt goed informeert over deze aanpak (38%). Inwoners van Dijk en Waard vinden minder vaak dat de gemeente de buurt betreft bij de aanpak van leefbaarheid en veiligheid (32%).

Figuur 2.8 – Oordeel functioneren gemeente, basis: inwoners die een totaaloordeel hebben gegeven over functioneren gemeente op aanpak leefbaarheid en veiligheid)

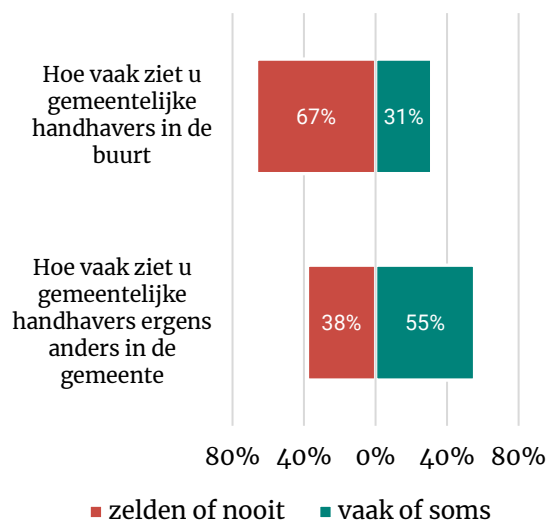
Gemeentelijke handhavers

Aan inwoners van Dijk en Waard is ook gevraagd wat volgens hen de zichtbaarheid is van gemeentelijke handhavers in de eigen buurt en ergens anders in de gemeente (Figuur 2.9). Inwoners die gemeentelijke handhavers hebben gezien, konden vervolgens ook een oordeel geven over het functioneren van deze handhavers (Figuur 2.10). Gemeentelijke handhavers houden zich bezig met het vergroten van de leefbaarheid en veiligheid.

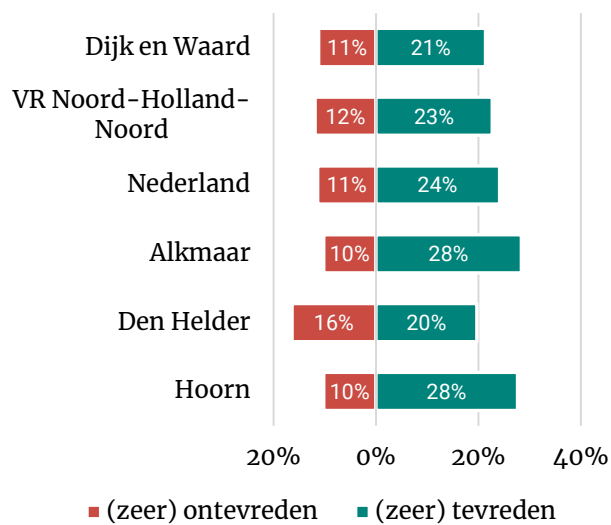
Drie op de tien inwoners (31%) zien vaak of soms gemeentelijke handhavers in de woonbuurt. Ruim de helft van de inwoners (55%) ziet (ook) handhavers elders in de gemeente. De zichtbaarheid van gemeentelijke handhavers in de buurt of elders is in Dijk en Waard significant hoger dan in de veiligheidsregio Noord-Holland-Noord en juist lager dan in de referentiegemeenten Alkmaar en Hoorn. Ten opzichte van 2021 is de zichtbaarheid van gemeentelijke handhavers in de buurt en elders in de gemeente in Dijk en Waard toegenomen (van 24% naar 31% in de buurt en van 49% naar 55% elders in de gemeente).

Van de inwoners in Dijk en Waard die vaak tot soms gemeentelijke handhavers zien, is een op de vijf (zeer) tevreden over hun functioneren (21%). De tevredenheid met het functioneren van de gemeentelijke handhavers is, onder inwoners die wel eens een gemeentelijke handhaver zien, in Dijk en Waard significant lager dan het landelijk gemiddelde (24%). Gekeken naar de referentiegemeenten zijn inwoners van Dijk en Waard eveneens minder vaak tevreden over het functioneren van gemeentelijke handhavers dan in Alkmaar en Hoorn (beide 28%). Een groot deel van de inwoners die vaak tot soms gemeentelijke handhavers zien heeft overigens een neutraal oordeel over het functioneren van gemeentelijke handhavers (37%).

Figuur 2.9 – Zichtbaarheid gemeentelijke handhavers (percentage)

Figuur 2.10 – Tevredenheid functioneren gemeentelijke handhavers (basis: inwoners die vaak of soms gemeentelijke handhavers zien)

Overlast in de buurt

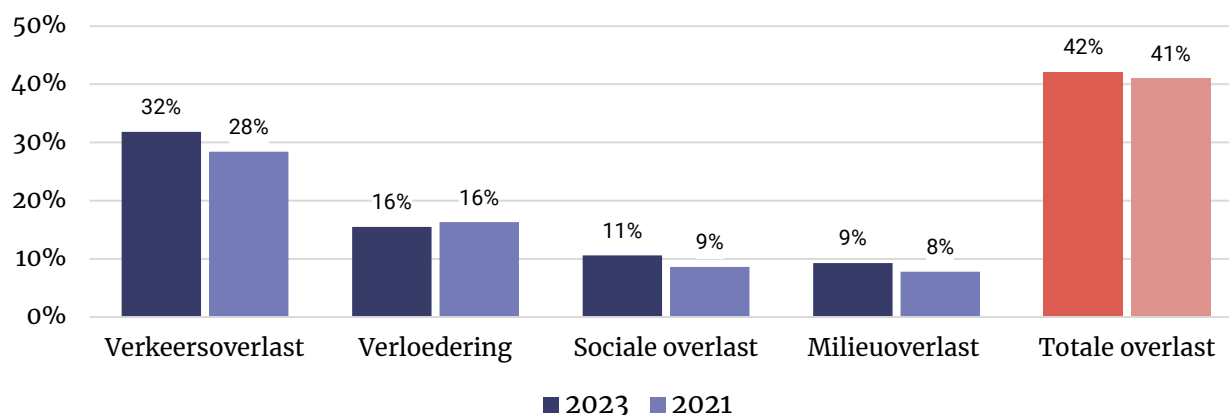
3 Overlast in de buurt

In dit hoofdstuk staat de door de inwoners van Dijk en Waard ervaren overlast in hun buurt centraal. Eerst volgt een totaalbeeld van de verschillende vormen van overlast (paragraaf 3.1), daarna worden de uitkomsten per type overlast nader toegelicht: fysieke verloedering (par. 3.2), sociale overlast (par. 3.3), verkeersoverlast (par. 3.4) en milieuoverlast (par. 3.5). Inwoners konden aangeven welk buurtprobleem met prioriteit moet worden aangepakt (par. 3.6).

3.1 Totale overlast

Inwoners van Dijk en Waard is gevraagd om van zeventien vormen van overlast aan te geven of zij hier zelf geen, een beetje of veel overlast van ervaren. De diverse vormen van overlast zijn geclusterd tot vier scores: fysieke verloedering, sociale overlast, verkeersoverlast en milieuoverlast (Figuur 3.1). Elk van deze scores is berekend op basis van het percentage inwoners dat veel overlast ervaart op één of meerdere terreinen. Welke vormen van overlast horen bij welk type wordt nader beschreven in de verschillende paragrafen.

Figuur 3.1 – Totale overlast per cluster (percentage ervaart zelf veel overlast)

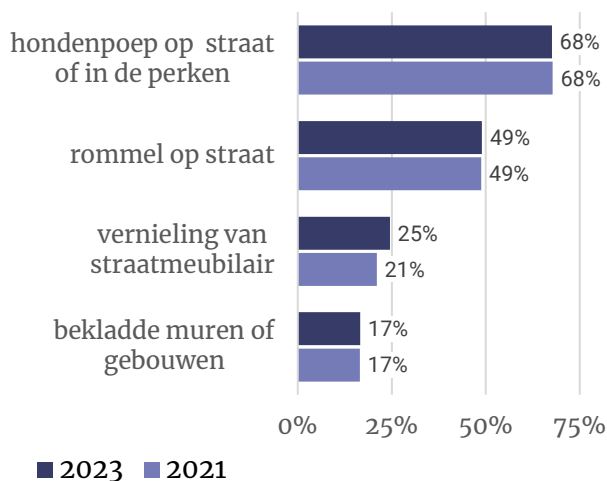
Ruim vier op de tien inwoners van Dijk en Waard geven aan in het afgelopen jaar veel overlast te hebben ervaren in hun woonbuurt (42%). Zij ondervinden de meeste hinder van verkeersoverlast, bijna een derde heeft hier veel last van. Daaropvolgend ervaart een op de zes veel overlast door fysieke verloedering. Sociale overlast (11%) en milieuoverlast (9%) zorgen volgens een kleiner deel van de inwoners voor veel overlast. De totale overlast in Dijk en Waard is in 2023 vergelijkbaar met die in 2021.

De totaal ervaren overlast is in Dijk en Waard in 2023 significant lager dan het landelijk gemiddelde (45%) en vergelijkbaar met de veiligheidsregio. Zo ondervinden inwoners van Dijk en Waard minder overlast door fysieke verloedering, sociale overlast en milieuoverlast dan gemiddeld in Nederland. In vergelijking met de referentiegemeenten ervaren inwoners van Dijk en Waard in totaal minder vaak overlast dan in Alkmaar (46%), Den Helder (54%) en Hoorn (52%). In Dijk en Waard ervaart men eveneens minder sociale overlast en milieuoverlast. Ook ondervinden inwoners van Dijk en Waard minder overlast door fysieke verloedering en verkeersoverlast dan in Den Helder en Hoorn.

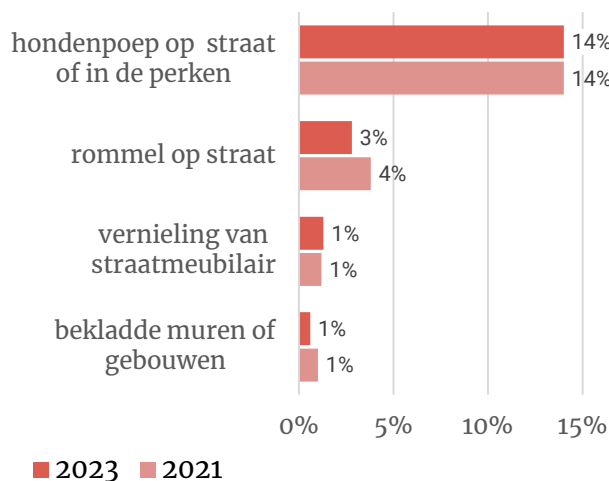
3.2 Fysieke verloedering

Een van de problemen waar een woonbuurt mee te maken kan hebben, is fysieke verloedering in de buurt. In de Veiligheidsmonitor zijn daarover vier mogelijke buurtproblemen voorgelegd aan de inwoners. Figuur 3.2 geeft weer hoe vaak deze buurtproblemen voorkomen volgens inwoners. Figuur 3.3 toont het percentage inwoners dat zelf veel overlast ervaart van de vier vormen van fysieke verloedering.

Figuur 3.2 – Fysieke verloedering
(percentage komt wel eens voor in de buurt)

Figuur 3.3 – Fysieke verloedering
(percentage ervaart zelf veel overlast)

Het grootste probleem in de fysieke sfeer is hondenpoep op straat of in de perken. Ongeveer zeven op de tien inwoners geven aan dat dit weleens voorkomt in hun woonbuurt. Men ervaart hiervan ook het vaakst veel overlast, namelijk 14 procent van de inwoners. Bijna de helft geeft aan dat rommel op straat wel eens voorkomt in hun buurt. Een kwart noemt vernieling van straatmeubilair en een op de zes noemt bekladde muren of gebouwen. Van deze vormen van fysieke verloedering ervaren de inwoners zelf relatief weinig overlast in vergelijking met het landelijk gemiddelde.

Tabel 3.1 toont voor de jaren 2013 tot 2023 het percentage inwoners uit Dijk en Waard dat aangeeft zelf veel overlast te hebben ervaren door fysieke verloedering in de buurt. In Dijk en Waard ervaren in 2023 een op de zes inwoners (16%) zelf veel overlast door fysieke verloedering in de woonbuurt. Dit is vergelijkbaar met 2021, maar komt minder vaak voor dan in 2019. Landelijk gezien is er tussen 2021 en 2023 sprake van een positieve ontwikkeling in de ervaren fysieke overlast (van 22% naar 21%). In de Veiligheidsregio was tussen 2017 en 2021 eenzelfde trend te zien (van 22% naar 17%).

Tabel 3.1 - Fysieke verloedering voor de periode 2013-2023 (percentage ervaart zelf veel overlast)

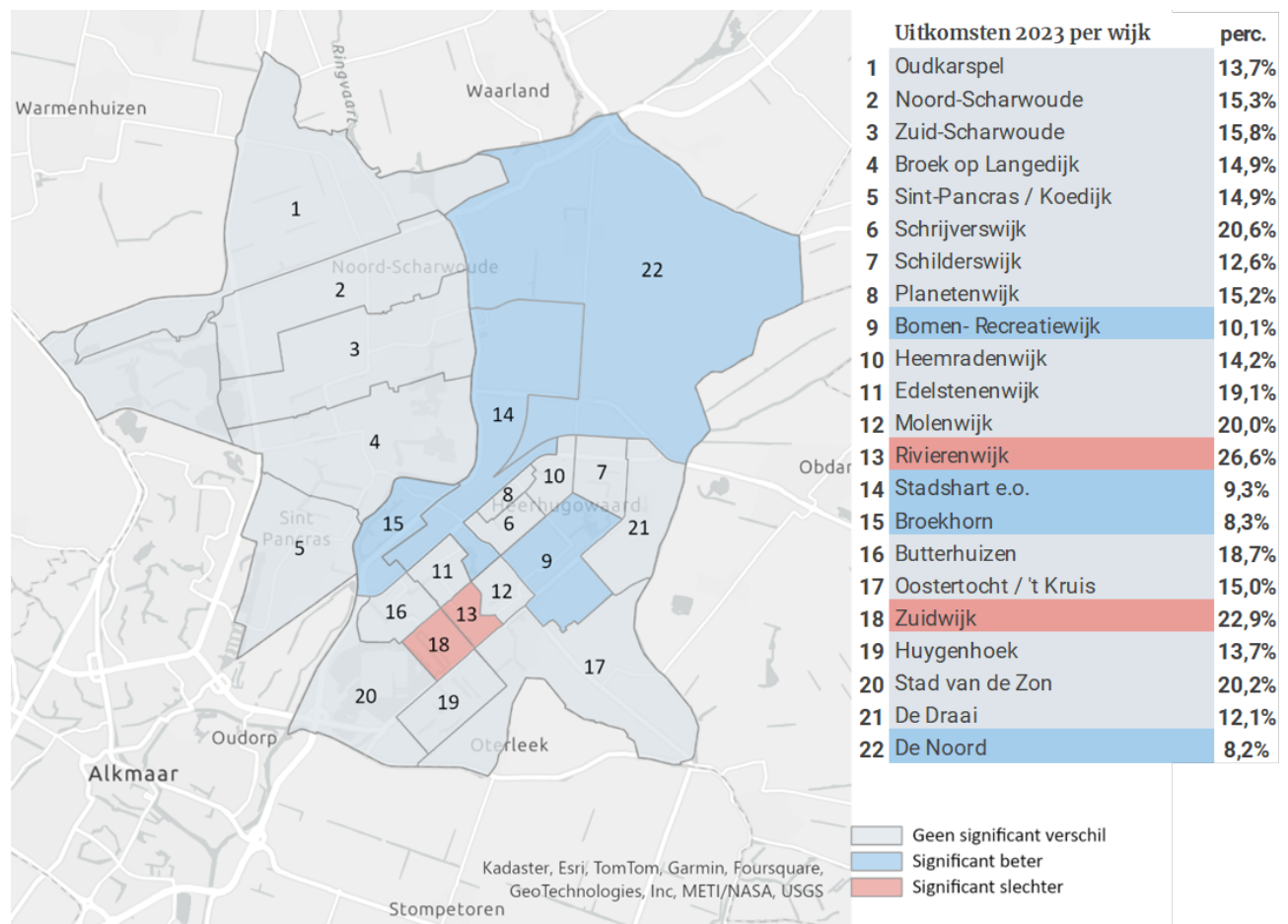
	2013	Ontw.	2015	Ontw.	2017	Ontw.	2019	Ontw.	2021	Ontw.	2023
Dijk en Waard	25%		25%	▲	17%	▼	21%	▲	16%		16%
VR Noord-Holland-Noord	23%		23%		22%	▲	19%	▲	17%		17%
Nederland	25%	▲	23%	▲	22%	▲	21%	▼	22%	▲	21%
Alkmaar	25%	▼	28%	▲	24%	▲	20%	▲	17%		18%
Den Helder	27%	▼	30%	▼	36%	▲	26%	▲	23%	▼	27%
Hoorn	30%	▲	24%	▼	32%	▲	24%		22%		24%

In 2023 is de ervaren fysieke overlast in Dijk en Waard significant lager dan het landelijk gemiddelde (21%). Van alle vormen van fysieke verloedering ervaart men in Dijk en Waard minder overlast dan gemiddeld in Nederland. Gekeken naar de referentiegemeenten ervaren inwoners van Dijk en Waard minder overlast door fysieke verloedering dan in Den Helder (27%) en Hoorn (24%). Zo ondervinden zij minder hinder door hondenpoep en rommel op straat dan in Den Helder.

16% van de inwoners ervaart veel overlast van fysieke verloedering in de woonbuurt. Dit is lager dan het landelijk gemiddelde.

Figuur 3.4 – Totale fysieke verloedering per wijk (percentage ervaart zelf veel overlast)

Inwoners uit Broekhorn en De Noord (beide: 8%) ondervinden het minst vaak overlast door fysieke verloedering in de woonbuurt. Ook is de ervaren overlast door fysieke verloedering significant lager in de wijken Bomen-Recreatiewijk (10%) en Stadshart e.o. (9%) dan in de gemeente als geheel. In alle vier de wijken komt overlast door hondenpoep minder vaak voor dan gemiddeld in de gemeente.

In de Rivierenwijk (27%) en de Zuidwijk (23%) zeggen inwoners juist vaker overlast door fysieke verloedering te ervaren dan gemiddeld in Dijk en Waard. In beide wijken komt overlast door hondenpoep vaker voor. In de Rivierenwijk ondervinden inwoners bovendien vaker overlast door rommel op straat.

Tabel 3.2 – Vormen van fysieke verloedering per wijk (percentage ervaart zelf veel overlast)

	Hondenpoep	Rommelpop straat	Bekladde muren of gebouwen	Vernield straatmeubilair
Oudkarspel	12%	2%	1%	2%
Noord-Scharwoude	15%	1%	0%	0%
Zuid-Scharwoude	16%	1%	1%	0%
Broek op Langedijk	15%	1%	0%	0%
Sint-Pancras / Koedijk	14%	1%	1%	0%
Schrijverswijk	18%	5%	1%	2%
Schilderswijk	12%	2%	1%	3%
Planetenwijk	15%	1%	0%	0%
Bomen-Recreatiewijk	6%	5%	1%	2%
Heemradenwijk	12%	3%	0%	1%
Edelstenenwijk	18%	4%	1%	0%
Molenwijk	17%	4%	1%	5%
Rivierenwijk	22%	6%	1%	2%
Stadshart / Bedrijventerrein Heerhugowaard	5%	5%	0%	2%
Broekhorn	6%	1%	1%	0%
Butterhuizen	16%	4%	1%	2%
Oostertocht / 't Kruis	13%	4%	1%	2%
Zuidwijk	22%	5%	1%	2%
Huygenhoek	13%	3%	0%	2%
Stad van de Zon	17%	5%	1%	2%
De Draai	11%	1%	0%	0%
De Noord	8%	1%	0%	1%
Dijk en Waard	14%	3%	1%	1%

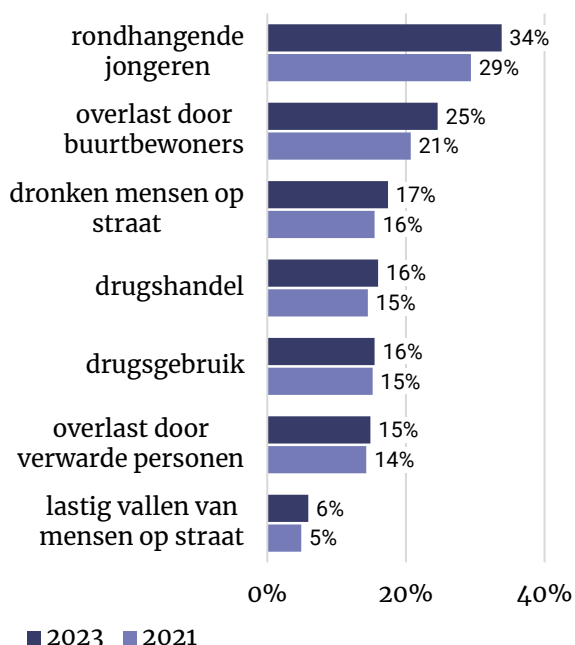
Uitleg tabel

Rood: negatiever dan het gemeentelijk gemiddelde
 Grijs: vergelijkbaar met het gemeentelijk gemiddelde
 Blauw: positiever dan het gemeentelijk gemiddelde

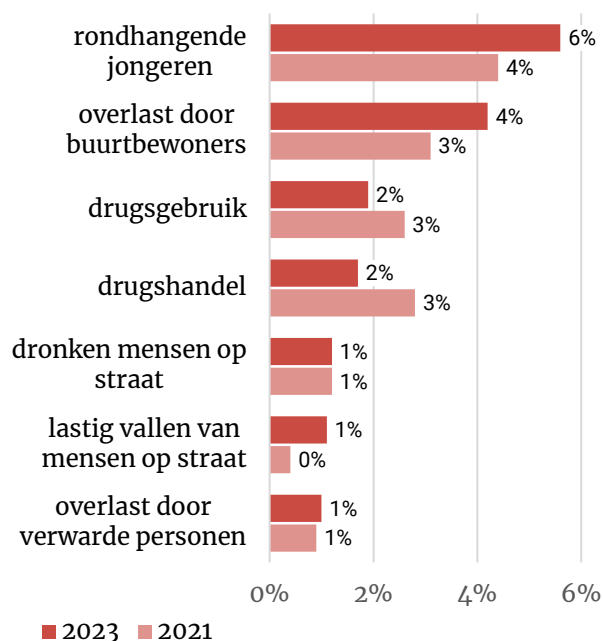
3.3 Sociale overlast

In de Veiligheidsmonitor is gevraagd naar zeven vormen van sociale overlast die in de buurt voor zouden kunnen komen. Figuur 3.5 geeft weer hoe vaak deze vormen van sociale overlast voorkomen. Figuur 3.6 toont het percentage inwoners dat zelf veel overlast ervaart van de zeven vormen van sociale overlast.

Figuur 3.5 – Sociale overlast
(percentage komt wel eens voor in de buurt)

Figuur 3.6 – Sociale overlast
(percentage ervaart zelf veel overlast)

In de sociale sfeer komen rondhangende jongeren het vaakst voor, een derde van de inwoners van Dijk en Waard geeft dit aan (34%). Overlast door buurtbewoners komt volgens een kwart van de inwoners voor. Beide cijfers zijn significant hoger dan in 2021. Het lastigvallen van mensen op straat komt het minst vaak voor, 6 procent van de inwoners ziet dit wel eens gebeuren. Van de sociale problemen ervaren zij eveneens zelf de meeste overlast van rondhangende jongeren, namelijk 6 procent, gevolgd door overlast door buurtbewoners (4%).

Tabel 3.3 toont voor de jaren 2013 tot 2023 het percentage inwoners uit Dijk en Waard dat aangeeft zelf veel sociale overlast te ervaren in de buurt. In Dijk en Waard ervaart in 2023 een op de tien inwoners zelf veel sociale overlast te ervaren in hun woonbuurt (11%). Tussen 2013 en 2015 was er sprake van een positieve ontwikkeling (van 13% naar 10%), daarna is het beeld stabiel. Op landelijk niveau is het percentage dat veel sociale overlast ervaart gestegen tussen 2021 en 2023 (van 12% naar 13%).

Tabel 3.3 – Sociale overlast voor de periode 2013-2023 (percentage ervaart zelf veel overlast)

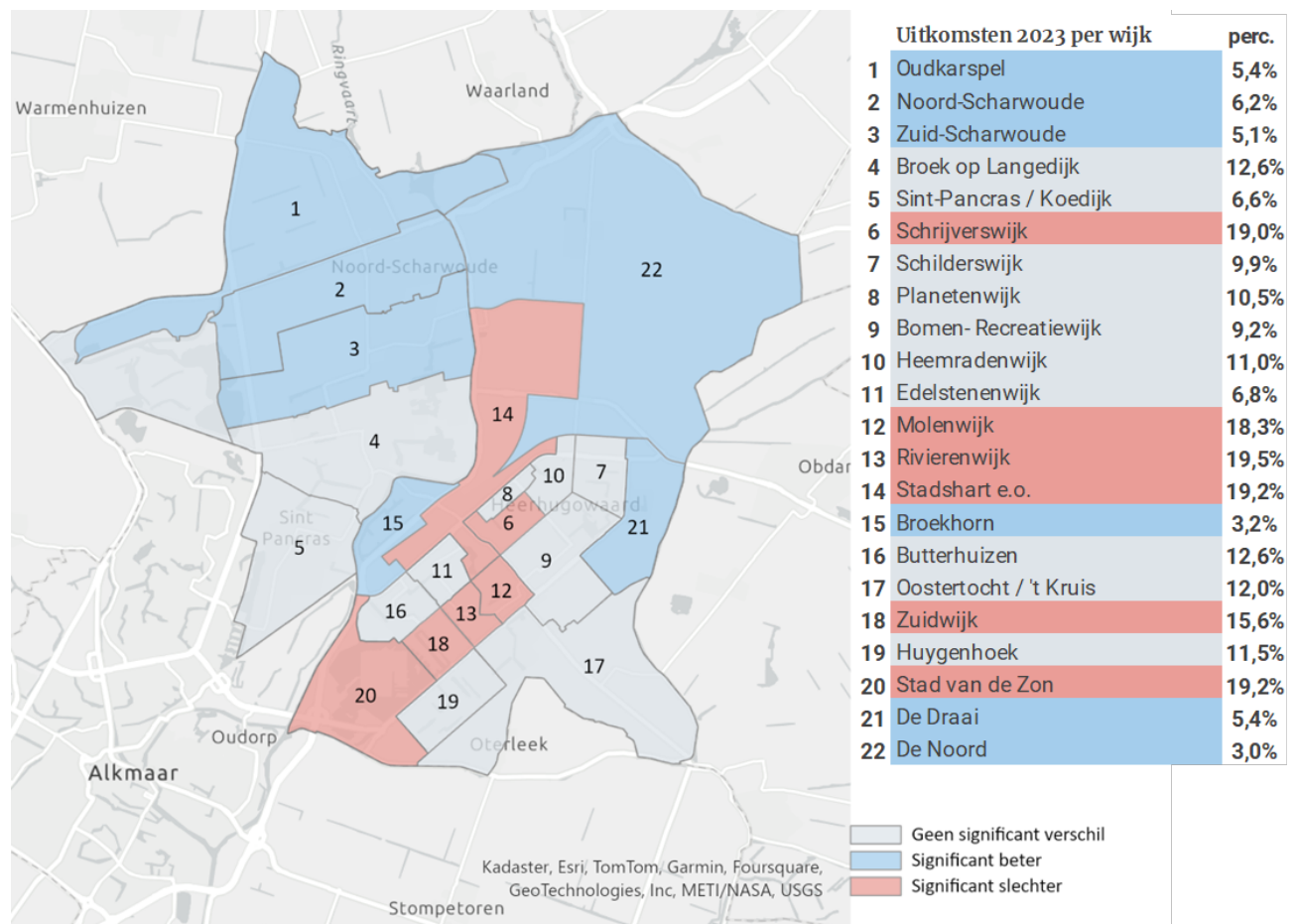
	2013	Ontw.	2015	Ontw.	2017	Ontw.	2019	Ontw.	2021	Ontw.	2023
Dijk en Waard	13%	▲	10%		11%		10%		9%		11%
VR Noord-Holland-Noord	12%		12%		12%		11%	▲	9%		10%
Nederland	13%	▲	12%		12%		12%		12%	▼	13%
Alkmaar	15%	▼	21%	▲	13%	▼	17%	▲	12%		14%
Den Helder	12%	▼	16%	▼	19%	▲	9%	▼	13%	▼	16%
Hoorn	19%	▲	15%		17%		15%		15%		14%

In 2023 is de ervaren sociale overlast in Dijk en Waard significant lager dan het landelijk gemiddelde (13%). Van alle vormen van sociale overlast, met uitzondering van rondhangende jongeren, ervaart men in Dijk en Waard minder overlast dan gemiddeld in Nederland. Gekeken naar de referentiegemeenten ervaren inwoners van Dijk en Waard minder overlast in de sociale sfeer dan in Den Helder (16%) en Hoorn (14%). Zo ondervinden zij minder hinder door drugsgebruik en drugshandel dan in Den Helder.

11% van de inwoners ervaart veel sociale overlast. Dit is lager dan het landelijk gemiddelde en in de gemeenten Den Helder en Hoorn.

Figuur 3.7 – Totale sociale overlast per wijk (percentage ervaart zelf veel overlast)

In zes van de tweeëntwintig wijken in Dijk en Waard ervaren inwoners significant minder sociale overlast dan gemiddeld in de gemeente, te weten: Oudkarspel, Noord-Spaarnwoude, Zuid-Spaarnwoude, Broekhorn, De Draai en De Noord. In Oudkarspel, Broekhorn en De Noord komt bijvoorbeeld overlast door rondhangende jongeren minder vaak voor. In De Draai komt overlast door drugsgebruik vrijwel niet voor.

Een vergelijkbaar aantal wijken ervaart aanzienlijk vaker sociale overlast dan gemiddeld. Dit betreft de Schrijverswijk, de Molenwijk, de Rivierenwijk, Stadshart e.o., de Zuidwijk en de Stad van de Zon. In de Schrijverswijk, de Rivierenwijk, Stadshart e.o. en Stad van de Zon ervaart men vaker dan gemiddeld in de gemeente overlast van rondhangende jongeren. In de Schrijverswijk komt daarnaast overlast door drugsgebruik en drugshandel vaker voor. In de Molenwijk en Stadshart e.o. is er relatief meer overlast van buurtbewoners. In de Rivierenwijk is relatief vaker sprake van overlast door verwarde personen en drugsgebruik. In Stadshart e.o. komen ten slotte ook vaker dan gemiddeld in de gemeente overlast door verwarde personen, door dronken mensen op straat of door lastig vallen op straat voor.

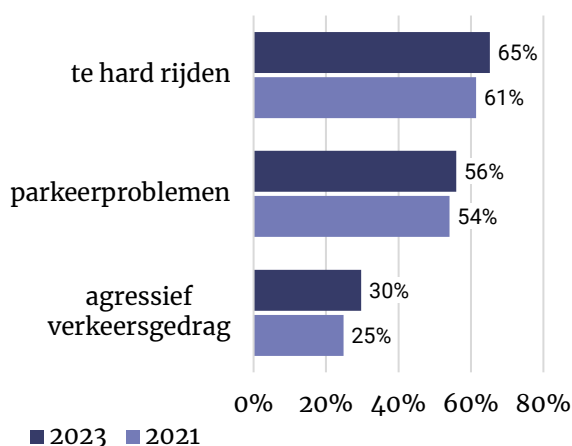
Tabel 3.4 – Vormen van sociale overlast per wijk (percentage ervaart zelf veel overlast)

	Rond- hangende jongeren	Overlast door buurt- bewoners	Overlast door verwarde personen	Drugsgebruik	Drugshandel	Dronken mensen op straat	Lastigvallen van mensen op straat
Oudkarspel	2%	2%	0%	1%	0%	2%	0%
Noord- Scharwoude	3%	4%	2%	1%	2%	2%	2%
Zuid- Scharwoude	3%	1%	0%	1%	1%	1%	0%
Broek op Langedijk	6%	7%	1%	2%	2%	1%	1%
Sint-Pancras / Koedijk	3%	2%	1%	1%	1%	2%	0%
Schrijverswijk	11%	6%	2%	7%	4%	2%	1%
Schilderswijk	5%	5%	1%	3%	1%	2%	0%
Planetenwijk	7%	5%	0%	3%	1%	0%	0%
Bomen- Recreatiewijk	6%	3%	1%	3%	3%	1%	2%
Heemradenwijk	6%	5%	4%	5%	2%	3%	1%
Edelstenenwijk	3%	3%	0%	1%	2%	1%	3%
Molenwijk	7%	9%	3%	2%	1%	1%	2%
Rivierenwijk	10%	5%	5%	4%	3%	2%	2%
Stadshart / Bedrijventerrein Heerhugowaard	11%	8%	3%	3%	3%	5%	3%
Broekhorn	1%	2%	0%	1%	1%	0%	0%
Butterhuizen	5%	6%	2%	2%	3%	1%	1%
Oostertocht / 't Kruis	6%	5%	0%	2%	1%	1%	4%
Zuidwijk	9%	5%	0%	2%	1%	0%	2%
Huygenhoek	6%	5%	0%	0%	1%	0%	1%
Stad van de Zon	16%	6%	3%	3%	3%	0%	2%
De Draai	4%	2%	0%	0%	0%	0%	0%
De Noord	1%	2%	0%	0%	0%	1%	0%
Dijk en Waard	6%	4%	1%	2%	2%	1%	1%

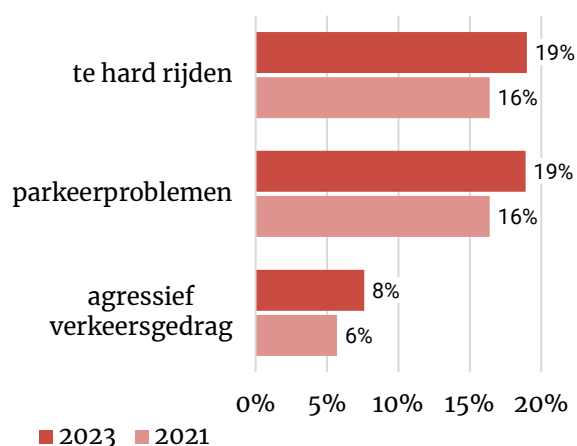
3.4 Verkeersoverlast

Een ander probleem van een woonbuurt betreft de mate van verkeersoverlast in de buurt. In de Veiligheidsmonitor zijn daarover drie buurtproblemen voorgelegd aan de inwoners. Figuur 3.8 geeft weer hoe vaak deze vormen van verkeersoverlast voorkomen. Figuur 3.9 toont het percentage inwoners dat zelf veel overlast ervaart van deze drie vormen van verkeersoverlast.

Figuur 3.8 – Verkeersoverlast
(percentage komt wel eens voor in de buurt)

Figuur 3.9 – Verkeersoverlast
(percentage ervaart zelf veel overlast)

In Dijk en Waard is te hard rijden het meest voorkomende verkeersprobleem, ruim zes op de tien inwoners geven aan dat zij dit wel eens zien gebeuren in hun buurt (65%). Ruim de helft zegt dat parkeerproblemen wel eens in hun buurt voorkomen. Van beide vormen van verkeersoverlast ervaart bijna een op de vijf inwoners zelf veel overlast. Agressief verkeersgedrag komt het minst vaak voor (30%), 8 procent ervaart hiervan zelf veel overlast.

Tabel 3.5 toont voor de jaren 2013 tot 2023 het percentage inwoners uit Dijk en Waard dat aangeeft zelf veel verkeersoverlast te hebben ervaren in de buurt. Waar er tussen 2019 en 2021 sprake was van een daling, is de ervaren verkeersoverlast in Dijk en Waard tussen 2021 en 2023 niet significant veranderd. De mate van ervaren verkeersoverlast is zowel in Nederland, als in de referentiegemeente Hoorn tussen 2021 en 2023 gestegen.

Tabel 3.5 – Verkeersoverlast voor de periode 2013-2023 (percentage ervaart zelf veel overlast)

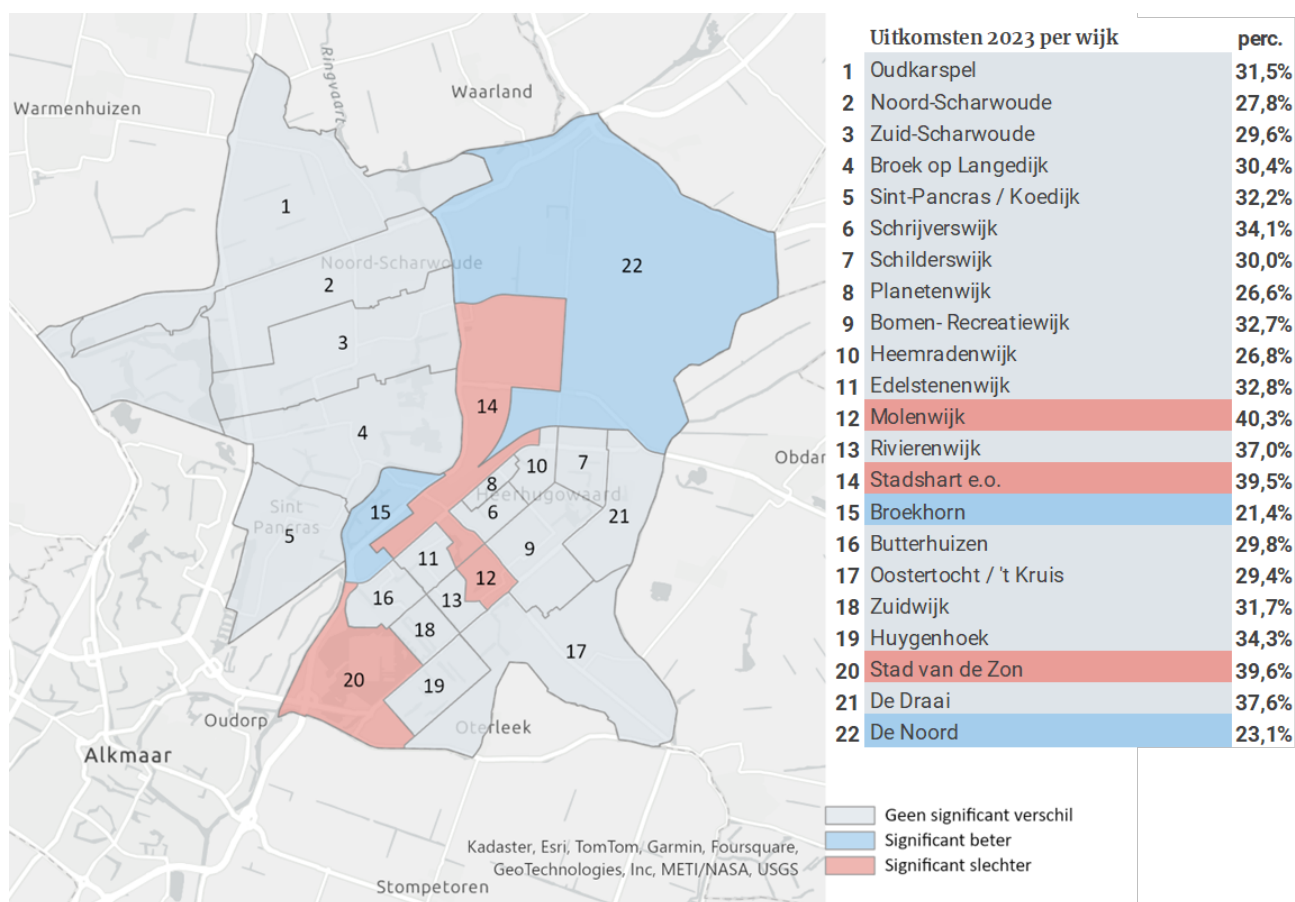
	2013	Ontw.	2015	Ontw.	2017	Ontw.	2019	Ontw.	2021	Ontw.	2023
Dijk en Waard	38%	▲	33%		34%		35%	▲	28%		32%
VR Noord-Holland-Noord	33%	▲	30%	▼	32%		31%		30%		31%
Nederland	31%		29%	▼	31%		31%		31%	▼	32%
Alkmaar	36%		35%		36%		34%		32%		34%
Den Helder	31%	▼	36%	▼	44%	▲	27%	▼	39%		40%
Hoorn	35%	▲	30%	▼	39%	▲	34%		32%	▼	36%

In 2023 is de ervaren verkeersoverlast in Dijk en Waard vergelijkbaar met de referentiegebieden. Gekeken naar de referentiegemeenten ondervinden inwoners van Dijk en Waard minder verkeershinder dan in Den Helder (40%) en Hoorn (36%). Inwoners van Dijk en Waard hebben in vergelijking met Den Helder met name minder overlast door parkeerproblemen. Inwoners van Dijk en Waard ervaren daarnaast minder verkeersoverlast door te hard rijden dan in Hoorn.

32% van de inwoners van Dijk en Waard ervaart veel verkeersoverlast.

Figuur 3.10 – Totale verkeersoverlast per wijk (percentage ervaart zelf veel overlast)

In de wijken Broekhorn en De Noord is de mate van ervaren verkeersoverlast lager dan het gemeentelijke gemiddelde (respectievelijk: 21% en 23%). Zo geven inwoners van beide wijken aan minder overlast te hebben door parkeerproblemen. Inwoners van Broekhorn ondervinden eveneens minder problemen door agressief rijgedrag dan gemiddeld.

In de Molenwijk, Stadshart e.o. en Stad van de Zon ervaren inwoners aanzienlijk vaker overlast van verkeersproblemen dan in de gemeente als geheel (alle drie: 40%). Parkeerproblemen worden in alle drie de wijken significant vaker genoemd dan gemiddeld. In Stadhart e.o. zorgt daarnaast agressief rijgedrag vaker dan gemiddeld voor overlast.

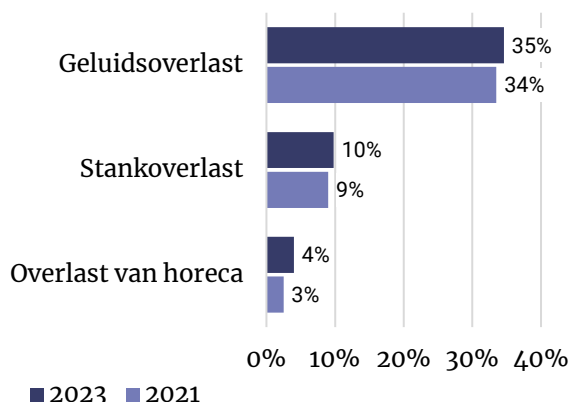
Tabel 3.6 – Vormen van verkeersoverlast per wijk (percentage ervaart zelf veel overlast)

	Te hard rijden	Parkeerproblemen	Agressief verkeersgedrag
Oudkarspel	18%	22%	7%
Noord-Scharwoude	17%	17%	9%
Zuid-Scharwoude	20%	17%	8%
Broek op Langedijk	17%	19%	10%
Sint-Pancras / Koedijk	25%	13%	6%
Schrijverswijk	21%	21%	10%
Schilderswijk	14%	23%	8%
Planetenwijk	12%	17%	4%
Bomen-Recreatiewijk	19%	19%	6%
Heemradenwijk	20%	14%	10%
Edelstenenwijk	20%	19%	7%
Molenwijk	24%	26%	10%
Rivierenwijk	26%	15%	13%
Stadshart / Bedrijventerrein Heerhugowaard	21%	25%	13%
Broekhorn	17%	6%	3%
Butterhuizen	18%	14%	8%
Oostertocht / 't Kruis	9%	24%	3%
Zuidwijk	15%	24%	5%
Huygenhoek	19%	21%	5%
Stad van de Zon	20%	30%	9%
De Draai	29%	21%	8%
De Noord	21%	6%	7%
Dijk en Waard	19%	19%	8%

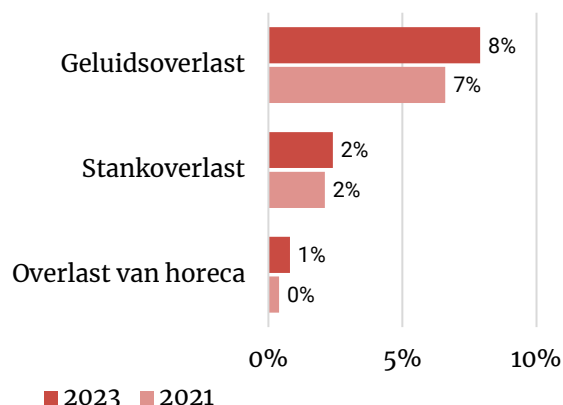
3.5 Milieuoverlast

De laatste vorm van overlast in de buurt die aan inwoners is voorgelegd betreft milieuoverlast. Deze vorm van overlast bestaat uit drie buurtproblemen: overlast van horecagelegenheden, geluidsoverlast en stankoverlast (Figuur 3.11).

Figuur 3.11 – Milieuoverlast
(percentage komt wel eens voor in de buurt)

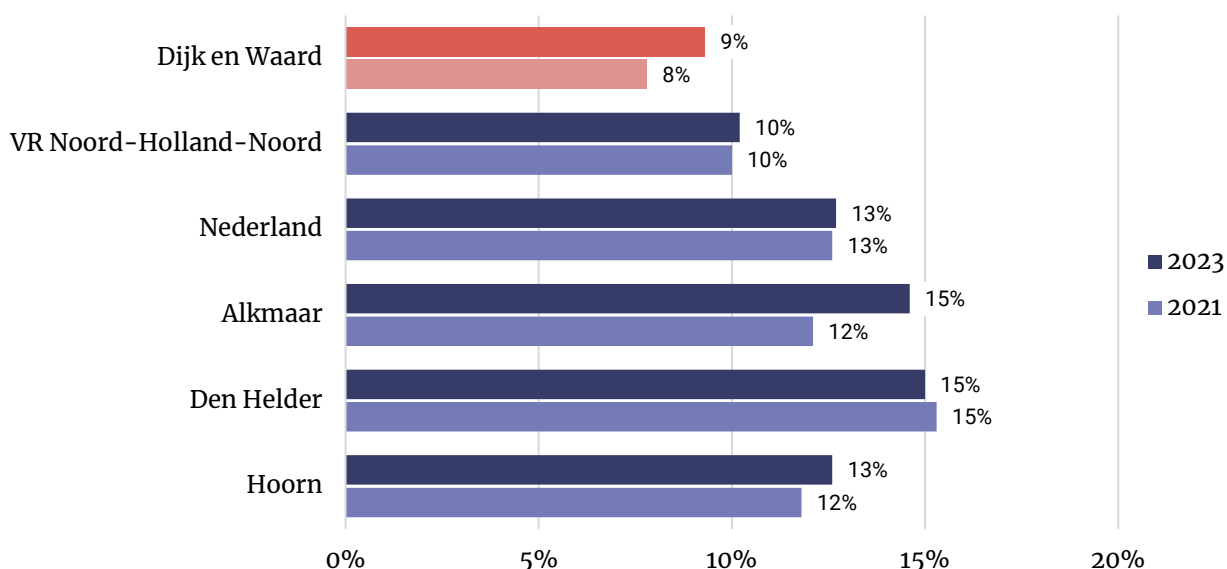

Figuur 3.12 – Milieuoverlast
(percentage ervaart zelf veel overlast)

Van de verschillende vormen van milieuoverlast komt geluidsoverlast in de buurt het vaakst (35%) voor in Dijk en Waard, 8 procent ervaart hiervan zelf veel overlast. Stank in de buurt komt volgens 10 procent van de inwoners wel eens voor. Overlast veroorzaakt door horecagelegenheden, zoals cafés, restaurants of snackbars, komt volgens inwoners het minst vaak voor in de buurt (4%). Van stankoverlast en overlast door horeca ondervindt men in Dijk en Waard minder vaak hinder dan van geluid.

Figuur 3.13 – Totale milieuoverlast per gebied (percentage ervaart zelf veel overlast)

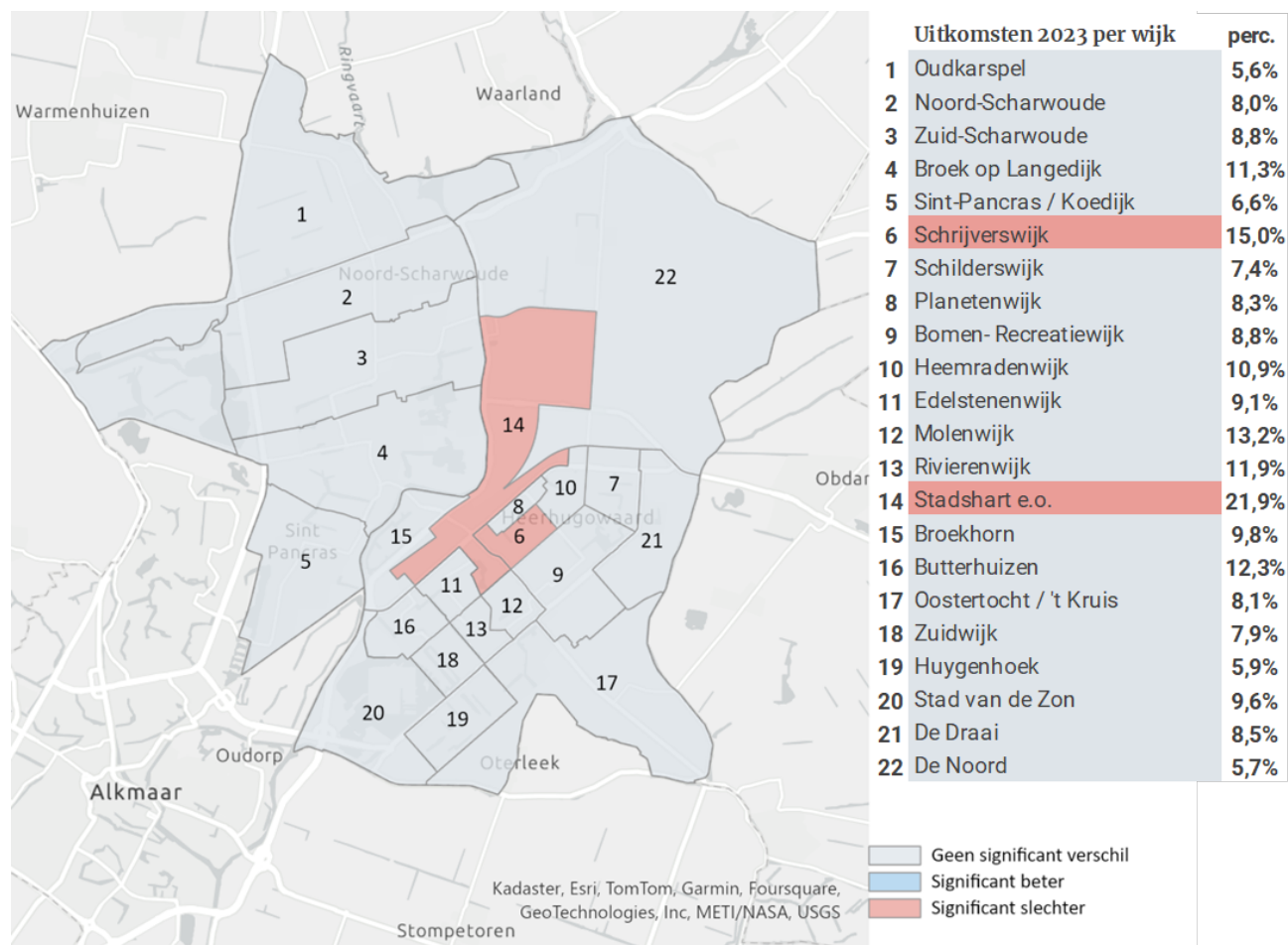
Van de inwoners van Dijk en Waard geeft 9 procent aan veel milieuoverlast te ervaren in de woonbuurt. De mate waarin milieuoverlast ervaren wordt in Dijk en Waard is significant lager dan het landelijk gemiddelde (13%). Van alle vormen van milieuoverlast ervaart men in Dijk en Waard minder overlast dan in Nederland. Ook is de ervaren milieuoverlast in Dijk en Waard aanzienlijk kleiner dan in de referentiegemeenten. Zo krijgen inwoners van Dijk en Waard minder vaak te maken met geluidsoverlast dan in Alkmaar, en ervaren zij ook minder stankoverlast dan in Den Helder en Hoorn.

9% van de inwoners van Dijk en Waard ervaart veel milieuoverlast in de buurt. Dit is lager dan het landelijk gemiddelde en in de referentiegemeenten.

In de Schrijverswijk en Stadshart e.o. ervaren inwoners significant vaker milieuoverlast dan gemiddeld in de gemeente (respectievelijk: 15% en 22%). Geluidsoverlast veroorzaakt in beide wijken vaker overlast dan gemiddeld. Inwoners van Stadshart e.o. ondervinden daarnaast vaker overlast door horecagelegenheden.

Figuur 3.14 – Totale milieuoverlast per wijk (percentage ervaart zelf veel overlast)

Tabel 3.7 – Vormen van milieuoverlast per wijk (percentage ervaart zelf veel overlast)

	Overlast van horeca	Geluidsoverlast	Stankoverlast
Oudkarspel	1%	6%	1%
Noord-Scharwoude	1%	8%	3%
Zuid-Scharwoude	2%	6%	5%
Broek op Langedijk	1%	11%	2%
Sint-Pancras / Koedijk	1%	5%	2%
Schrijverswijk	0%	13%	3%
Schilderswijk	0%	7%	2%
Planetenwijk	0%	8%	4%
Bomen- Recreatiewijk	1%	8%	2%
Heemradenwijk	1%	7%	5%
Edelstenenwijk	1%	9%	1%
Molenwijk	1%	10%	7%
Rivierenwijk	1%	6%	6%
Stadshart / Bedrijventerrein Heerhugowaard	2%	21%	2%
Broekhorn	0%	8%	2%
Butterhuizen	0%	12%	2%
Oostertocht / 't Kruis	0%	6%	3%
Zuidwijk	1%	6%	1%
Huygenhoek	0%	6%	0%
Stad van de Zon	1%	9%	2%
De Draai	0%	8%	2%
De Noord	0%	6%	0%
Dijk en Waard	1%	8%	2%

3.6 Aanpak van buurtproblemen

De inwoners van Dijk en Waard is gevraagd welk buurtprobleem zij als eerste aangepakt zouden willen zien. Hieruit komt een top 3 van buurtproblemen.

Nr.1 24%

1. Parkeerproblemen

Nr.2 23%

2. Te hard rijden

Nr.3 14%

3. Hondenpoep

Tabel 3.8 – Belangrijkste buurtproblemen per wijk

	EERSTE	TWEEDE	DERDE
Oudkarspel	Te hard rijden 28%	Parkeerproblemen 24%	Hondenpoep 14%
Noord-Scharwoude	Parkeerproblemen 24%	Te hard rijden 22%	Hondenpoep 16 %
Zuid-Scharwoude	Parkeerproblemen 26%	Te hard rijden 20%	Hondenpoep 17%
Broek op Langedijk	Parkeerproblemen 24%	Te hard rijden 19%	Hondenpoep 10%
Sint-Pancras / Koedijk	Te hard rijden 35%	Parkeerproblemen 16%	Hondenpoep 12%
Schrijverswijk	Te hard rijden 23%	Parkeerproblemen 22%	Hondenpoep 15%
Schilderswijk	Parkeerproblemen 35%	Te hard rijden 17%	Hondenpoep 11%
Planetenwijk	Parkeerproblemen 24%	Te hard rijden 17%	Hondenpoep 16%
Bomen- Recreatiewijk	Parkeerproblemen 29%	Te hard rijden 20%	Rondhangende jongeren, rommel op straat 6%
Heemradenwijk	Te hard rijden 23%	Parkeerproblemen 20%	Hondenpoep 10%
Edelstenenwijk	Parkeerproblemen 31%	Hondenpoep 20%	Te hard rijden 18%
Molenwijk	Parkeerproblemen 28%	Te hard rijden 25%	Hondenpoep 10%
Rivierenwijk	Te hard rijden 22%	Hondenpoep 18%	Parkeerproblemen 12%
Stadshart / Bedrijventerrein Heerhugowaard	Parkeerproblemen 26%	Te hard rijden 19%	Rondhangende jongeren 12%
Broekhorn	Te hard rijden 42%	Parkeerproblemen 12%	Hondenpoep 10%
Butterhuizen	Te hard rijden 24%	Parkeerproblemen 19%	Hondenpoep 17%
Oostertocht / 't Kruis	Parkeerproblemen 24%	Hondenpoep 22%	Te hard rijden 16%
Zuidwijk	Parkeerproblemen 29%	Hondenpoep 22%	Rondhangende jongeren, te hard rijden 7%
Huygenhoek	Parkeerproblemen 29%	Te hard rijden 22%	Hondenpoep 16%
Stad van de Zon	Parkeerproblemen 31%	Rondhangende jongeren 20%	Te hard rijden 16%
De Draai	Te hard rijden 37%	Parkeerproblemen 24%	Hondenpoep 12%
De Noord	Te hard rijden 39%	Hondenpoep 16%	Parkeerproblemen 13%

Veiligheidsbeleving

4 Veiligheidsbeleving

In dit hoofdstuk wordt de veiligheidsbeleving van inwoners van Dijk en Waard beschreven. Paragraaf 4.1 zoomt in op de veiligheidsbeleving in de eigen woonbuurt en paragraaf 4.2 behandelt de veiligheidsbeleving in het algemeen. In paragraaf 4.3 komt de verwachte kans op slachtofferschap aan de orde. Discriminatie (par. 4.4) en weerbaarheid (par. 4.5) sluiten het hoofdstuk af.

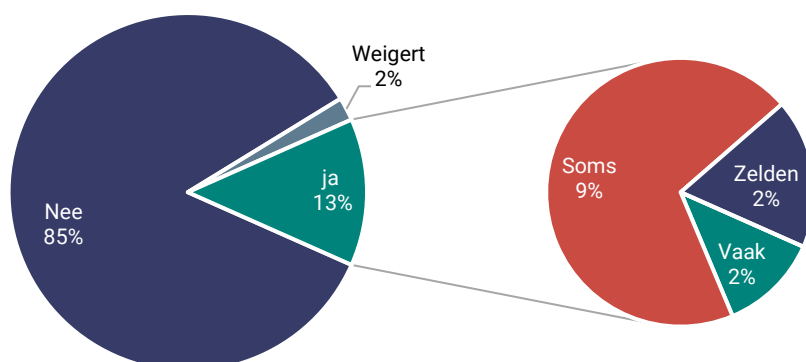
4.1 Veiligheidsbeleving in de buurt

Gevoelens van onveiligheid

In Figuur 4.1 worden de onveiligheidsgevoelens in de eigen woonbuurt weergegeven, alsmede de frequentie ervan. In Tabel 4.1 worden de onveiligheidsgevoelens getoond voor de gemeente in vergelijking met de referentiegebieden. Het grootste deel van de inwoners van Dijk en Waard, namelijk ruim acht op de tien, voelt zich veilig in de eigen buurt. Bij 13 procent van de inwoners is er wel eens sprake van onveiligheidsgevoelens in de buurt. Een op de tien voelt zich er soms onveilig (9%). Twee procent geeft aan dat deze onveiligheidsgevoelens in de buurt er vaak zijn en eveneens 2 procent heeft zelden onveiligheidsgevoelens in de buurt.

Het onveiligheidsgevoel in de buurt is in Dijk en Waard significant hoger dan in de veiligheidsregio Noord-Holland-Noord (12%), maar juist lager dan het landelijk gemiddelde (15%). Onveiligheidsgevoelens in de eigen buurt komen in Dijk en Waard eveneens minder vaak voor dan in de omliggende gemeenten Den Helder en Hoorn (beide: 17%).

Figuur 4.1 – Onveiligheidsgevoel in de buurt

13% van de inwoners ervaart wel eens onveiligheidsgevoelens in de eigen buurt, dat is vaker dan in de veiligheidsregio Noord-Holland-Noord.

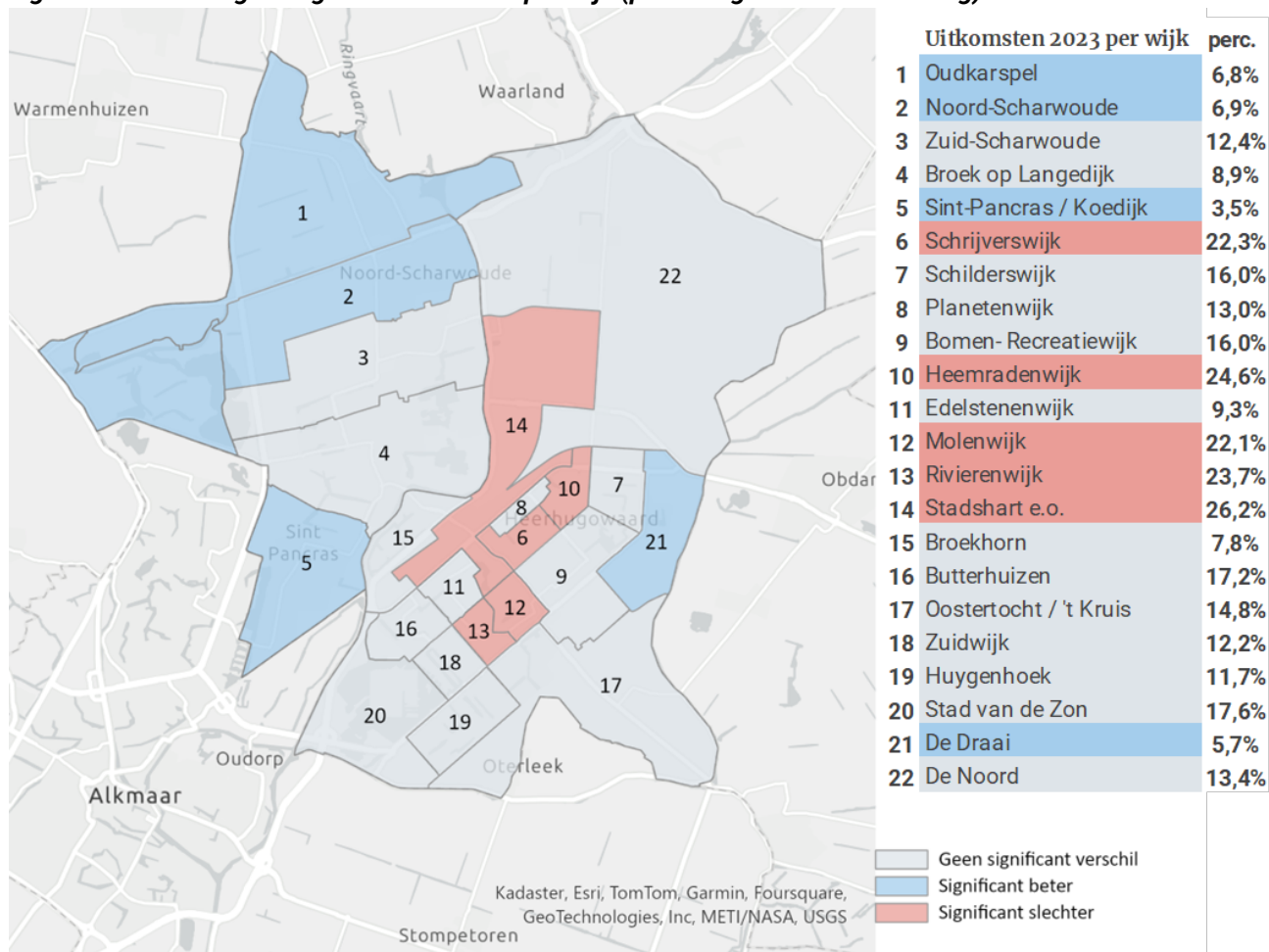
Tabel 4.1 toont voor de jaren 2013 tot 2023 het percentage inwoners uit Dijk en Waard dat aangeeft zich wel eens onveilig te hebben gevoeld in de buurt in de afgelopen twaalf maanden. In Dijk en Waard is het beeld wat betreft buurt gerelateerde onveiligheidsgevoelens tussen 2021 en 2023 stabiel gebleven. Tussen 2017 en 2019 is het aandeel inwoners dat zich wel eens onveilig voelt in de buurt gedaald van (14% naar 10%). In deze periode is er op landelijk niveau ook sprake van een positieve ontwikkeling. Deze ontwikkeling in Nederland is onderdeel van een positieve trend die begint in 2013. Echter is het aandeel inwoners in Nederland dat zich wel eens onveilig voelt in de eigen buurt tussen 2021 en 2023 weer gestegen (van 14% naar 15%).

Tabel 4.1 – Onveiligheidsgevoel in buurt voor de periode 2013-2023 (percentage 'wel eens' onveilig)

	2013	Ontw.	2015	Ontw.	2017	Ontw.	2019	Ontw.	2021	Ontw.	2023
Dijk en Waard	17%		16%		14%	▲	10%		11%		13%
VR Noord-Holland-Noord	14%		14%		13%	▲	11%		11%		12%
Nederland	18%	▲	17%	▲	16%	▲	14%		14%	▼	15%
Alkmaar	17%		18%		16%		18%	▲	15%		15%
Den Helder	13%	▼	18%	▼	22%	▲	13%		15%		17%
Hoorn	25%	▲	20%		18%		18%		17%		17%

In vier van de tweeëntwintig wijken komen onveiligheidsgevoelens significant minder vaak voor dan in de gemeente als geheel, te weten: Oudkarspel, Noord-Scharwoude, Sint-Pancras/Koedijk en De Draai. Inwoners van de Schrijverswijk, de Heemradenwijk, de Molenwijk, de Rivierenwijk, en Stadshart e.o. voelen zich juist vaker wel eens onveilig in de eigen buurt.

Figuur 4.2 – Onveiligheidsgevoel in de buurt per wijk (percentage 'wel eens' onveilig)

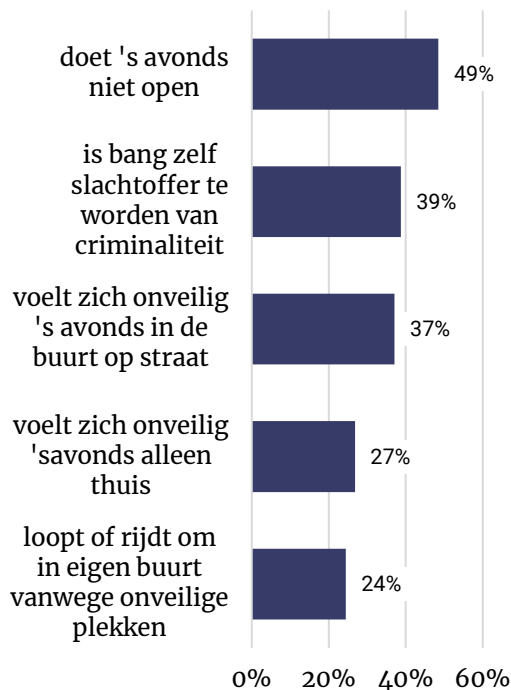
Vermijdingsgedrag

Inwoners die zich in een bepaalde situatie onveilig of onprettig voelen kunnen vermijdingsgedrag vertonen, ze passen hun gedrag aan uit gevoelens van onveiligheid. Figuur 4.3 geeft weer hoeveel procent van de inwoners van Dijk en Waard zegt dat een bepaalde vorm van vermijdingsgedrag bij hen persoonlijk weleens voor komt, Figuur 4.4 laat zien hoeveel procent zegt dat het vaak voorkomt.

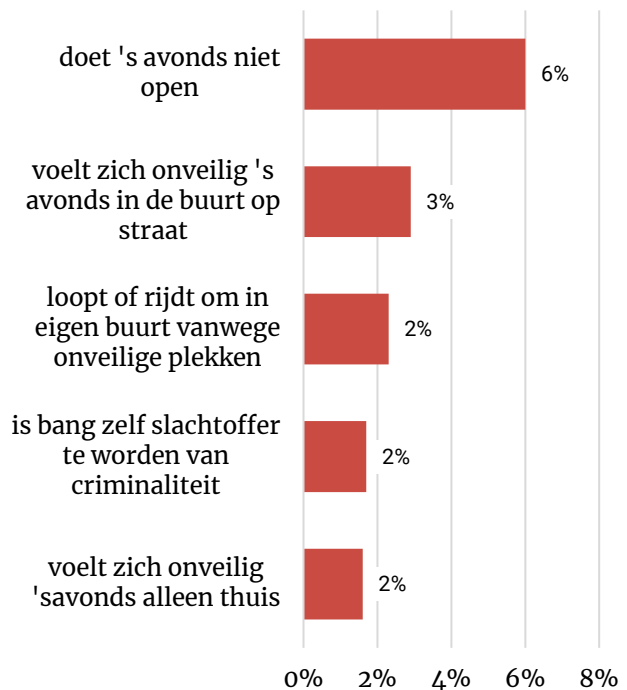
Bijna de helft van de inwoners van Dijk en Waard doet 's avonds de deur wel eens niet meer open, omdat zij dat niet veilig vinden, bij 6 procent komt dat vaak voor. Ongeveer vier op de tien zijn wel eens bang om zelf slachtoffer te worden van criminaliteit (39%). Een vergelijkbaar deel voelt zich 's avonds in de buurt wel eens onveilig op straat (37%). Iets meer dan een kwart (27%) voelt zich wel eens onveilig als zij 's avonds alleen thuis zijn. Een vergelijkbare groep inwoners noemt het wel eens omrijden of -lopen vanwege onveilige plekken in de buurt (24%), 2 procent geeft aan dit vaak te doen.

Het percentage inwoners van Dijk en Waard dat vaak vermijdingsgedrag vertoont, is bij drie van de vijf vormen ('s avonds niet opendoen, onveilig voelen 's avonds op straat en bang om zelf slachtoffer te worden van criminaliteit) lager dan het landelijk gemiddelde. In Dijk en Waard doen inwoners eveneens minder vaak 's avonds niet open dan in de referentiegemeenten. Ook lopen of rijden zij minder vaak om in de eigen buurt vanwege onveilige plekken dan in Alkmaar.

Figuur 4.3 – Vermijdingsgedrag
(percentage 'komt vaak, soms, zelden voor')

Figuur 4.4 – Vermijdingsgedrag
(percentage 'komt vaak voor')

Criminaliteit in de buurt

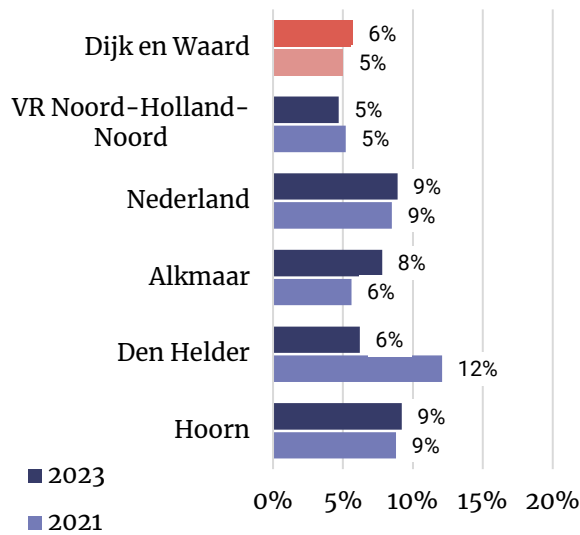
Figuur 4.5 toont het percentage inwoners dat het idee heeft dat er veel criminaliteit plaatsvindt in de buurt. Figuur 4.6 laat zien in welke mate inwoners denken dat de criminaliteit in hun buurt de afgelopen twaalf maanden is toegenomen of afgenomen.

Zes procent van de inwoners van Dijk en Waard heeft het idee dat er veel criminaliteit in de eigen buurt voorkomt. Dit is significant hoger dan in de veiligheidsregio Noord-Holland-Noord (5%), maar juist lager dan het landelijk gemiddelde (9%). Ook in vergelijking met de referentiegemeente Hoorn (9%) vinden inwoners van Dijk en Waard minder vaak dat criminaliteit veel voorkomt in hun woonbuurt.

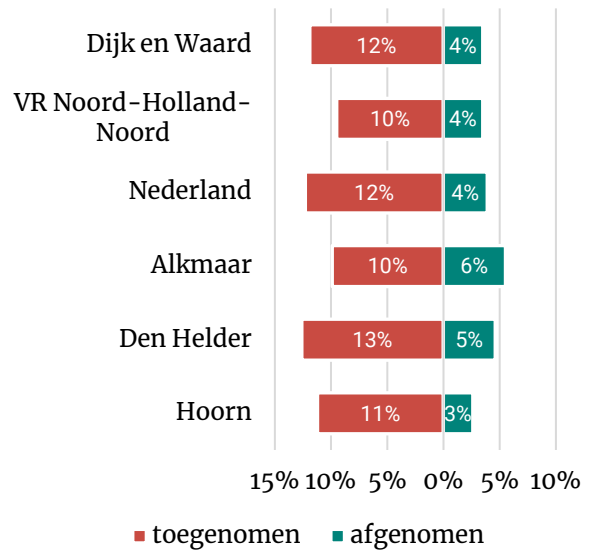
Twaalf procent van de inwoners van Dijk en Waard vindt dat de criminaliteit in de buurt in het afgelopen jaar is toegenomen, terwijl 4 procent van mening is dat deze is afgenomen. De meerderheid, namelijk 60 procent, geeft aan dat de criminaliteit in de buurt gelijk is gebleven. In Dijk en Waard (12%) vindt men significant vaker dat de criminaliteit in het afgelopen jaar is toegenomen dan in de veiligheidsregio Noord-Holland-Noord (10%).

In 2023 vond een lager percentage inwoners van Dijk en Waard dat de criminaliteit in de buurt het afgelopen jaar was afgenomen dan in 2021 (van 7% naar 4%).

Figuur 4.5 – Criminaliteit in de buurt (percentage 'veel')

Figuur 4.6 – Ontwikkeling criminaliteit in de afgelopen 12 maanden

Tabel 4.2 laat zien dat inwoners van Sint Pancras/Koedijk en Broekhorn minder vaak dan gemiddeld in de gemeente aangeven dat er veel criminaliteit in de buurt aanwezig is (respectievelijk: 2% en 0%). In Sint Pancras/Koedijk vinden ook minder inwoners dan gemiddeld in de gemeente dat de criminaliteit in hun buurt in het afgelopen jaar is toegenomen (7%). In vier wijken zit men juist significant boven het gemeentelijk gemiddelde wat betreft veel criminaliteit in de buurt, te weten: de Schrijverswijk, de Heemradenwijk, de Rivierenwijk en Stadshart e.o. Volgens relatief meer inwoners van de Heemradenwijk, Schilderswijk, De Draai en De Noord is de criminaliteit in hun buurt in het afgelopen jaar gestegen.

Tabel 4.2 – Criminaliteit in de buurt en ontwikkeling per wijk

	Criminaliteit in de buurt (percentage 'veel')	Ontwikkeling criminaliteit (percentage afgenomen)	Ontwikkeling criminaliteit (percentage toegenomen)
Oudkarspel	3%	5%	5%
Noord-Scharwoude	8%	3%	15%
Zuid-Scharwoude	4%	4%	11%
Broek op Langedijk	3%	4%	12%
Sint-Pancras / Koedijk	2%	2%	7%
Schrijverswijk	10%	3%	12%
Schilderswijk	7%	4%	20%
Planetenwijk	5%	6%	6%
Bomen-Recreatiewijk	7%	4%	12%
Heemradenwijk	11%	2%	17%
Edelstenenwijk	5%	5%	8%
Molenwijk	8%	4%	13%
Rivierenwijk	17%	7%	8%
Stadshart / Bedrijventerrein Heerhugowaard	12%	2%	15%
Broekhorn	0%	2%	12%
Butterhuizen	5%	5%	7%
Oostertocht / 't Kruis	4%	7%	10%
Zuidwijk	5%	1%	11%
Huygenhoek	5%	2%	10%
Stad van de Zon	7%	3%	15%
De Draai	3%	0%	17%
De Noord	4%	2%	20%
Dijk en Waard	6%	4%	12%

Uitleg tabel

Rood: negatiever dan het gemeentelijk gemiddelde
 Grijs: vergelijkbaar met het gemeentelijk gemiddelde
 Blauw: positiever dan het gemeentelijk gemiddelde

Rapportcijfer veiligheid in de woonbuurt

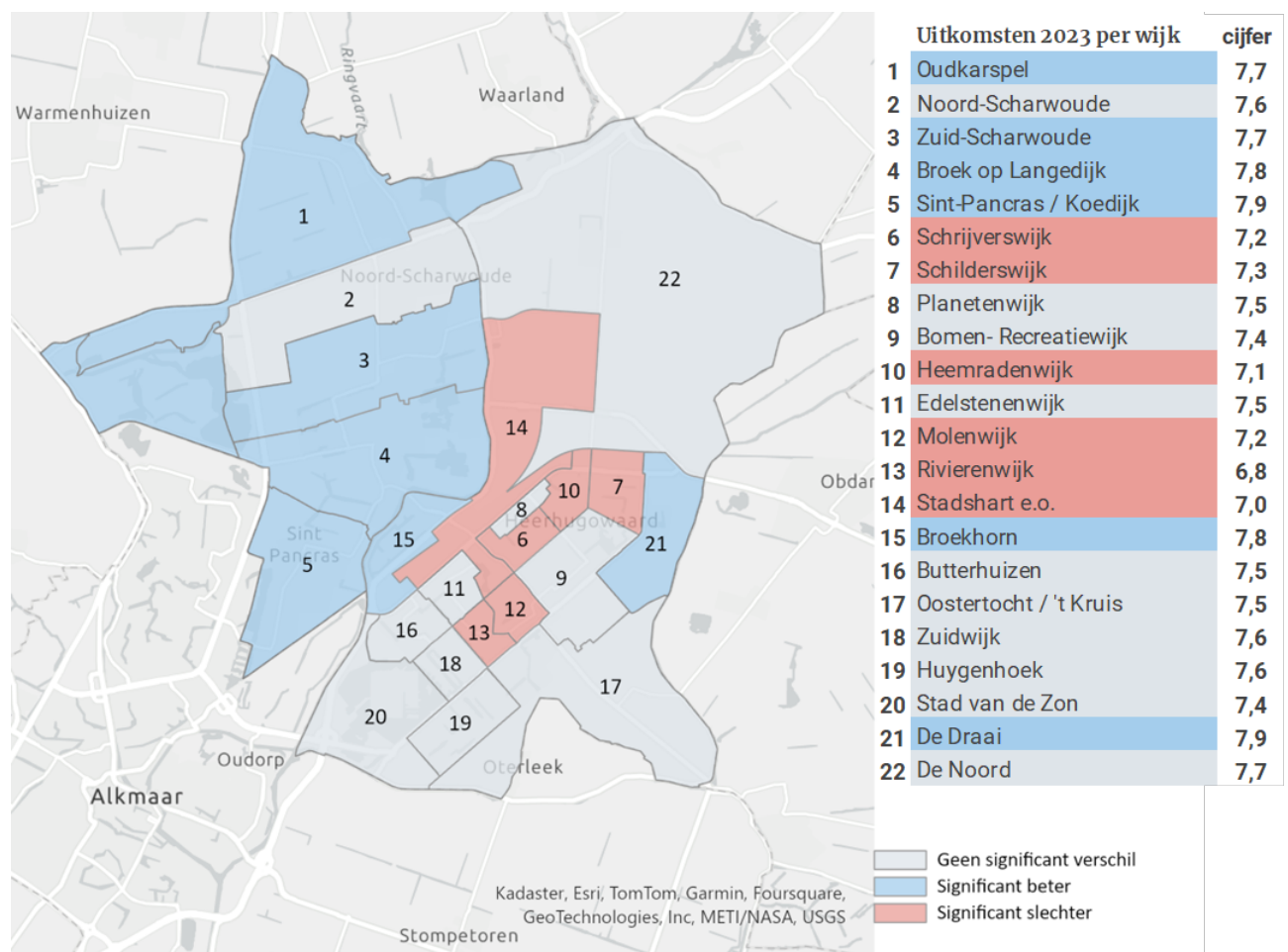
De inwoners is gevraagd om een algemeen rapportcijfer te geven voor de veiligheid in de eigen buurt. Tabel 4.3 toont de gemiddelde rapportcijfers die inwoners van Dijk en Waard geven voor de veiligheid in de buurt in de periode 2013-2023. Inwoners van Dijk en Waard beoordelen de veiligheid in hun buurt in 2023 met een gemiddeld rapportcijfer van 7,5. Dit is vergelijkbaar met voorgaande jaren. Landelijk gezien heeft de veiligheidsbeleving in de woonbuurt zich tussen 2013 en 2021 positief ontwikkeld.

Tabel 4.3 – Rapportcijfer veiligheid woonomgeving (1-10) voor de periode 2013-2023

	2013	Ontw.	2015	Ontw.	2017	Ontw.	2019	Ontw.	2021	Ontw.	2023
Dijk en Waard	7,1		7,1		7,3		7,4		7,6		7,5
VR Noord-Holland-Noord	7,2		7,2	▲	7,4		7,5		7,6		7,6
Nederland	7,1	▲	7,2	▲	7,3	▲	7,4	▲	7,5		7,5
Alkmaar	7,1		7,1	▲	7,4		7,4		7,4		7,4
Den Helder	7,0		6,9		7,0	▲	7,5		7,4		7,4
Hoorn	6,9		7,0		7,1		7,2		7,4		7,3

Inwoners van Dijk en Waard beoordelen de veiligheid in de buurt significant lager dan in de veiligheidsregio Noord-Holland-Noord, maar juist hoger dan het landelijk gemiddelde (verschil zit achter de komma). Het rapportcijfer voor de veiligheid in de buurt is in Dijk en Waard vergelijkbaar met de referentiegemeenten.

Figuur 4.7 – Oordeel veiligheid woonomgeving per wijk (rapportcijfer)

In zes wijken beoordelen inwoners de veiligheid in hun woonbuurt met een hoger rapportcijfer dan de gemeente als geheel. Dit betreft de wijken Oudkarspel, Zuid-Scharwoude, Broek op Langedijk, Sint Pancras/Koedijk, Broekhorn en De Draai. In een vergelijkbaar aantal wijken is het rapportcijfer voor de veiligheidsbeleving in de buurt juist significant lager dan gemiddeld, te weten: de Schrijverswijk, de Schilderswijk, de Heemradenwijk, de Molenwijk, de Rivierenwijk en Stadshart e.o.

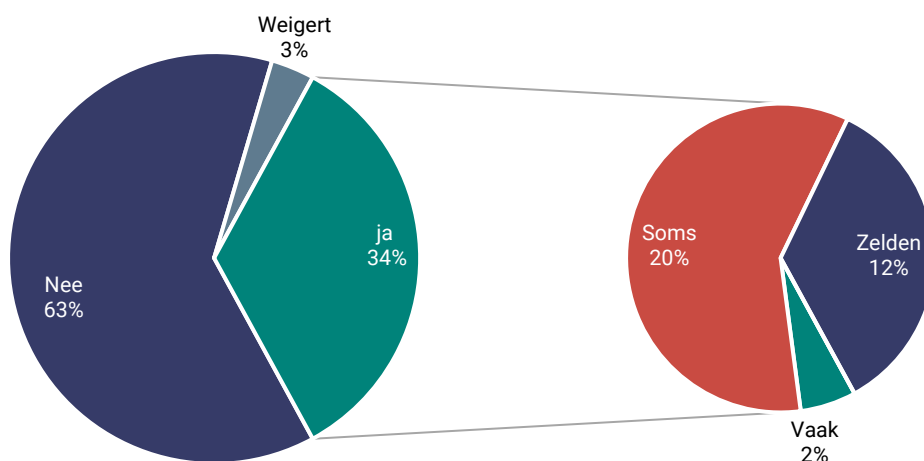

6% van de inwoners van Dijk en Waard vindt dat er veel criminaliteit is in de buurt. Dit is minder dan in de veiligheidsregio.

4.2 Veiligheidsbeleving algemeen

Naast de veiligheidsbeleving in de eigen buurt is gevraagd of men zich wel eens onveilig voelt in het algemeen. In Figuur 4.8 worden deze onveiligheidsgevoelens weergegeven.

Figuur 4.8 – Gevoel van onveiligheid in het algemeen

Een derde van de inwoners van Dijk en Waard (34%) voelt zich in algemene zin wel eens onveilig. Dit is meer dan het aantal inwoners dat onveiligheidsgevoelens in de eigen buurt ervaart (13%). In algemene zin voelen twee op de tien inwoners zich soms onveilig, 2 procent zegt zich vaak onveilig te voelen en 12 procent zelden.

Het algemene onveiligheidsgevoel onder inwoners van Dijk en Waard is vergelijkbaar met de referentiegebieden. Het aandeel inwoners dat zich in het algemeen wel eens onveilig voelt is in Dijk en Waard lager dan in Alkmaar en Hoorn (respectievelijk 37% en 42%).

Tabel 4.4 toont voor de jaren 2013 tot 2023 het percentage inwoners uit de gemeente Dijk en Waard dat zich in het afgelopen jaar in het algemeen wel eens onveilig heeft gevoeld. Terwijl het algemene onveiligheidsgevoel in Dijk en Waard eerder daalde tussen 2017 en 2019, is het nadien relatief stabiel gebleven. In de veiligheidsregio Noord-Holland-Noord en Nederland is een ongunstige stijging tussen 2021 en 2023 te zien.

Tabel 4.4 – Gevoel van onveiligheid in algemeen voor de periode 2013-2023 (percentage 'wel eens' onveilig)

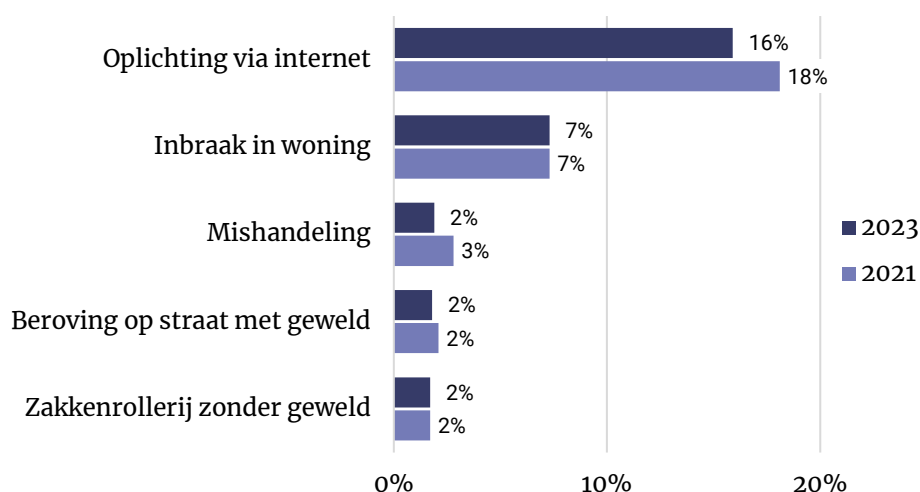
	2013	Ontw.	2015	Ontw.	2017	Ontw.	2019	Ontw.	2021	Ontw.	2023
Dijk en Waard	38%		38%		36%	▲	32%		31%		34%
VR Noord-Holland-Noord	38%		38%		37%	▲	34%	▲	31%	▼	33%
Nederland	38%	▲	37%	▲	35%	▲	33%	▲	33%	▼	35%
Alkmaar	39%	▲	36%		34%	▼	40%	▲	33%	▼	37%
Den Helder	40%	▲	36%	▼	40%	▲	30%	▼	35%	▲	32%
Hoorn	44%	▲	41%		39%		38%	▼	41%		42%

Gekeken naar de wijken zijn de algemene onveiligheidsgevoelens in Oudkarspel, Noord-Scharwoude en Broek op Langedijk significant lager dan in de gemeente. (Ruim) een kwart van deze wijken voelt zich algemeen gezien wel eens onveilig. Het aandeel inwoners dat algemene onveiligheidsgevoelens ervaart is daarentegen in de Heemradenwijk en Broekhorn aanzienlijk hoger dan gemiddeld (respectievelijk: 43% en 44%).

4.3 Verwachte kans op slachtofferschap

In deze paragraaf gaan we in op de vraag hoe groot inwoners denken dat de kans is om in de komende twaalf maanden slachtoffer te worden van een delict of voorval (Figuur 4.9).

Figuur 4.9 – Kans slachtofferschap ... is (heel) groot

Van de verschillende misdrijven verwachten inwoners van Dijk en Waard de kans het grootst dat zij de komende twaalf maanden slachtoffer worden van oplichting via internet (16%). Zeven procent verwacht in de komende twaalf maanden slachtoffer te worden van inbraak. Van de andere vormen van criminaliteit denkt maar een klein deel van de inwoners dat de kans hierop (heel) groot is, namelijk 2 procent.

Inwoners van Dijk en Waard schatten de kans om slachtoffer te worden van woninginbraak hoger in dan gemiddeld in de veiligheidsregio, Nederland en de gemeente Hoorn. Daarnaast vinden zij de kans op slachtofferschap van oplichting via internet hoger dan in Hoorn, terwijl dit juist lager is dan in Alkmaar en Den Helder. Ook acht men de kans in Dijk en Waard om slachtoffer te worden van zakkenrollerij en mishandeling kleiner dan in Nederland. De verwachte kans op mishandeling is in Dijk en Waard eveneens lager dan in Den Helder.

In de Schrijverswijk en De Noord is de verwachte kans op slachtofferschap van woninginbraak hoger dan gemiddeld in de gemeente (Tabel 4.5). De verwachte kans op slachtofferschap van mishandeling is relatief groter in de Schrijverswijk, de Heemradenwijk en de Rivierenwijk. Wat betreft de kans op zakkenrollerij springt Oostertocht/'t Kruis er negatief uit, en voor beroving Stadshart e.o. Oplichting via internet wordt vaker dan gemiddeld genoemd in de Schrijverswijk.

Inwoners van de wijken Zuidwijk en Stad van de Zon noemen minder vaak de kans op slachtofferschap van woninginbraak. In Huygenhoek wordt de kans op oplichting via internet lager ingeschat.

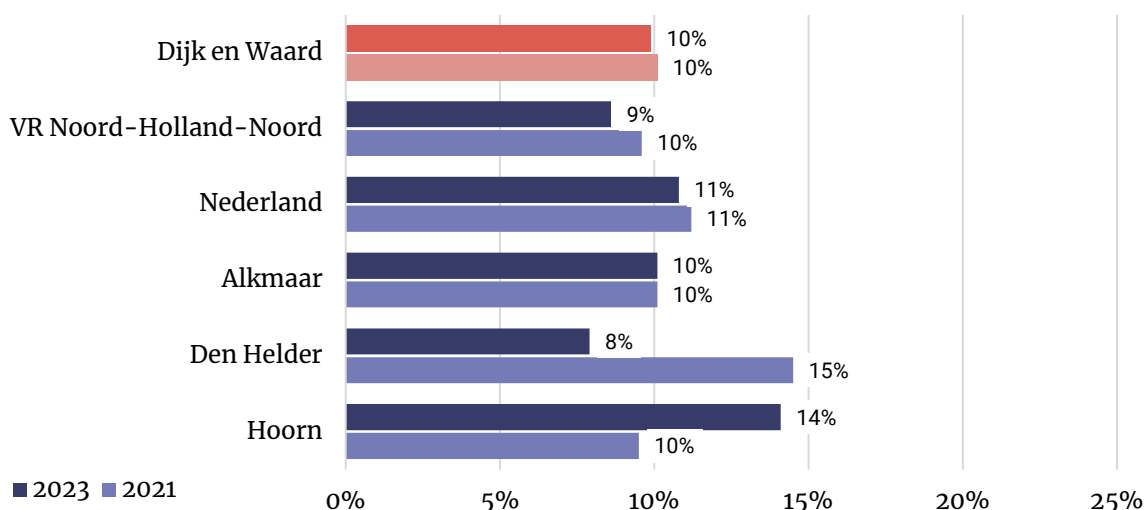
Tabel 4.5 – Verwachte kans op slachtofferschap ... is (heel) groot per wijk

	Inbraak in woning	Mishandeling	Zakkenrollerij	Beroving	Oplichting via internet
Oudkarspel	5%	3%	2%	2%	20%
Noord-Scharwoude	7%	0%	2%	0%	16%
Zuid-Scharwoude	5%	1%	0%	1%	15%
Broek op Langedijk	6%	1%	1%	2%	13%
Sint-Pancras / Koedijk	9%	0%	2%	1%	15%
Schrijverswijk	11%	4%	2%	3%	24%
Schilderswijk	7%	1%	1%	2%	15%
Planetenwijk	11%	2%	2%	3%	12%
Bomen-Recreatiewijk	8%	1%	3%	3%	20%
Heemradenwijk	8%	4%	2%	2%	15%
Edelstenenwijk	7%	3%	3%	3%	15%
Molenwijk	8%	4%	1%	2%	18%
Rivierenwijk	10%	6%	1%	2%	18%
Stadshart / Bedrijventerrein Heerhugowaard	6%	3%	0%	5%	13%
Broekhorn	12%	1%	1%	3%	14%
Butterhuizen	9%	2%	1%	2%	16%
Oostertocht / 't Kruis	8%	2%	5%	2%	13%
Zuidwijk	2%	2%	3%	2%	21%
Huygenhoek	6%	2%	2%	2%	10%
Stad van de Zon	4%	1%	0%	1%	17%
De Draai	11%	2%	2%	2%	19%
De Noord	13%	2%	1%	0%	16%
Dijk en Waard	7%	2%	2%	2%	16%

4.4 Discriminatie

Burgers konden aangeven of zij zich in de afgelopen twaalf maanden gediscrimineerd hebben gevoeld. Discriminatie kan in verschillende situaties plaatsvinden, zoals bij het solliciteren, op school of de opleiding, in het openbaar vervoer of op het werk. Figuur 4.10 geeft weer hoe vaak de inwoners van Dijk en Waard zich in de afgelopen twaalf maanden gediscrimineerd hebben gevoeld.

Figuur 4.10 – Percentage inwoners dat zich in de afgelopen 12 maanden gediscrimineerd voelt per gebied

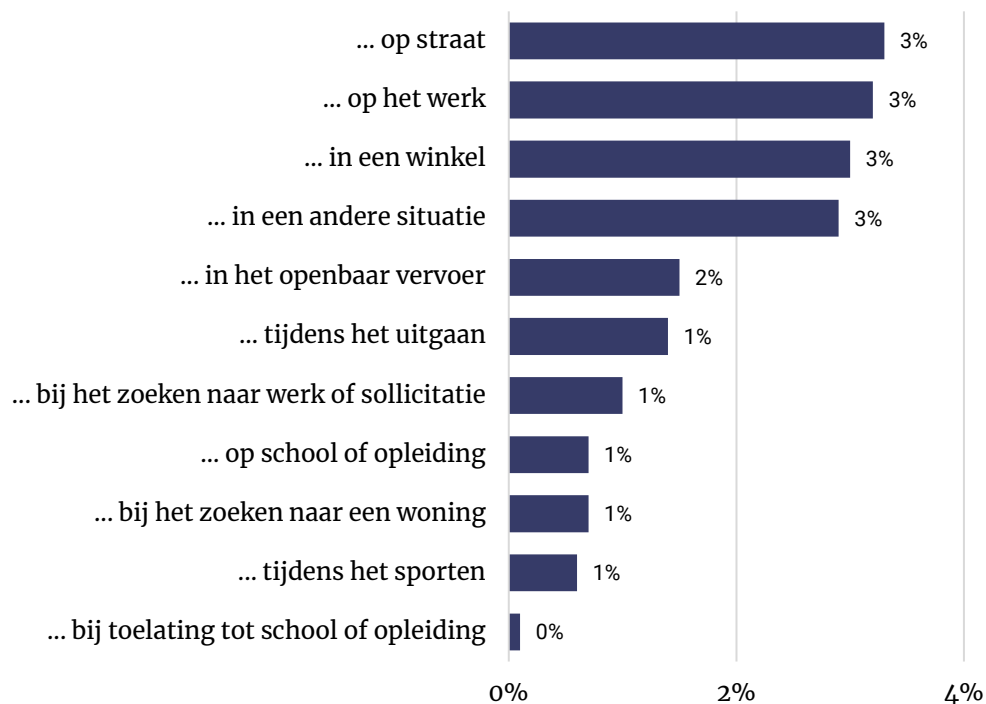

Een op de tien inwoners van Dijk en Waard voelt zich in het afgelopen jaar gediscrimineerd. Dit is hoger dan in de veiligheidsregio Noord-Holland-Noord (9%). Gekeken naar de referentiegemeenten hebben inwoners van Dijk en Waard minder vaak discriminatie ervaren dan in Hoorn (14%).

Inwoners van Dijk en Waard die zich in de afgelopen twaalf maanden gediscrimineerd voelden, konden aangeven in welke situatie(s) deze discriminatie plaatsvond. Figuur 4.11 toont per type situatie hoeveel procent van deze inwoners in het afgelopen jaar hier een ervaring met discriminatie heeft gehad. Inwoners konden meer dan één antwoord kiezen.

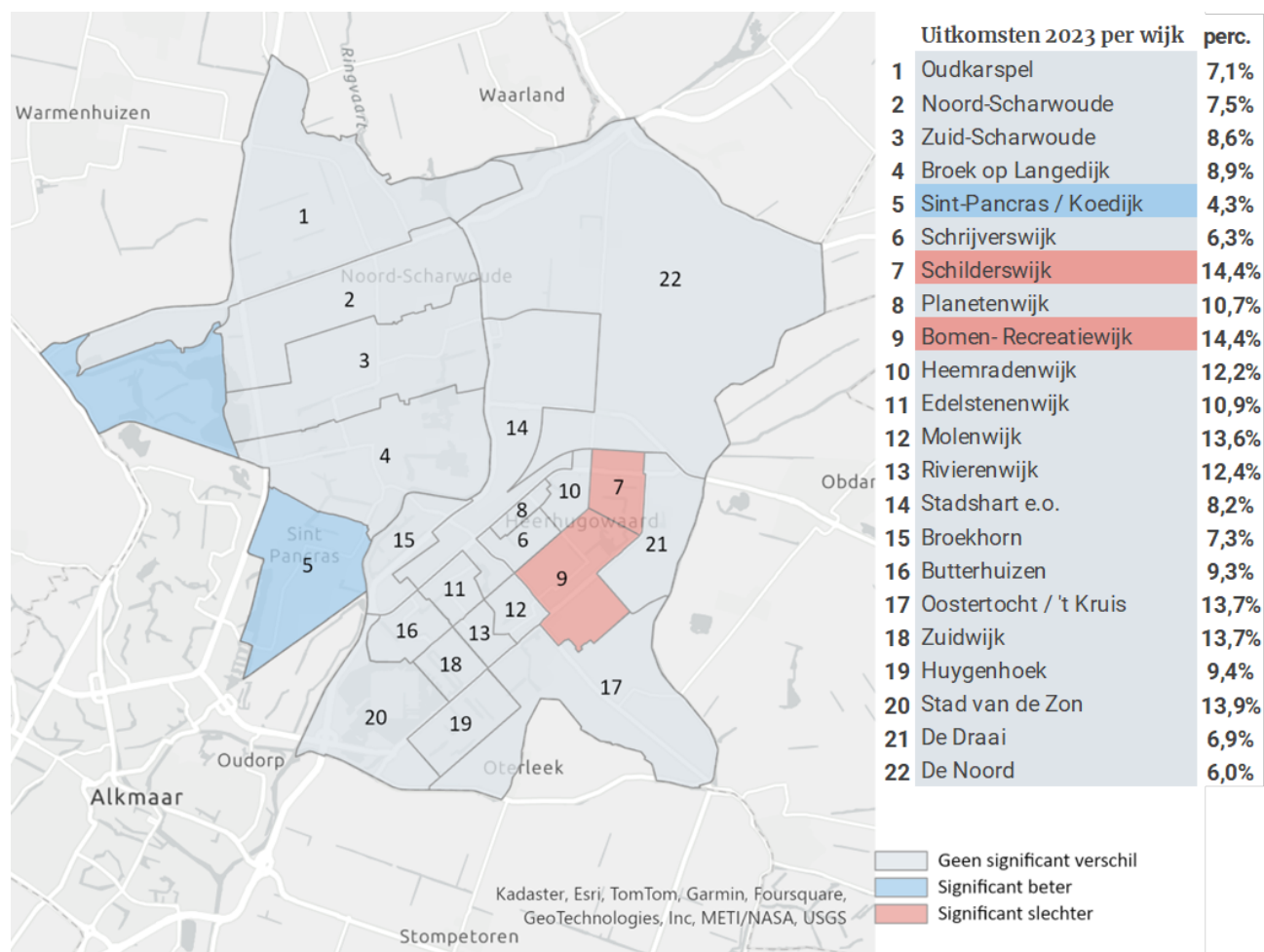
Van de inwoners in Dijk en Waard zegt steeds 3 procent discriminatie te hebben ervaren op straat, op het werk of in een winkel. Eenzelfde percentage geeft aan dat er discriminatie plaatsvond in een andere situatie. Discriminatie bij de toelating tot een school of opleiding komt in Dijk en Waard vrijwel niet voor.

Figuur 4.11 – Percentage inwoners dat zich gediscrimineerd heeft gevoeld, per type situatie (meerdere antwoorden mogelijk)

Op wijkniveau voelen inwoners van Sint Pancras/Koedijk zich in het afgelopen jaar significant minder vaak gediscrimineerd dan in de gemeente als geheel (4%). Inwoners van de Schilderswijk en de Bomen-Recreatiewijk ervaren juist significant meer discriminatie dan gemiddeld (beide: 14%).

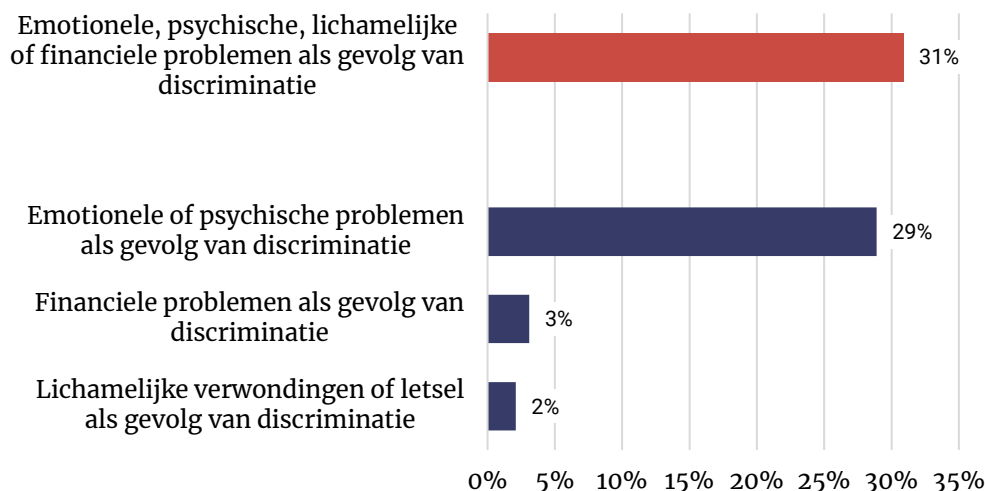
Figuur 4.12 – Percentage inwoners dat zich in afgelopen 12 maanden gediscrimineerd voelt per wijk

Aan de inwoners van de gemeente Dijk en Waard die aangeven dat ze zich in de afgelopen twaalf maanden gediscrimineerd hebben gevoeld, is ook gevraagd wat voor hen de gevolgen waren van deze discriminatie. Figuur 4.13 geeft voor emotionele of psychische problemen, lichamelijke verwondingen of letsel en financiële problemen weer hoeveel van de slachtoffers hier last van had.

Van de inwoners die zich in het afgelopen jaar gediscrimineerd voelden zegt bijna een derde (31%) emotionele, psychische, lichamelijke of financiële problemen te hebben ervaren als gevolg van discriminatie. Emotionele of psychische problemen komen het vaakst voor, bijna drie op de tien geven dit aan (29%). Een aanzienlijk kleiner percentage, namelijk 3 procent, zegt financiële problemen als gevolg van discriminatie te hebben (gehad). Twee procent van de slachtoffers uit Dijk en Waard noemt lichamelijke verwondingen of letsel.

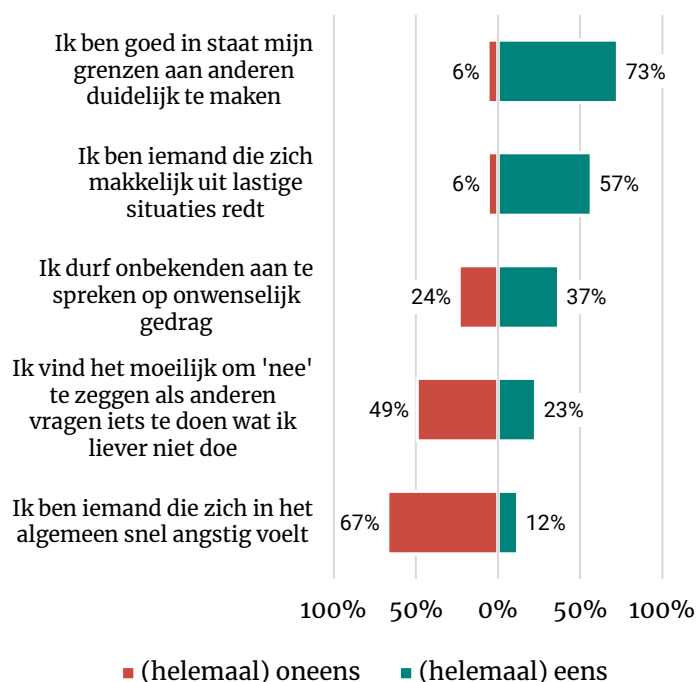
Figuur 4.13 – Percentage inwoners dat gevolgen ervaarde na discriminatie (basis: inwoners die zich in de afgelopen twaalf maanden gediscrimineerd hebben gevoeld)

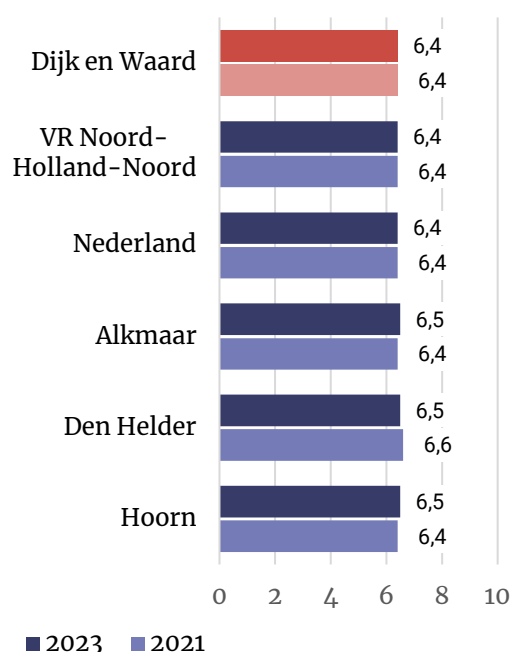
4.5 Weerbaarheid

Om iets te kunnen zeggen over de persoonlijke weerbaarheid van de inwoners van de gemeente Dijk en Waard, is op basis van vijf stellingen een schaalscore berekend. Figuur 4.14 geeft weer hoeveel inwoners het eens zijn met de verschillende stellingen, Figuur 4.15 laat de schaalscore voor persoonlijke weerbaarheid zien voor Dijk en Waard en de referentiegebieden.

Figuur 4.14 – Stellingen persoonlijke weerbaarheid

Figuur 4.15 – Persoonlijke weerbaarheid (schaalscore)

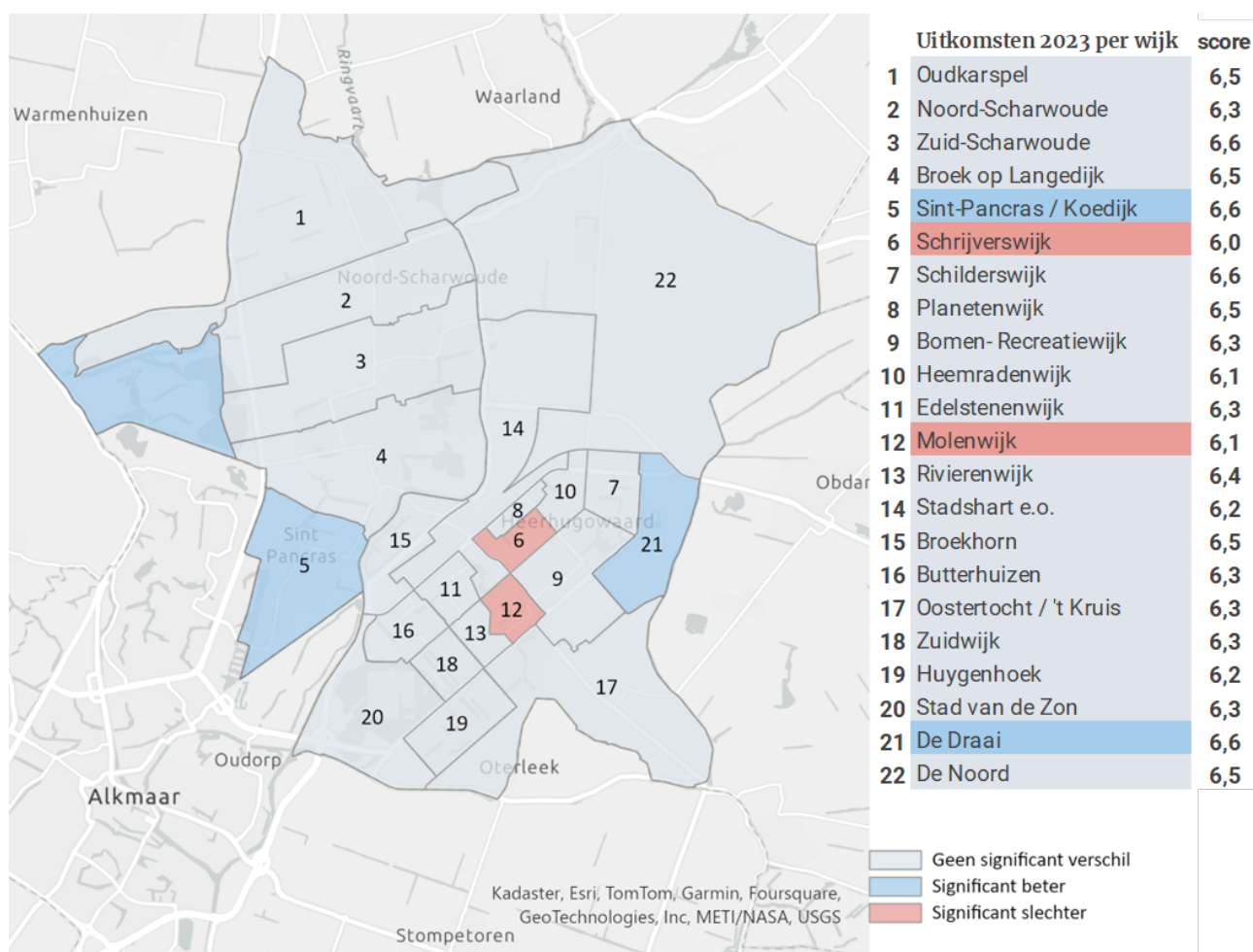
Inwoners van Dijk en Waard geven het vaakst aan dat zij goed in staat zijn om hun grenzen aan anderen duidelijk te maken, bijna driekwart (73%) is het (helemaal) eens met deze stelling. Bijna zes op de tien inwoners geven aan zich makkelijk te kunnen redden uit lastige situaties. Bijna vier op de tien (37%) zeggen onbekenden aan te durven spreken op ongewenst gedrag. De helft van de inwoners vindt het niet moeilijk om 'nee' te zeggen als anderen vragen iets te doen wat ze liever niet willen, bijna een kwart heeft hier wel moeite mee. Twee derde voelt zich in het algemeen niet snel angstig, 12 procent wel.

De schaalscore voor persoonlijke weerbaarheid is in Dijk en Waard een 6,4. De persoonlijke weerbaarheid is hiermee significant lager dan in de veiligheidsregio Noord-Holland-Noord (6,4, verschil zit achter de komma), en vergelijkbaar met het landelijk gemiddelde en de referentiegemeenten.

73% van de inwoners van Dijk en Waard is goed in staat om grenzen aan anderen duidelijk te maken.

Figuur 4.16 – Persoonlijke weerbaarheid per wijk (schaalscore)

De persoonlijke weerbaarheidsscore is in de wijken Sint-Pancras/Koedijk en De Draai met een 6,6 significant hoger dan het gemiddelde in Dijk en Waard. Inwoners van De Draai kunnen zich makkelijker redden uit lastige situaties en zijn beter in staat hun grenzen aan te geven. Daarentegen is de persoonlijke weerbaarheid in de Schrijverswijk (6,0) en de Molenwijk (6,1) lager dan gemiddeld. In de Schrijverswijk hebben inwoners meer moeite met het aangeven van hun grenzen, terwijl inwoners van de Molenwijk zich moeilijker uit lastige situaties kunnen redden en zich vaker angstig voelen.

Tabel 4.6 – Stellingen persoonlijke weerbaarheid per wijk (percentage (helemaal) mee eens)

	Ik ben iemand die zich makkelijk uit lastige situaties redt	Ik ben goed in staat om mijn grenzen aan anderen duidelijk te maken	Ik vind het moeilijk om 'nee' te zeggen als anderen vragen iets te doen wat ik liever niet doe	Ik ben iemand die zich in het algemeen snel angstig voelt	Ik durf onbekenden aan te spreken op onwenselijk gedrag
Oudkarspel	57%	79%	24%	9%	39%
Noord-Scharwoude	57%	69%	20%	12%	33%
Zuid-Scharwoude	61%	77%	22%	11%	45%
Broek op Langedijk	56%	73%	22%	10%	37%
Sint-Pancras / Koedijk	62%	74%	20%	8%	42%
Schrijverswijk	50%	65%	27%	12%	38%
Schilderswijk	57%	72%	21%	7%	43%
Planetenwijk	55%	72%	21%	10%	37%
Bomen-Recreatiewijk	53%	69%	24%	9%	34%
Heemradenwijk	48%	73%	26%	12%	33%
Edelstenenwijk	63%	75%	24%	15%	32%
Molenwijk	48%	69%	27%	22%	34%
Rivierenwijk	55%	73%	27%	10%	41%
Stadshart / Bedrijventerrein Heerhugowaard	59%	80%	28%	17%	33%
Broekhorn	63%	79%	13%	11%	32%
Butterhuizen	58%	73%	25%	11%	36%
Oostertoicht / 't Kruis	52%	70%	23%	13%	28%
Zuidwijk	52%	70%	25%	21%	37%
Huygenhoek	57%	70%	23%	15%	33%
Stad van de Zon	56%	71%	21%	12%	35%
De Draai	68%	82%	25%	9%	43%
De Noord	59%	75%	21%	14%	37%
Dijk en Waard	57%	73%	23%	12%	37%

Slachtofferschap traditionele criminaliteit

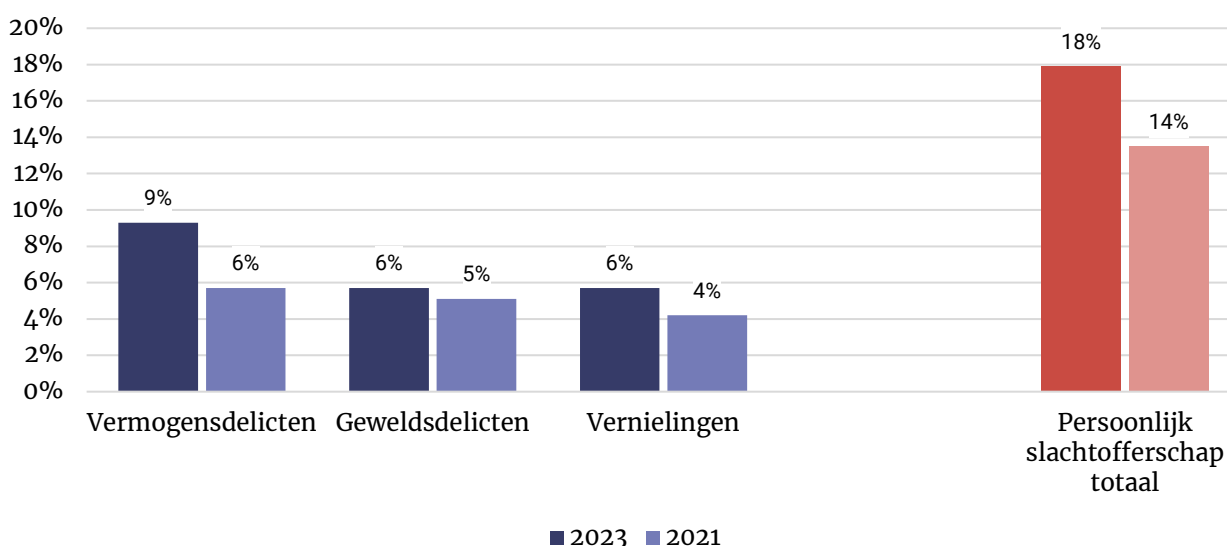
5 Slachtofferschap traditionele criminaliteit

Dit hoofdstuk gaat over slachtofferschap van veel voorkomende delicten en voorvallen van traditionele criminaliteit. Dit is afgemeten aan het percentage inwoners van Dijk en Waard dat in de twaalf maanden voorafgaand aan dit onderzoek slachtoffer is geworden van een delict. Het hoofdstuk begint met een totaaloverzicht en daarna komen achtereenvolgens aan de orde slachtofferschap van geweldsdelicten (par. 5.2), vermogensdelicten (par. 5.3) en vernielingen (par. 5.4).

5.1 Slachtofferschap traditionele criminaliteit

Traditionele criminaliteit bestaat uit drie categorieën van slachtofferschap: geweldsdelicten, vermogensdelicten en vandalismedelicten (vernielingen). Elk van deze cijfers is berekend op basis van het percentage inwoners dat in de afgelopen twaalf maanden persoonlijk slachtoffer is geworden van één of meerdere vormen van criminaliteit. Welke vormen van criminaliteit horen bij welke categorie wordt nader beschreven in de verschillende paragrafen.

Figuur 5.1 – Slachtofferschap delicten in de afgelopen 12 maanden

Bijna twee op de tien inwoners van Dijk en Waard (18%) waren in de afgelopen twaalf maanden slachtoffer van een of meerdere vormen van traditionele criminaliteit. Het vaakst werden zij het slachtoffer van vermogensdelicten (9%), gevolgd door geweldsdelicten en vernielingen (6%).

Geweldsdelicten, vermogensdelicten en vernieling worden samengevat onder de noemer 'traditionele criminaliteit'. Tabel 5.1 toont voor de jaren 2013 tot 2023 het percentage inwoners uit Dijk en Waard dat in totaal slachtoffer is geworden van traditionele criminaliteit in de afgelopen twaalf maanden. Het slachtofferschap van traditionele criminaliteit is in Dijk en Waard toegenomen van 14 procent in 2021 naar 18 procent in 2023. Deze ongunstige stijging is gedurende dezelfde periode ook zichtbaar in alle referentiegebieden en -gemeenten. Tussen 2013 en 2021 was in het algemeen juist sprake van positieve ontwikkelingen in het slachtofferschap van traditionele criminaliteit, in zowel Dijk en Waard, als in alle referentiegebieden en -gemeenten.

Tabel 5.1 – Slachtofferschap traditionele criminaliteit voor de periode 2013-2023

	2013	Ontw.	2015	Ontw.	2017	Ontw.	2019	Ontw.	2021	Ontw.	2023
Dijk en Waard	28%	▲	24%	▲	17%		17%	▲	14%	▼	18%
VR Noord-Holland-Noord	28%	▲	24%	▲	19%	▲	17%	▲	14%	▼	17%
Nederland	30%	▲	27%	▲	23%	▲	21%	▲	17%	▼	20%
Alkmaar	35%		37%	▲	25%		23%	▲	18%	▼	21%
Den Helder	35%	▲	24%	▲	21%		20%	▲	16%	▼	22%
Hoorn	35%	▲	24%	▼	27%	▲	18%		16%	▼	19%

Het slachtofferschap voor traditionele criminaliteit is in Dijk en Waard in 2023 significant lager dan het landelijk gemiddelde en de omliggende gemeenten Alkmaar en Den Helder.

Er waren in Dijk en Waard in totaal 35 delicten van traditionele criminaliteit per 100 inwoners in de twaalf maanden voorafgaand aan het onderzoek. Van deze delicten leidde 29 procent tot een aangifte bij de politie. De aangiftebereidheid is in Dijk en Waard hoger dan het Nederlandse en Hoornse gemiddelde (respectievelijk: 28% en 22%). Wel doen minder inwoners van Dijk en Waard aangifte dan in Alkmaar (43%).

Tabel 5.2 toont voor de jaren 2013 tot 2023 de aangiftebereidheid voor delicten van traditionele criminaliteit. De aangiftebereidheid in Dijk en Waard steeg tussen 2019 en 2021 en bleef tussen 2021 en 2023 vergelijkbaar. Op landelijk niveau is er in deze periode sprake van een negatieve ontwikkeling, waarbij de aangiftebereidheid daalde van 29 procent in 2021 naar 27 procent in 2023. Deze ongunstige daling was ook eerder zichtbaar tussen 2013 en 2017. In de referentiegemeenten is het aandeel inwoners dat aangifte deed tussen 2021 en 2023 juist gestegen.

Tabel 5.2 – Percentage aangegeven delicten bij de politie voor de periode 2013-2023

	2013	Ontw.	2015	Ontw.	2017	Ontw.	2019	Ontw.	2021	Ontw.	2023
Dijk en Waard	38%	▼	22%		23%	▼	20%	▲	31%		29%
VR Noord-Holland-Noord	35%	▼	31%	▼	24%	▲	28%		29%		30%
Nederland	35%	▼	33%	▼	30%	▼	29%		29%	▼	27%
Alkmaar	44%	▼	40%	▼	24%	▲	32%		34%	▲	43%
Den Helder	26%	▼	20%	▲	29%	▲	46%	▼	29%	▲	39%
Hoorn	27%	▲	35%	▼	16%	▲	32%	▼	17%	▲	22%

In de Veiligheidsmonitor wordt ook gevraagd aan slachtoffers, in het geval ze geen melding of aangifte hebben gedaan bij de politie, wat hiervoor hun reden was. Hier kwam een top 3 uit van redenen om geen melding of aangifte te doen voor de gemeente Dijk en Waard.

Nr. 1: 24%

1. Helpt toch niets

Nr. 2: 17%

2. Niet belangrijk/ was niet zo belangrijk, geen zaak voor de politie

Nr. 3: 7%

3. Geen zin of tijd voor gehad/ te veel moeite.

De Veiligheidsmonitor vraagt bovendien naar de gevolgen van delicten voor slachtoffers; ondervindt men emotionele, psychische, lichamelijke of financiële problemen als gevolg van een delict?

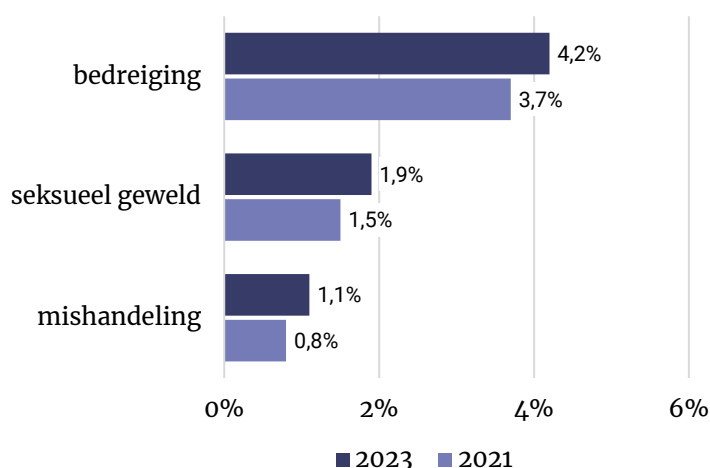
Bijna een kwart van de slachtoffers van traditionele criminaliteit (24%) in Dijk en Waard gaf aan emotionele of psychische problemen, lichamelijke verwondingen of letsel en/of financiële problemen te (hebben) ervaren als gevolg van hun slachtofferschap. Emotionele of psychische problemen worden het vaakst gerapporteerd, 21 procent van de slachtoffers had hier last van. Zeven procent ervaarde financiële problemen, 3 procent kreeg te maken met lichamelijke verwondingen of letsel.

5.2 Slachtofferschap geweldsdelicten

Voor het slachtofferschap van geweldsdelicten is berekend hoeveel inwoners één keer of vaker slachtoffer zijn geweest van mishandeling, bedreiging of seksueel geweld. Dit is weergegeven in Figuur 5.2.

Het geweldsdelict dat het vaakst voorkomt onder inwoners van Dijk en Waard is bedreiging, 4 procent was in het afgelopen jaar hiervan slachtoffer. Twee procent was slachtoffer van seksueel geweld, en 1 procent van mishandeling.

Figuur 5.2 – Slachtofferschap geweldsdelicten

Tabel 5.3 toont voor de jaren 2013 tot 2023 het percentage inwoners uit Dijk en Waard dat in totaal slachtoffer is geworden van een geweldsdelict in de afgelopen twaalf maanden. Na een daling tussen 2013 en 2015 blijft het slachtofferschap van geweldsdelicten in Dijk en Waard door de jaren heen stabiel. Op landelijk niveau is er sprake van een negatieve ontwikkeling tussen 2021 en 2023, waarbij het slachtofferschap van geweldsdelicten is gestegen (van 5% naar 6%).

Tabel 5.3 – Slachtofferschap geweldsdelicten voor de periode 2013-2023

	2013	Ontw.	2015	Ontw.	2017	Ontw.	2019	Ontw.	2021	Ontw.	2023
Dijk en Waard	10%	▲	7%		7%		5%		5%		6%
VR Noord-Holland-Noord	7%		6%		7%		6%		5%		6%
Nederland	7%	▲	6%		6%	▲	5%		5%	▼	6%
Alkmaar	9%	▲	4%		2%	▼	7%		6%		7%
Den Helder	6%		8%		6%		8%		6%		8%
Hoorn	5%	▼	8%	▼	11%	▲	5%		6%		5%

Van de inwoners van Dijk en Waard was 6 procent in 2023 slachtoffer van geweldsdelicten. Dit is vergelijkbaar met de veiligheidsregio, Nederland en de referentiegemeenten.

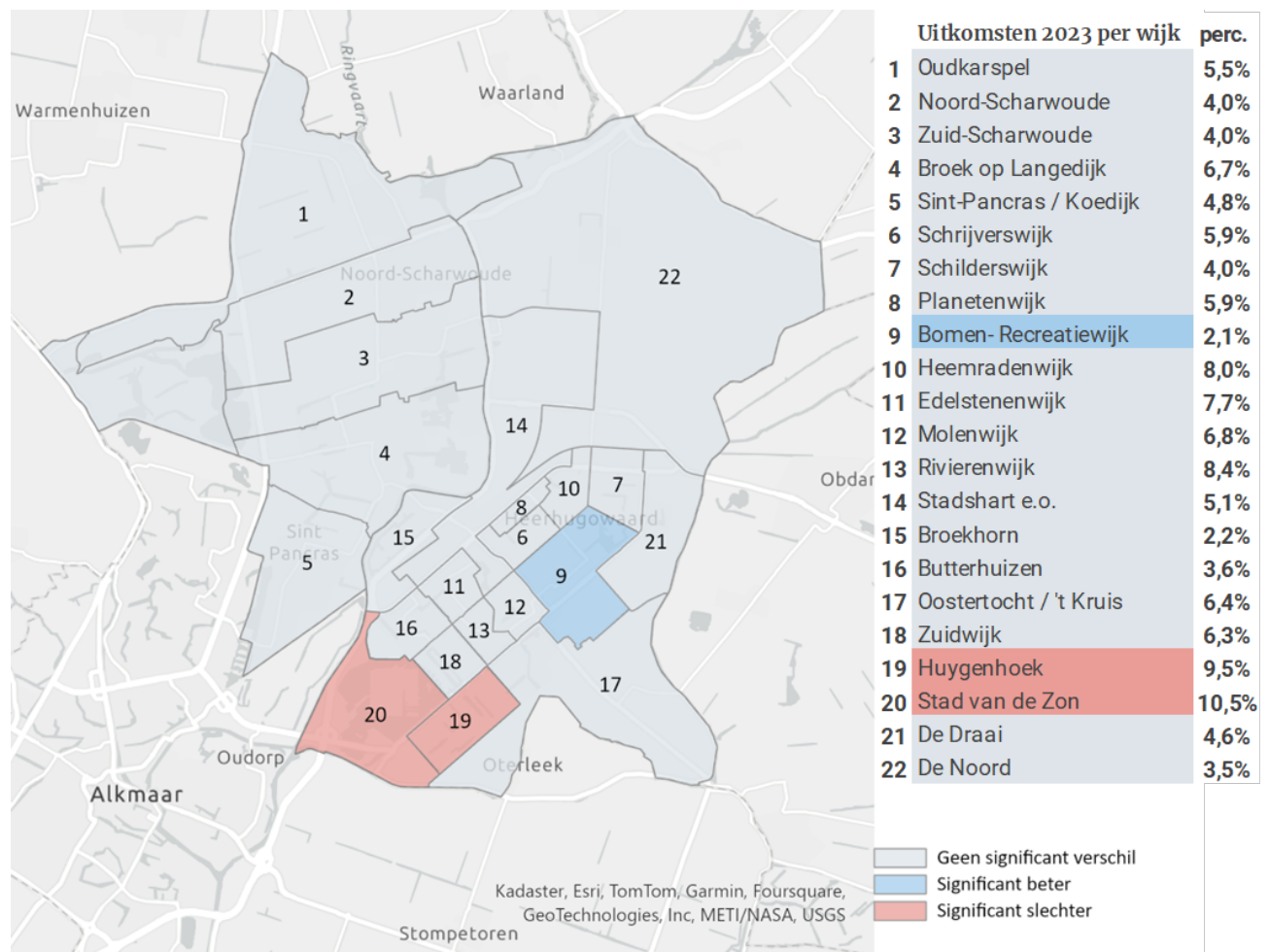
In totaal waren er in Dijk en Waard 12 geweldsdelicten per 100 inwoners in de twaalf maanden voorafgaand aan het onderzoek. Hiervan werd 30 procent gemeld bij de politie. De meldingsbereidheid van geweldsdelicten is in Dijk en Waard significant hoger dan in de veiligheidsregio Noord-Holland-Noord en Nederland (respectievelijk: 26% en 28%).

Onder slachtoffers van geweldsdelicten in Dijk en Waard ondervond 34 procent emotionele, psychische, lichamelijke of financiële problemen als gevolg van het delict.

6% van de inwoners van Dijk en Waard was in de afgelopen 12 maanden slachtoffer van een geweldsdelict.

Figuur 5.3 – Totaal slachtofferschap geweldsdelicten per wijk

In de Bomen-Recreatiewijk is het slachtofferschap van geweldsdelicten significant lager dan het gemeentelijk gemiddelde (2%). Daarentegen waren inwoners van de wijken Huygenhoek en Stad van de Zon in het afgelopen jaar vaker dan gemiddeld het slachtoffer van geweldsdelicten (respectievelijk: 10% en 11%). In de wijk Stad van de Zon waren inwoners vaker het slachtoffer van bedreiging en seksueel geweld dan gemiddeld in de gemeente. Ook inwoners van Huygenhoek waren relatief vaker slachtoffer van seksueel geweld (5%).

Tabel 5.4 – Slachtofferschap geweldsdelicten per wijk

	Bedreiging	Mishandeling	Seksueel geweld
Oudkarspel	5%	2%	1%
Noord-Scharwoude	2%	1%	1%
Zuid-Scharwoude	3%	2%	2%
Broek op Langedijk	5%	1%	2%
Sint-Pancras / Koedijk	3%	1%	2%
Schrijverswijk	5%	1%	2%
Schilderswijk	3%	0%	1%
Planetenwijk	3%	1%	3%
Bomen- Recreatiewijk	2%	1%	1%
Heemradenwijk	7%	2%	2%
Edelstenenwijk	6%	2%	2%
Molenwijk	5%	2%	2%
Rivierenwijk	7%	2%	1%
Stadshart / Bedrijventerrein Heerhugowaard	5%	2%	0%
Broekhorn	2%	0%	0%
Butterhuizen	2%	1%	0%
Oostertocht / 't Kruis	6%	2%	1%
Zuidwijk	4%	1%	3%
Huygenhoek	5%	1%	5%
Stad van de Zon	9%	1%	4%
De Draai	3%	1%	1%
De Noord	2%	1%	3%
Dijk en Waard	4%	1%	2%

Uitleg tabel

De zogenaamde stoplichttabel laat zien hoeveel bewoners uit verschillende wijken slachtoffer zijn geworden van geweldsdelicten ten opzichte van het gemeentelijk gemiddelde. Dit is per wijk en per stelling met verschillende kleuren aangegeven:

Rood: meer dan het gemeentelijk gemiddelde

Grijs: vergelijkbaar met het gemeentelijk gemiddelde

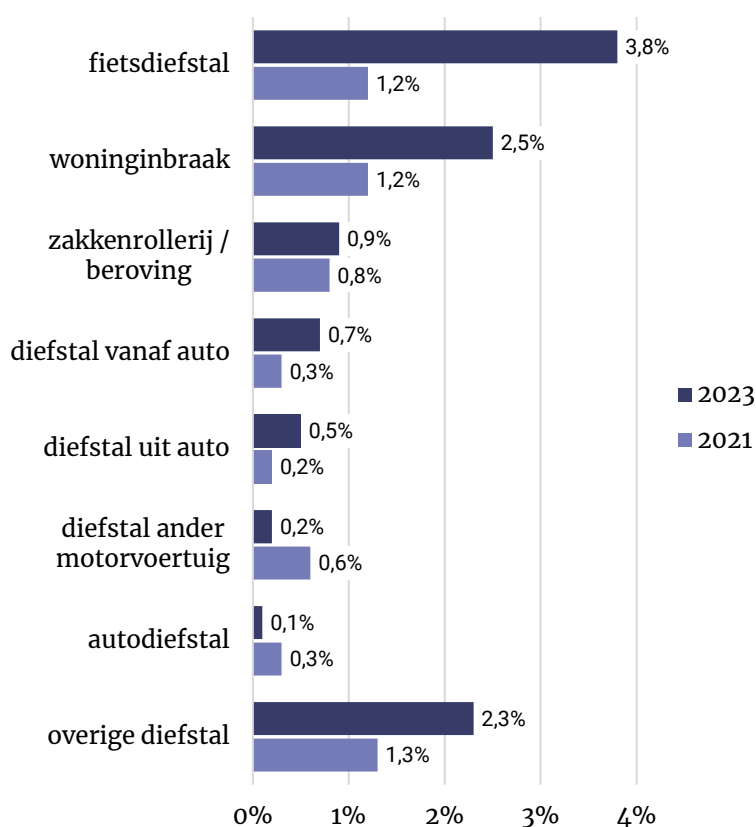
Blauw: minder dan het gemeentelijk gemiddelde

5.3 Slachtofferschap vermogensdelicten

Voor het slachtofferschap van vermogensdelicten is berekend hoeveel inwoners één keer of vaker slachtoffer zijn geweest van poging tot woninginbraak, fietsendiefstal, diefstal uit/vanaf auto's, autodiefstal, diefstal ander motorvoertuig, (poging tot) zakkenrollerij/beroving of overige diefstal (Figuur 5.4).

Fietsendiefstal komt in Dijk en Waard het vaakst voor, 4 procent was hiervan slachtoffer. Drie procent van de inwoners werd geconfronteerd met woninginbraak of een poging daartoe. Andere vormen van vermogensdelicten komen volgens inwoners in minder dan 1 procent van de gevallen voor. Van de onderscheiden vormen van vermogensdelicten kwamen fietsendiefstal en (poging tot) woninginbraak in 2023 vaker voor dan in 2021.

Figuur 5.4 – Slachtofferschap vermogensdelicten

Tabel 5.5 toont voor de jaren 2013 tot 2023 het percentage inwoners uit Dijk en Waard dat in totaal slachtoffer is geworden van een vermogensdelict in de afgelopen twaalf maanden. Het slachtofferschap van vermogensdelicten is in Dijk en Waard toegenomen van 6 procent in 2021 naar 9 procent in 2023. Deze ongunstige stijging is gedurende dezelfde periode ook zichtbaar in de veiligheidsregio, Nederland, Alkmaar en Den Helder.

Tabel 5.5 – Slachtofferschap vermogensdelicten voor de periode 2013-2023

	2013	Ontw.	2015	Ontw.	2017	Ontw.	2019	Ontw.	2021	Ontw.	2023
Dijk en Waard	14%	▲	10%		8%		7%		6%	▼	9%
VR Noord-Holland-Noord	11%		11%	▲	8%		7%		6%	▼	9%
Nederland	18%	▲	16%	▲	14%	▲	12%	▲	9%	▼	11%
Alkmaar	17%	▼	20%	▲	12%		12%	▲	7%	▼	12%
Den Helder	12%		10%		8%		9%	▲	5%	▼	11%
Hoorn	15%		13%		12%	▲	7%		7%		9%

Vergeleken met de referentiegebieden is het slachtofferschap van vermogensdelicten in Dijk en Waard significant lager dan het landelijk gemiddelde (11%). Dit komt met name doordat inwoners van Dijk en Waard minder vaak slachtoffer zijn van fietsendiefstal en zakkenrollerij. Wel waren zij significant vaker slachtoffer van een (poging tot) woninginbraak. Daarnaast is het aandeel inwoners dat slachtoffer was van vermogensdelicten in Dijk en Waard lager dan in Alkmaar (12%).

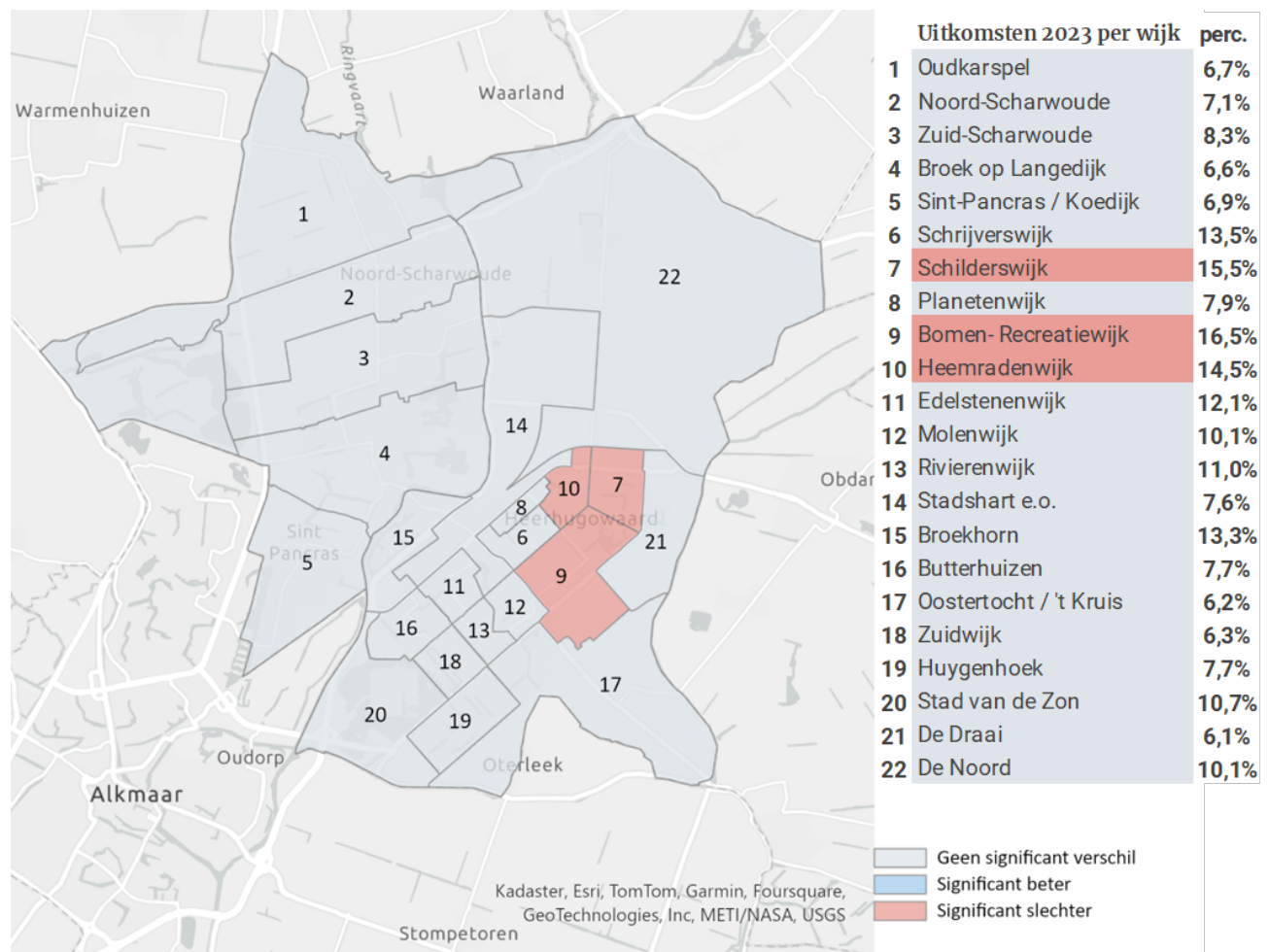
In totaal waren er in 2023 in Dijk en Waard 13 vermogensdelicten per 100 inwoners in de twaalf maanden voorafgaand aan het onderzoek. Hiervan werd 49 procent gemeld bij de politie. De meldingsbereidheid van vermogensdelicten is in Dijk en Waard significant hoger dan in de veiligheidsregio en Nederland (respectievelijk: 45% en 43%).

Onder slachtoffers van vermogensdelicten in Dijk en Waard ondervond 24 procent emotionele, psychische, lichamelijke of financiële problemen als gevolg van het delict.

9% van de inwoners van Dijk en Waard was in de afgelopen 12 maanden slachtoffer van vermogensdelicten. Dit is meer dan in 2021.

Figuur 5.5 – Totaal slachtofferschap vermogensdelicten per wijk

Inwoners van de Schilderswijk, de Bomen-Recreatiewijk en de Heemradenwijk waren in het afgelopen jaar significant vaker het slachtoffer van vermogensdelicten dan in de gemeente als geheel. In de Schilderswijk kreeg men relatief vaker te maken met woninginbraak en diefstal uit de auto, terwijl inwoners in de Heemradenwijk vaker slachtoffer waren van fietsendiefstal en diefstal vanaf de auto. Inwoners van de Bomen-Recreatiewijk werden vaker dan gemiddeld slachtoffer van overige vormen van diefstal.

Tabel 5.6 – Slachtofferschap vermogensdelicten per wijk

	Woning- inbraak	Fiets- diefstal	Zakkenrollerij / beroving	Diefstal vanaf auto	Diefstal uit auto	Diefstal ander motor- voertuig	Auto- diefstal	Overige diefstal
Oudkarspel	1%	3%	1%	0%	1%	0%	0%	2%
Noord-Scharwoude	1%	2%	2%	1%	0%	0%	0%	2%
Zuid-Scharwoude	3%	4%	2%	0%	0%	0%	1%	1%
Broek op Langedijk	2%	2%	1%	0%	1%	0%	0%	2%
Sint-Pancras / Koedijk	2%	4%	0%	1%	1%	0%	0%	2%
Schrijverswijk	5%	5%	1%	0%	2%	1%	0%	5%
Schilderswijk	7%	6%	0%	0%	2%	2%	0%	4%
Planetenwijk	1%	5%	1%	1%	0%	0%	0%	1%
Bomen- Recreatiewijk	3%	6%	1%	2%	1%	0%	0%	6%
Heemradenwijk	1%	11%	0%	3%	1%	0%	0%	2%
Edelstenenwijk	4%	7%	2%	1%	0%	1%	1%	4%
Molenwijk	4%	3%	0%	2%	0%	0%	0%	2%
Rivierenwijk	2%	3%	2%	1%	0%	1%	0%	3%
Stadshart / Bedrijventerrein Heerhugowaard	3%	3%	1%	1%	1%	0%	0%	1%
Broekhorn	4%	5%	3%	0%	0%	0%	0%	3%
Butterhuizen	1%	2%	0%	2%	1%	0%	0%	2%
Oostertocht / 't Kruis	1%	3%	1%	1%	1%	0%	0%	2%
Zuidwijk	1%	3%	1%	1%	0%	0%	0%	2%
Huygenhoek	2%	5%	0%	1%	1%	0%	0%	1%
Stad van de Zon	2%	3%	1%	1%	0%	0%	0%	3%
De Draai	3%	2%	0%	1%	1%	0%	0%	2%
De Noord	4%	3%	1%	0%	1%	0%	0%	2%
Dijk en Waard	3%	4%	1%	1%	1%	0%	0%	2%

5.4 Slachtofferschap vandalismedelicten

Voor het slachtofferschap van vernielingen is berekend hoeveel inwoners één keer of vaker slachtoffer zijn geweest van vernieling of beschadiging. Tabel 5.7 toont voor de jaren 2013 tot 2023 het percentage inwoners uit Dijk en Waard dat in totaal slachtoffer is geworden van een vandalismedelict in de afgelopen twaalf maanden. In Dijk en Waard is in het afgelopen jaar 6 procent van de inwoners slachtoffer geworden van een of meerdere vandalismedelicten. Na een daling tussen 2015 en 2017 laten de daaropvolgende jaren in Dijk en Waard een stabiel beeld zien. Op landelijk niveau is het aandeel inwoners dat te maken heeft gekregen met vandalismedelicten, na een dalende trend van 2013 tot 2021, tussen 2021 en 2023 weer toegenomen (van 6% naar 7%).

Tabel 5.7 – Slachtofferschap vandalismedelicten voor de periode 2013-2023

	2013	Ontw.	2015	Ontw.	2017	Ontw.	2019	Ontw.	2021	Ontw.	2023
Dijk en Waard	9%		10%	▲	6%		6%		4%		6%
VR Noord-Holland-Noord	11%		10%	▲	8%		7%	▲	5%		6%
Nederland	10%	▲	9%	▲	8%	▲	7%	▲	6%	▼	7%
Alkmaar	13%		12%		10%		9%		8%		6%
Den Helder	16%	▲	11%	▲	8%		10%		8%		10%
Hoorn	18%	▲	7%	▼	14%	▲	11%	▲	7%		7%

Het slachtofferschap van vandalismedelicten is in Dijk en Waard in 2023 vergelijkbaar met de referentiegebieden. Vergeleken met de omliggende gemeenten waren inwoners van Dijk en Waard minder vaak het slachtoffer van vernielingen dan in Den Helder (10%).

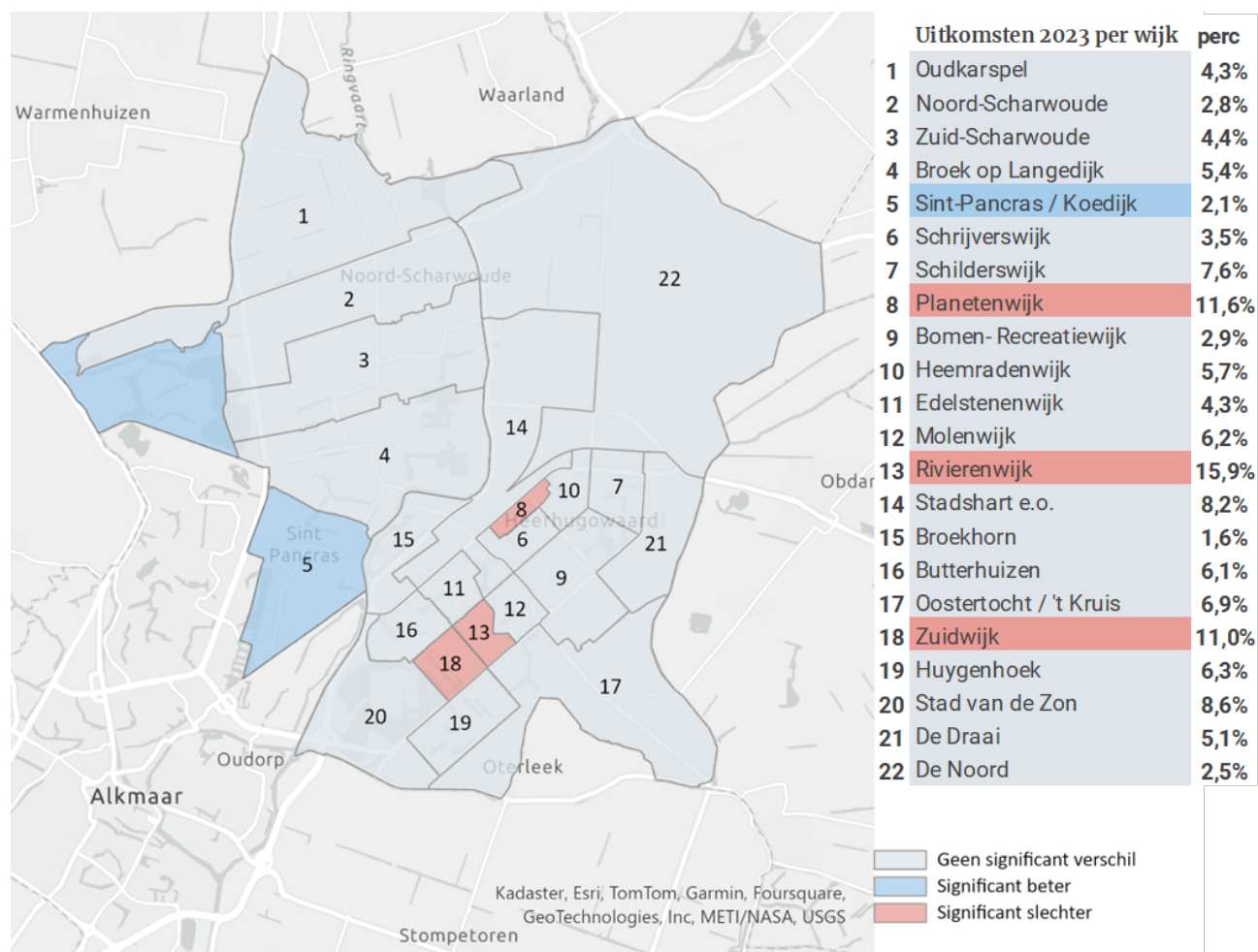
In totaal waren er in Dijk en Waard 9 vernielingen per 100 inwoners in de twaalf maanden voorafgaand aan het onderzoek. Hiervan werd 19 procent gemeld bij de politie. De meldingsbereidheid van vandalismedelicten is in Dijk en Waard significant lager dan in de veiligheidsregio Noord-Holland-Noord en Nederland (respectievelijk: 24% en 22%).

Onder slachtoffers van vernielingen in Dijk en Waard ondervond 19 procent emotionele, psychische, lichamelijke of financiële problemen als gevolg van het delict.

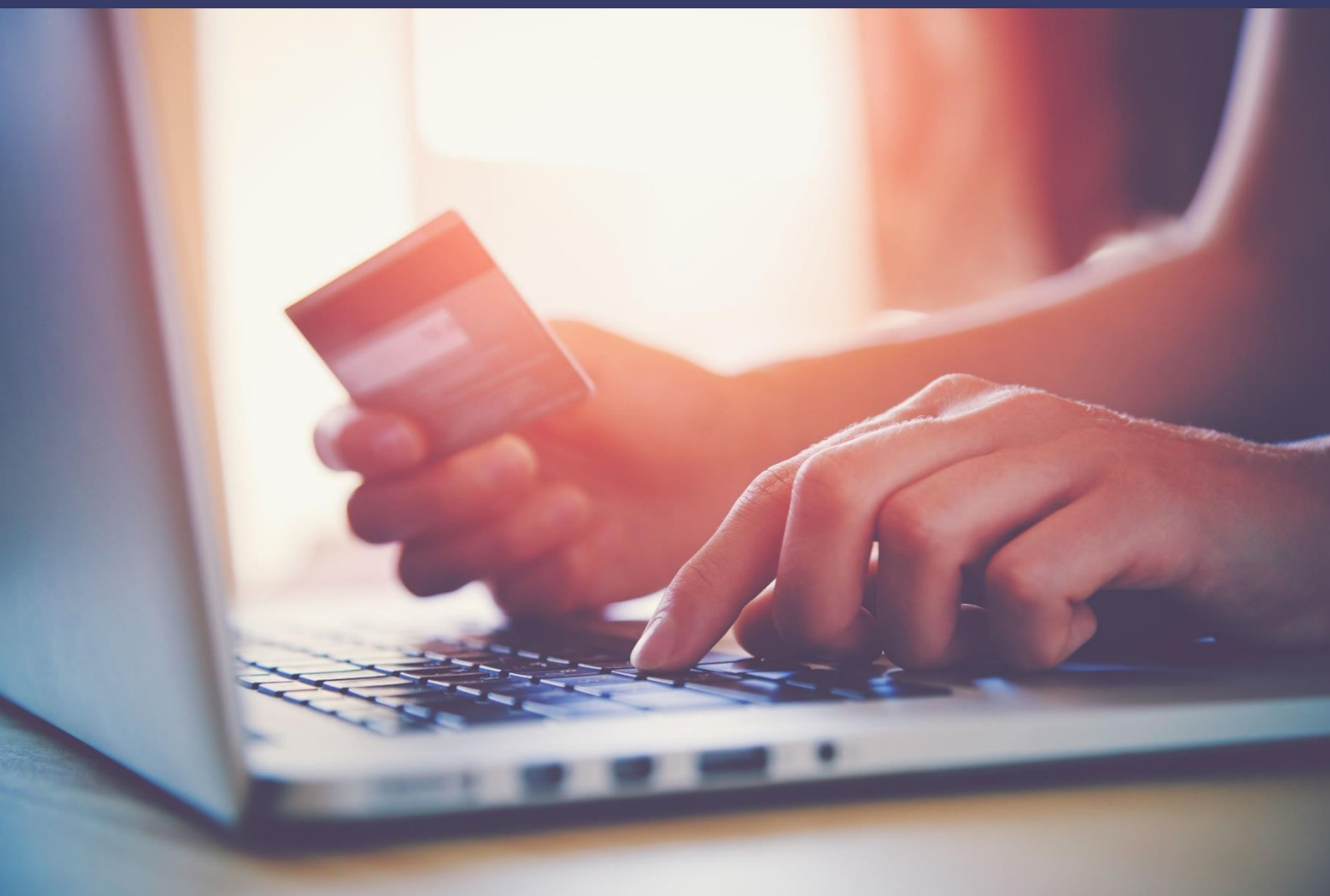
6% van de inwoners van Dijk en Waard was in de afgelopen 12 maanden slachtoffer van vandalismedelicten.

Figuur 5.6 – Totaal slachtofferschap vandalismedelicten per wijk

Inwoners van Sint-Pancras/Koedijk waren in het afgelopen jaar minder vaak dan gemiddeld in de gemeente slachtoffer van een vandalismedelict (2%). In de Planetenwijk, de Rivierenwijk en de Zuidwijk was het slachtofferschap van vandalismedelicten juist significant hoger dan gemiddeld (respectievelijk: 12%, 16% en 11%).

Slachtofferschap online criminaliteit

6 Slachtofferschap online criminaliteit

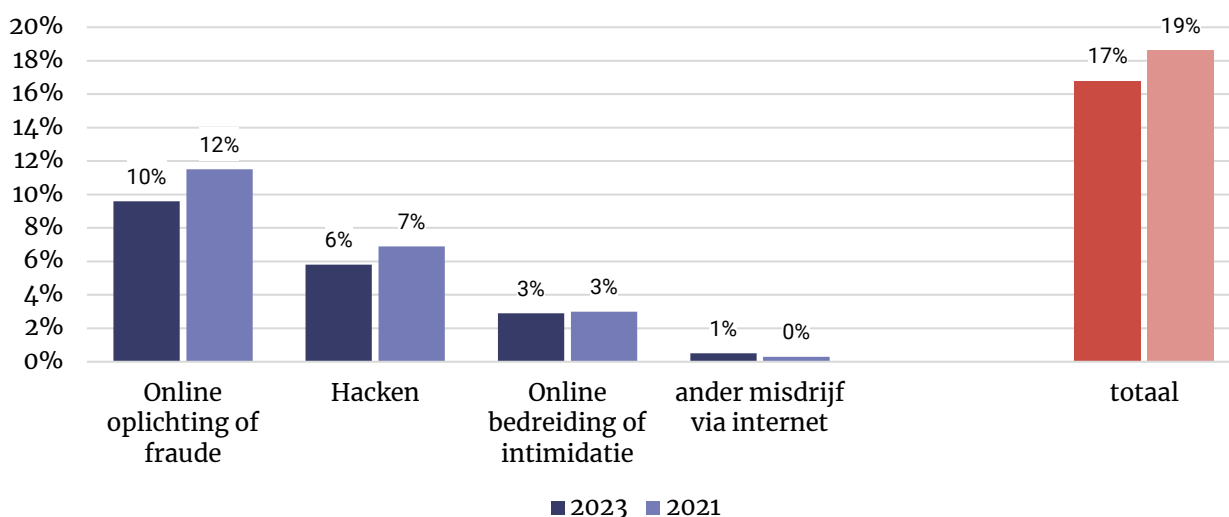
Dit hoofdstuk gaat over slachtofferschap van online criminaliteit (cybercrime). Dit is afgemeten aan het percentage inwoners van Dijk en Waard dat in de twaalf maanden voorafgaand aan dit onderzoek slachtoffer is geworden van een delict of incident via internet, e-mail of app. Het hoofdstuk begint met een totaaloverzicht en daarna komen achtereenvolgens aan de orde slachtofferschap van online oplichting of fraude (par. 6.2), hacken (par. 6.3) en online bedreiging of intimidatie (par. 6.4).

6.1 Slachtofferschap online criminaliteit

Online criminaliteit bestaat uit drie categorieën van slachtofferschap: online oplichting of fraude, hacken en online bedreiging of intimidatie. Daarnaast is ook de restcategorie andere misdrijven via internet opgenomen in het totaal van online criminaliteit. Elk van deze cijfers is berekend op basis van het percentage inwoners dat in de afgelopen twaalf maanden persoonlijk slachtoffer is geworden van één of meerdere vormen van online criminaliteit. Welke vormen van online criminaliteit horen bij welke categorie wordt nader beschreven in de verschillende paragrafen.

Ruim een zesde van de inwoners van Dijk en Waard (17%) was in de afgelopen twaalf maanden slachtoffer van online criminaliteit. Online oplichting of fraude komt het vaakst voor (10%). Daarna volgen slachtofferschap door hacken (6%) en online bedreiging en intimidatie (3%). Slachtofferschap door andere misdrijven via internet komt onder inwoners van Dijk en Waard in 1 procent van de gevallen voor.

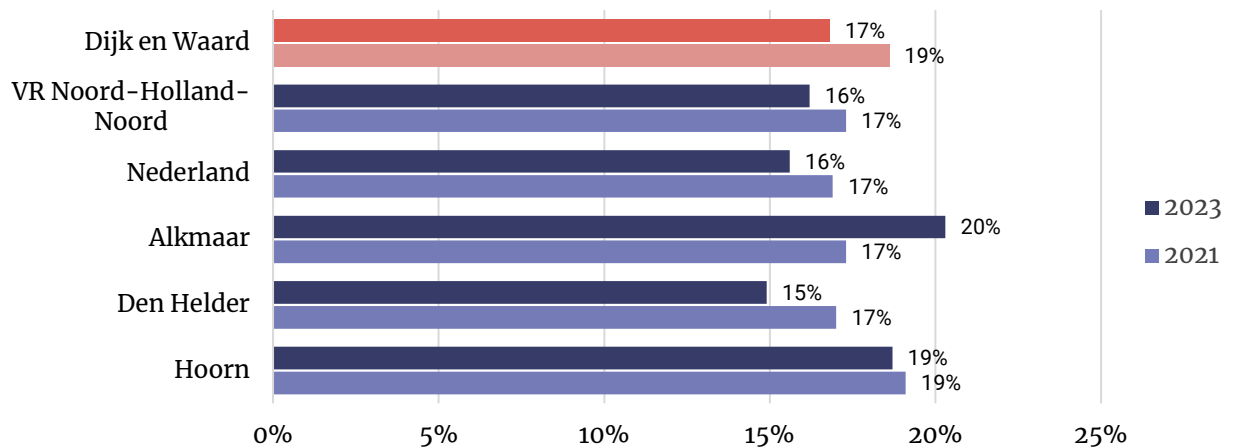
Figuur 6.1 – Slachtofferschap online criminaliteit

Het slachtofferschap van online criminaliteit is in Dijk en Waard (17%) significant hoger dan het landelijk gemiddelde (16%). In Dijk en Waard waren inwoners minder vaak slachtoffer van online criminaliteit dan in Alkmaar (20%).

Onder slachtoffers van online criminaliteit in Dijk en Waard ondervond 20 procent emotionele, psychische of financiële problemen als gevolg van het delict.

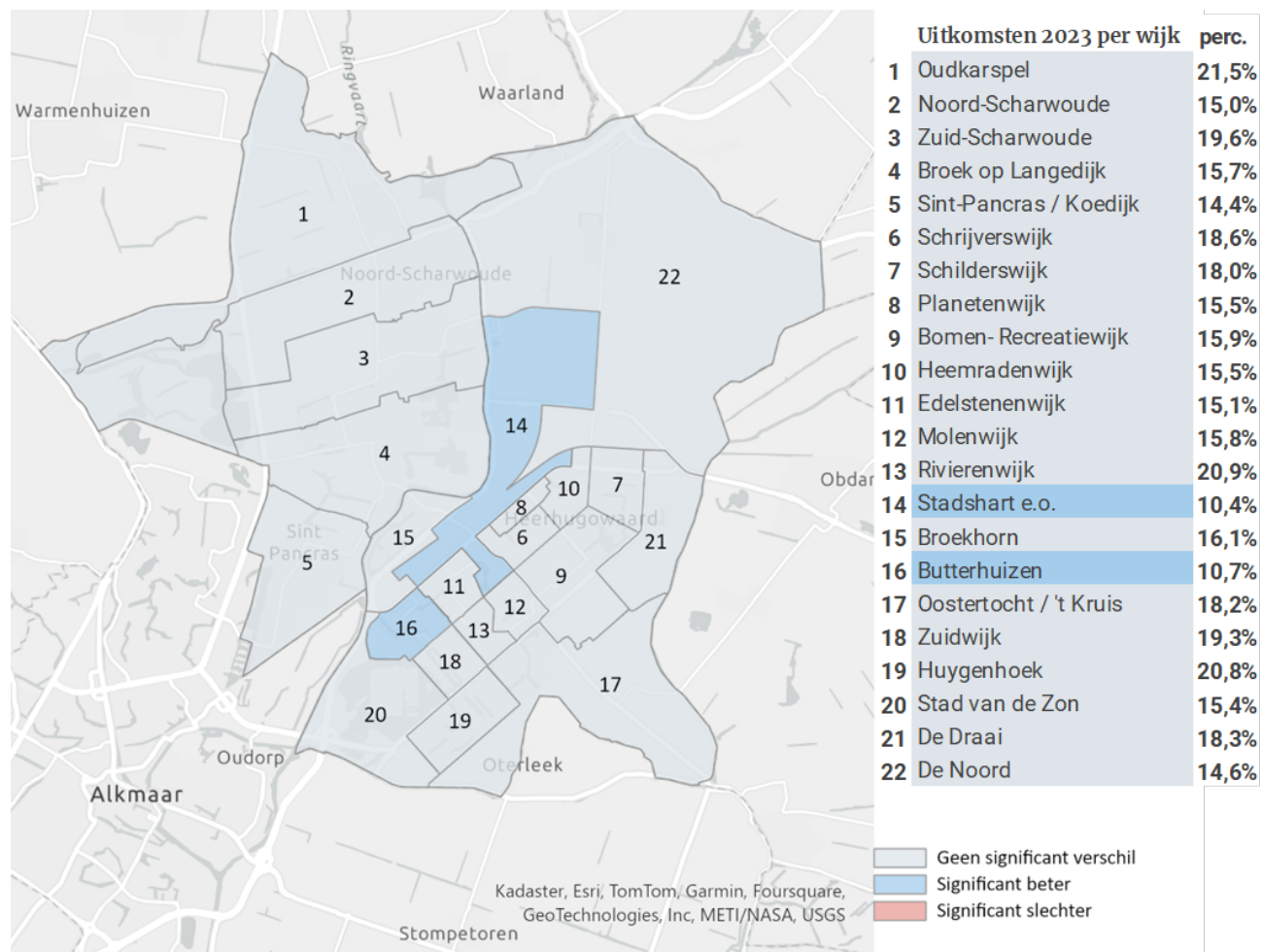
Figuur 6.2 – Slachtofferschap online criminaliteit per gebied

17% van de inwoners van Dijk en Waard was in de afgelopen 12 maanden slachtoffer van online criminaliteit. Dit is hoger dan het landelijk gemiddelde.

Figuur 6.3 toont het totaal slachtofferschap van online criminaliteit op wijkniveau. In de wijken Stadshart e.o. en Butterhuizen is het slachtofferschap voor online criminaliteit significant lager dan in de gemeente als geheel (respectievelijk: 10% en 11%).

Figuur 6.3 – Slachtofferschap online criminaliteit per wijk

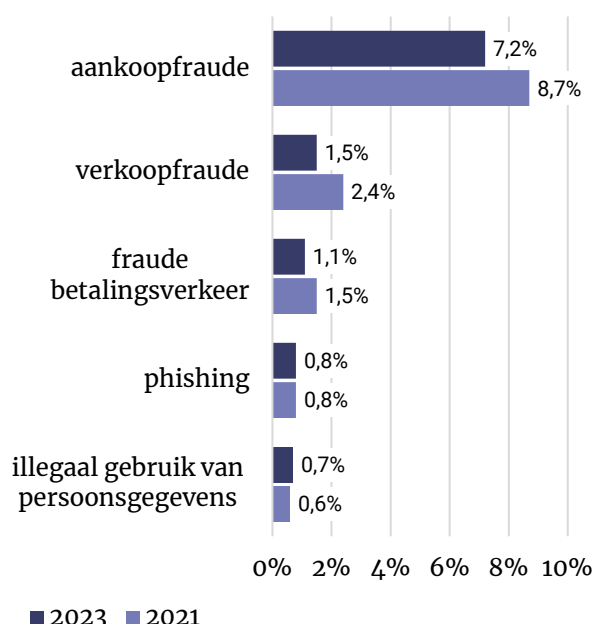

6.2 Slachtofferschap online oplichting of fraude

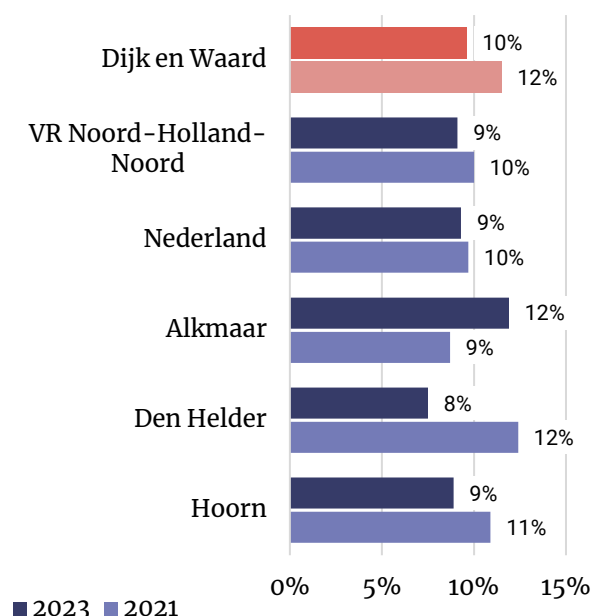
Voor het slachtofferschap van online oplichting of fraude is berekend hoeveel inwoners één keer of vaker slachtoffer zijn geweest van aankoopfraude, verkoopfraude, fraude betalingsverkeer, illegaal gebruik van persoonsgegevens of phishing. Dit is weergegeven in Figuur 6.4.

In Figuur 6.5 is het totale percentage inwoners van Dijk en Waard zichtbaar dat in de twaalf maanden voorafgaand aan dit onderzoek slachtoffer is geworden van online oplichting of fraude.

Figuur 6.4 – Slachtofferschap online oplichting of fraude

Figuur 6.5 – Totaal slachtofferschap online oplichting of fraude per gebied

Een op de tien inwoners van Dijk en Waard was in de afgelopen twaalf maanden slachtoffer van online oplichting of fraude. De voornaamste vorm van online fraude is aankoopfraude, 7 procent werd hiervan slachtoffer. Slachtofferschap door verkoopfraude komt bij 2 procent van de inwoners voor, terwijl overige vormen van online oplichting of fraude maar bij 1 procent van de inwoners voorkomen.

Het slachtofferschap van online oplichting of fraude is in Dijk en Waard vergelijkbaar met de referentiegebieden en de referentiegemeenten.

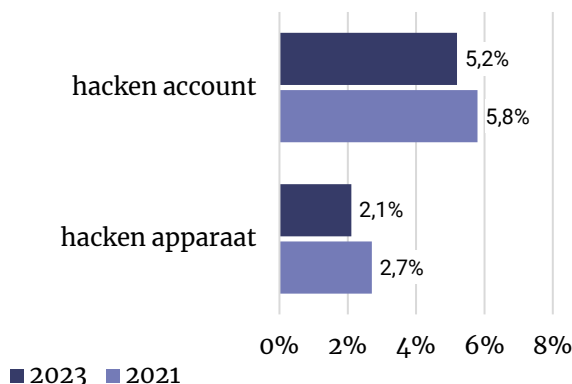

10% van de inwoners van Dijk en Waard was in de afgelopen 12 maanden slachtoffer van online oplichting of fraude.

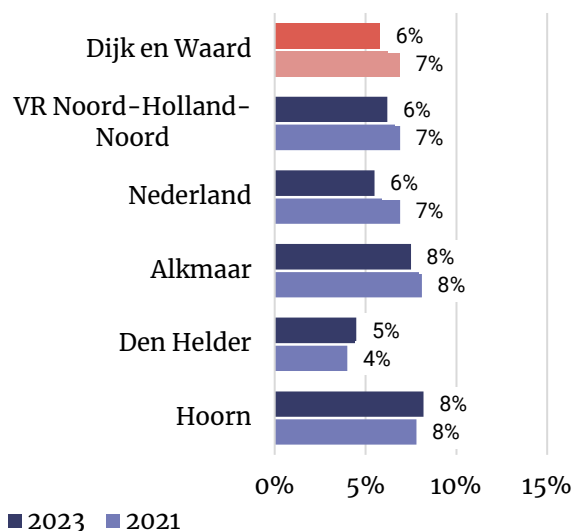
6.3 Hacken

Voor het slachtofferschap van hacken is berekend hoeveel inwoners één keer of vaker te maken hebben gehad met hacking van een apparaat of een account. Dit is weergegeven in Figuur 6.6. In Figuur 6.7 is het totale percentage inwoners van Dijk en Waard zichtbaar dat in de twaalf maanden voorafgaand aan dit onderzoek slachtoffer is geworden van hacken (6%).

Figuur 6.6 – Slachtofferschap hacken

Figuur 6.7 – Totaal slachtofferschap hacken per gebied

Zes procent van de inwoners van Dijk en Waard was in de afgelopen twaalf maanden slachtoffer van hacken. Meer inwoners waren slachtoffer van het hacken van een account (5%) dan van het hacken van een apparaat (2%). Het slachtofferschap voor hacken is in Dijk en Waard vergelijkbaar met de referentiegebieden en referentiegemeenten. Wel waren inwoners van Dijk en Waard significant vaker slachtoffer van het hacken van een account dan het landelijk gemiddelde (4,5%).

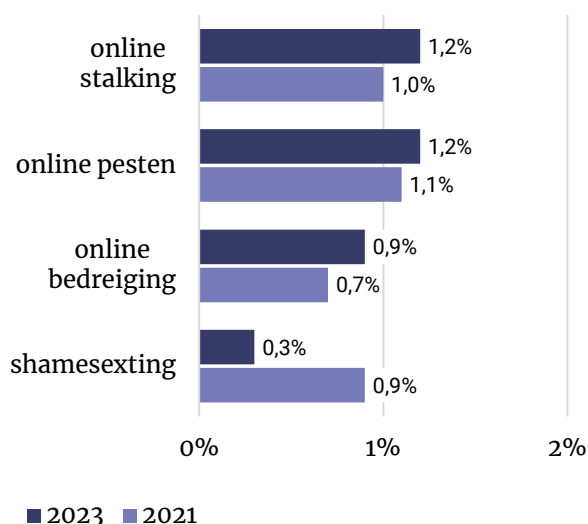

6% van de inwoners van Dijk en Waard was in de afgelopen 12 maanden slachtoffer van hacken.

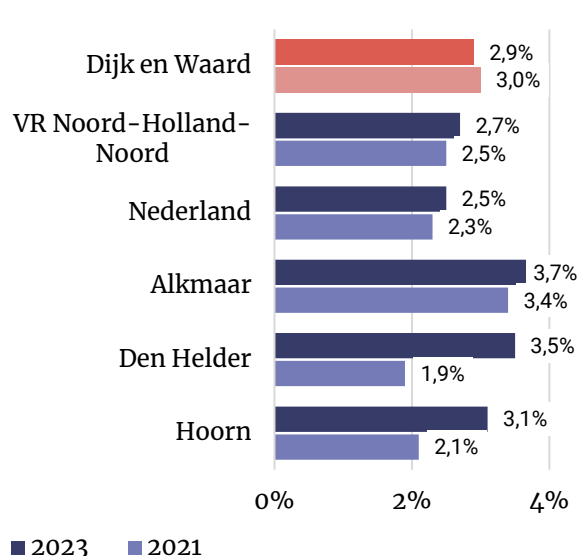
6.4 Online bedreiging of intimidatie

Voor het slachtofferschap van online bedreiging of intimidatie is berekend hoeveel inwoners één keer of vaker slachtoffer zijn geweest van online bedreiging, online pesten, online stalking of shamesexting. Dit is weergegeven in Figuur 6.8. In Figuur 6.9 is het totale percentage inwoners van Dijk en Waard zichtbaar dat in de twaalf maanden voorafgaand aan dit onderzoek slachtoffer is geworden van online bedreiging of intimidatie.

Figuur 6.8 – Slachtofferschap online bedreiging of intimidatie

Figuur 6.9 – Totaal slachtofferschap online bedreiging of intimidatie

Drie procent van de inwoners van Dijk en Waard was in het afgelopen jaar slachtoffer van online bedreiging of intimidatie. Slachtofferschap door online staking en online pesten komt, met iets meer dan 1 procent, het vaakst voor. Online bedreiging en shamesexting komen minder vaak voor. Het aandeel inwoners dat slachtoffer was van shamesexting is gedaald van 0,9 procent in 2021 naar 0,3 procent in 2023.

Het slachtofferschap van online bedreiging of intimidatie is in Dijk en Waard vergelijkbaar met alle referentiegebieden en de referentiegemeenten. Wel waren inwoners van Dijk en Waard significant vaker slachtoffer van online pesten dan in de veiligheidsregio Noord-Holland-Noord (0,7%). Ook waren zij vaker slachtoffer van online stalking dan het landelijk gemiddelde (0,8%).

3% van de inwoners van Dijk en Waard was in de afgelopen 12 maanden slachtoffer van online bedreiging of intimidatie.

Preventie

7 Preventie

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de maatregelen die burgers treffen ter preventie van criminaliteit, voornamelijk in de woonomgeving. Burgers hebben immers ook een eigen verantwoordelijkheid om te voorkomen dat zij slachtoffer worden van criminaliteit. Als het gaat om persoonlijke maatregelen is criminaliteitspreventie onder te verdelen in preventief gedrag (par. 7.1), preventieve maatregelen (par. 7.2) en online preventie (par. 7.3). Het hoofdstuk sluit af met paragraaf 7.4 over buurtpreventie.

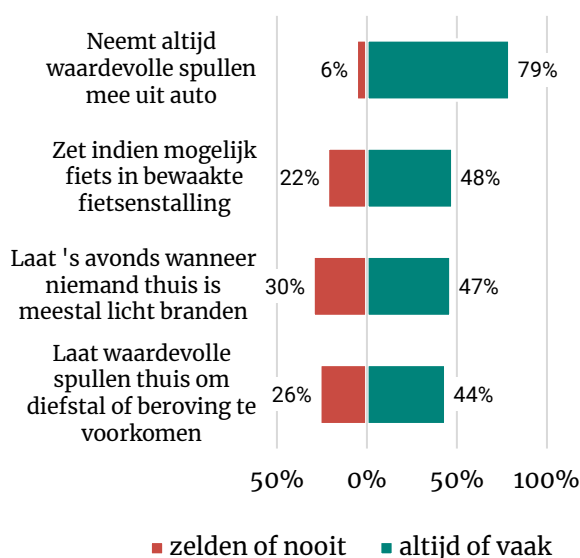
7.1 Preventief gedrag

Aan de inwoners is een viertal voorzorgsmaatregelen voorgelegd die betrekking hebben op preventie. Hierbij is gevraagd of zij wilden aangeven welke maatregelen zij hebben genomen (Figuur 7.1). Daarnaast is op basis van het gebruik van deze vier maatregelen een somscore voor preventief gedrag berekend (Figuur 7.2).

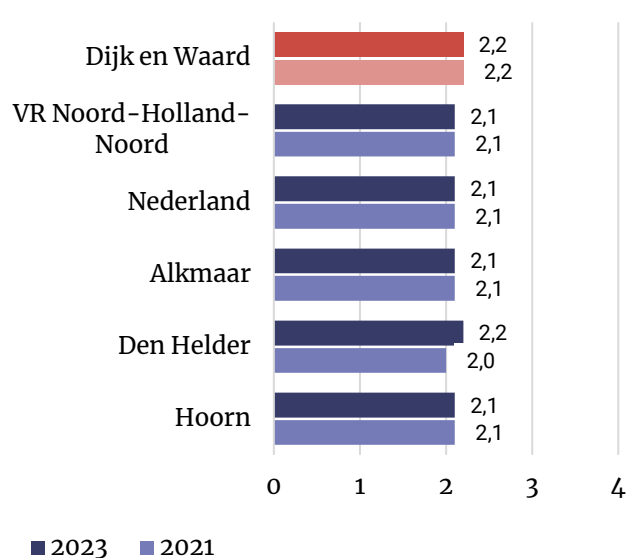

De somscore geeft een totaalbeeld van het gebruik van de vier beschreven maatregelen. Daarmee verschilt de score van de eerder toegepaste schaa scores. Voor de somscore geldt: hoe hoger de somscore, des te hoger de mate van preventief gedrag. De minimale waarde van de somscore is 0. De maximale waarde is 4.

Figuur 7.1 – Preventief gedrag (percentage)

Figuur 7.2 – Preventief gedrag (somscore 0-4)

Dijk en Waard heeft een somscore van 2,2 op preventief gedrag. Het meenemen van waardevolle spullen uit de auto gebeurt het meest, acht op de tien inwoners geven aan dit vaak of altijd te doen. Bijna de helft zegt (vaak of altijd) de fiets in een bewaakte stalling te zetten als die mogelijkheid er is.

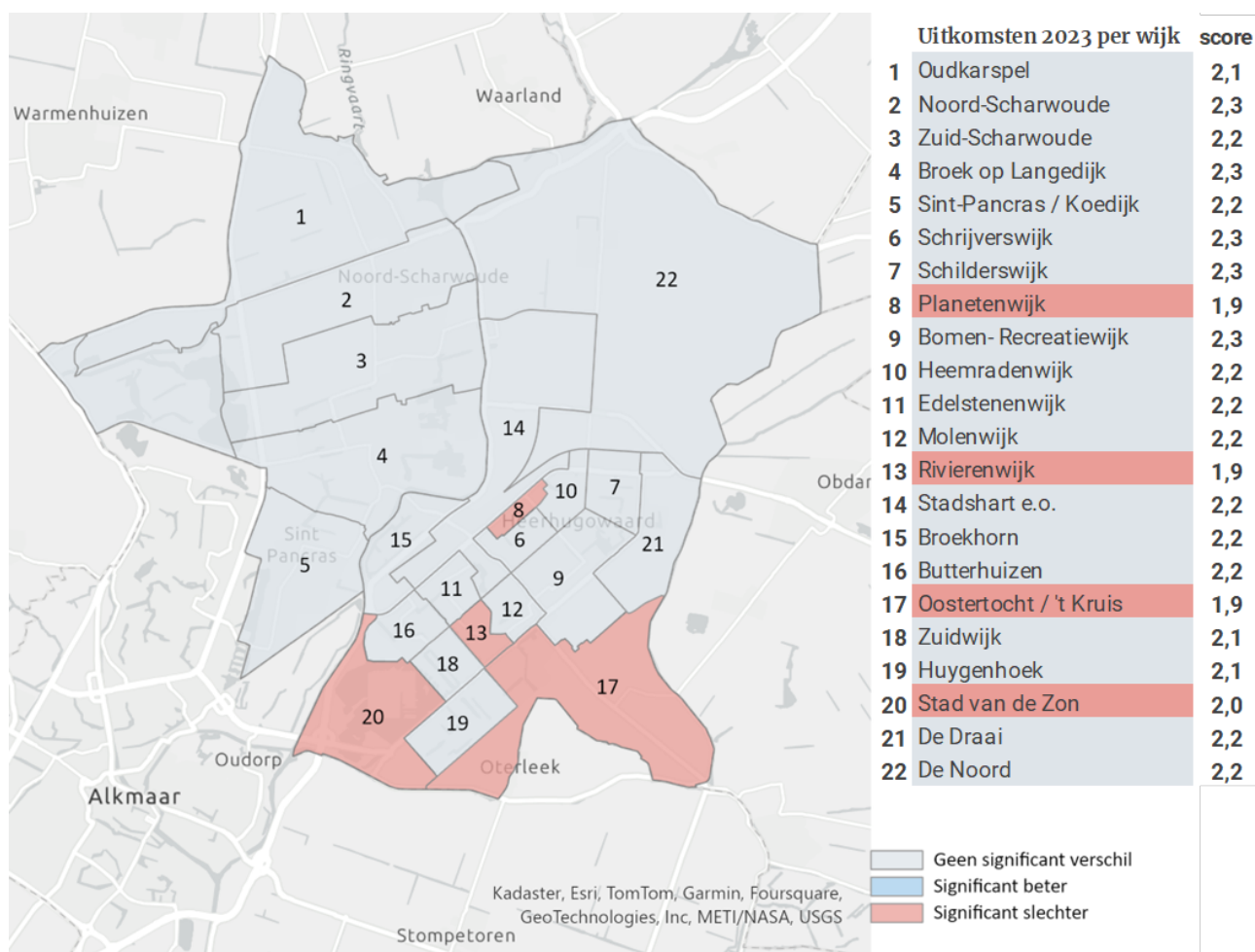
Eenzelfde aandeel laat 's avonds het licht branden wanneer er niemand thuis is. Van alle maatregelen laten inwoners het minst vaak waardevolle spullen thuis om zo diefstal of beroving te voorkomen (44%).

In Dijk en Waard is de somscore voor preventief gedrag significant hoger dan in de veiligheidsregio Noord-Holland-Noord en Nederland (beide: 2,1). Inwoners van Dijk en Waard nemen vaker waardevolle spullen mee uit de auto en plaatsen ook vaker hun fietsen in bewaakte stallingen dan in de veiligheidsregio. De somscore voor preventief gedrag is in Dijk en Waard vergelijkbaar met de referentiegemeenten.

79% van de inwoners van Dijk en Waard neemt vaak of altijd waardevolle spullen mee uit de auto.

Figuur 7.3 – Preventief gedrag per wijk (somscore 0-4)

De somscore voor preventief gedrag is in de Planetenwijk, de Rivierenwijk, Oostertoicht/'Kruis en Stad van de Zon significant lager dan het gemeentelijk gemiddelde. Zo nemen inwoners van de Planetenwijk en de Rivierenwijk minder vaak waardevolle spullen mee uit de auto, terwijl inwoners van Oostertoicht/'t Kruis minder vaak hun waardevolle spullen thuislaten om diefstal of beroving te voorkomen. In Stad van de Zon zetten minder inwoners dan gemiddeld hun fiets in een bewaakte fietsenstalling.

Tabel 7.1 – Sociaal preventieve maatregelen per wijk (percentage altijd/vaak)

	Neem waardevolle spullen mee uit auto	Laat 's avonds wanneer niemand thuis is licht branden	Zet indien mogelijk fiets in bewaakte fietsenstalling	Laat waardevolle spullen thuis om diefstal of beroving te voorkomen
Oudkarspel	78%	53%	40%	41%
Noord-Scharwoude	83%	51%	49%	49%
Zuid-Scharwoude	80%	46%	49%	43%
Broek op Langedijk	83%	49%	55%	46%
Sint-Pancras / Koedijk	77%	45%	56%	42%
Schrijverswijk	81%	50%	54%	42%
Schilderswijk	86%	50%	47%	47%
Planetenwijk	72%	37%	41%	38%
Bomen - Recreatiewijk	82%	54%	52%	45%
Heemradenwijk	78%	50%	46%	45%
Edelstenenwijk	75%	51%	44%	45%
Molenwijk	70%	53%	50%	47%
Rivierenwijk	66%	40%	45%	39%
Stadshart / Bedrijventerrein Heerhugowaard	77%	29%	57%	54%
Broekhorn	87%	45%	50%	42%
Butterhuizen	82%	54%	49%	40%
Oostertoicht / 't Kruis	78%	42%	44%	32%
Zuidwijk	78%	36%	44%	49%
Huygenhoek	83%	45%	39%	45%
Stad van de Zon	77%	40%	40%	43%
De Draai	85%	43%	49%	45%
De Noord	78%	54%	41%	44%
Dijk en Waard	79%	47%	48%	44%

Uitleg tabel

Rood: minder dan het gemeentelijk gemiddelde
 Grijs: vergelijkbaar met het gemeentelijk gemiddelde
 Blauw: meer dan het gemeentelijk gemiddelde

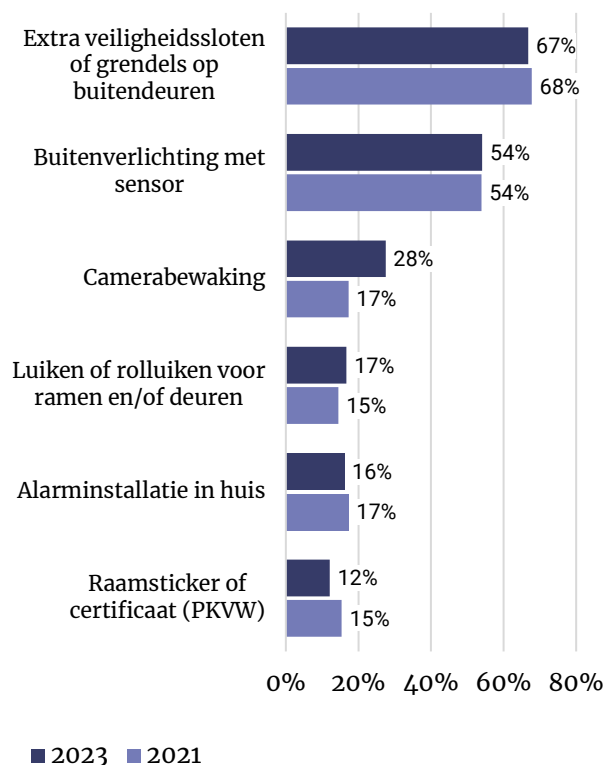
7.2 Preventieve maatregelen in en om de woning

Vervolgens is aan de inwoners een lijst met zes voorzieningen voorgelegd die betrekking hebben op het nemen van preventieve maatregelen. Hierbij gaat het vooral om de aanwezigheid van voorzieningen om woning en bezittingen te beschermen (Figuur 7.4). Op basis van deze zes voorzieningen is een somscore voor het aantal beveiligingsmaatregelen in en rondom de woning berekend (Figuur 7.5).

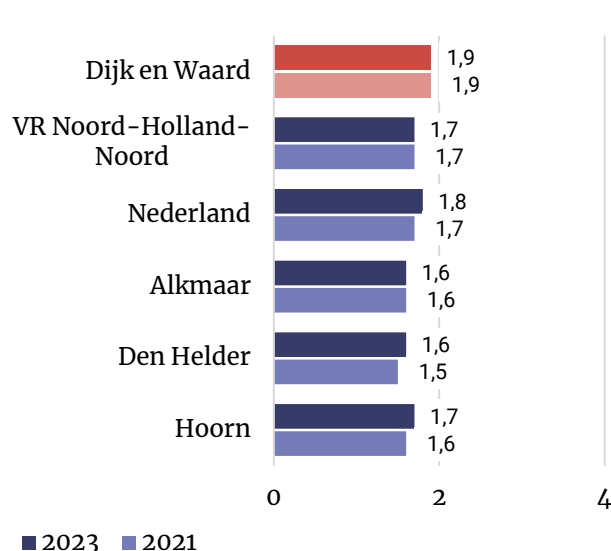

De somscore 'preventieve maatregelen' geeft het gemiddelde aantal aanwezige beveiligingsmaatregelen in en rondom woningen per huishouden in de vergelijkingsgebieden weer. De waarde van de somscore is minimaal 0 en maximaal 6.

Figuur 7.4 – Preventieve maatregelen thuis (percentage aanwezig)

Figuur 7.5 – Preventieve maatregelen thuis (somscore 0-6)

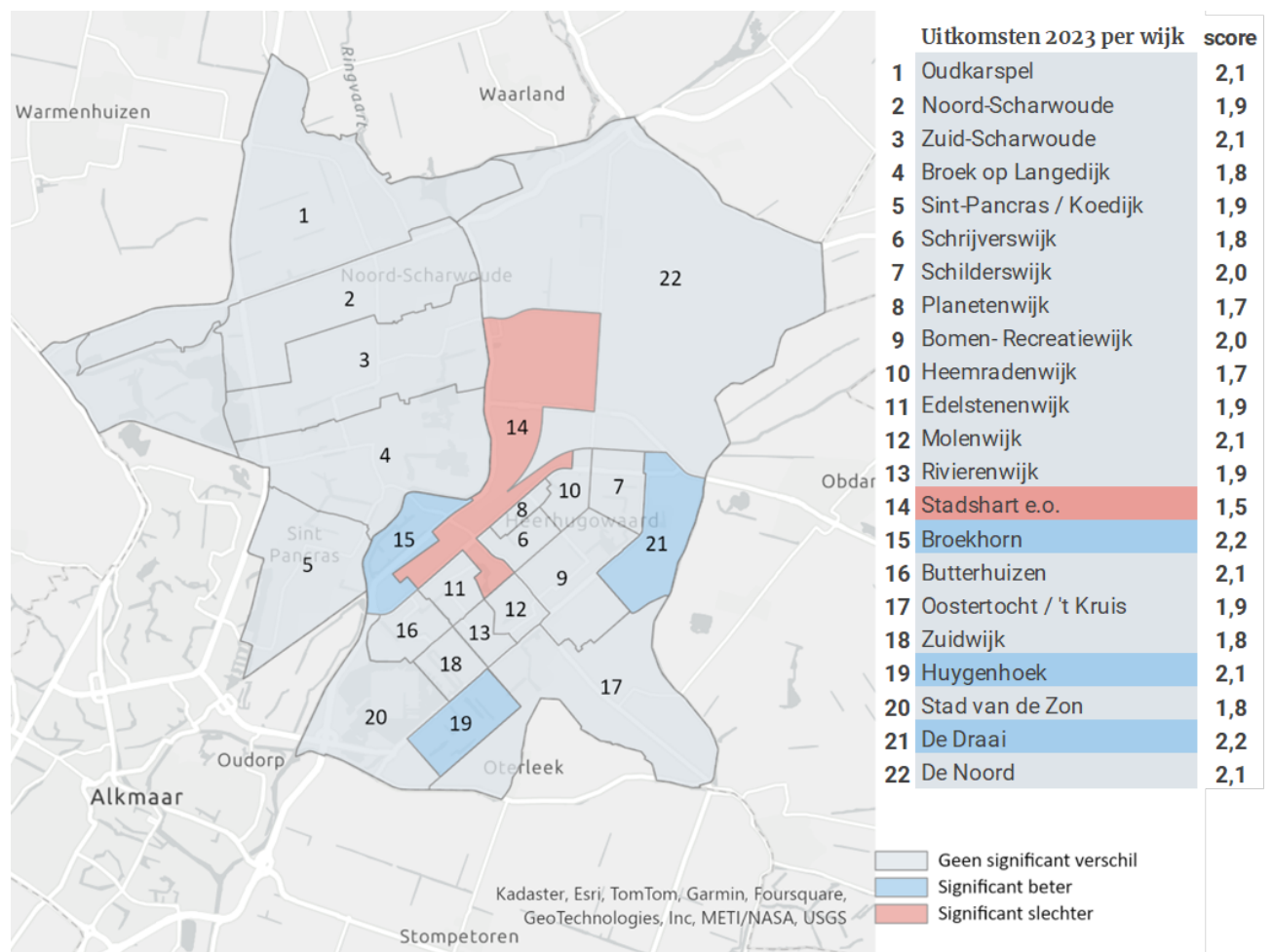
In Dijk en Waard heeft een somscore van 1,9 op preventieve maatregelen die in en rondom de woning getroffen worden. Twee derde van de inwoners geeft aan dat extra veiligheidssloten of grendels op ramen en/of deuren aanwezig zijn, ruim de helft heeft buitenverlichting met sensor. Minder vaak zijn camerabewaking, (rol)luiken voor ramen en/of deuren of een alarminstallatie aanwezig. Twaalf procent heeft het Politiekeurmerk Veilig Wonen (PKVW). Hoewel de somscore voor preventieve maatregelen in 2023 ten opzichte van 2021 gelijk is gebleven, is het gebruik van camerabewaking onder inwoners van Dijk en Waard in de afgelopen twee jaar toegenomen (van 17% naar 28%). In 2023 hadden inwoners echter minder vaak het PKVW dan in 2021 (van 15% naar 12%).

De somscore voor preventieve maatregelen in en rondom huis is in Dijk en Waard significant hoger dan in de veiligheidsregio Noord-Holland-Noord (1,7) en Nederland (1,8). Inwoners van Dijk en Waard treffen vrijwel alle preventieve maatregelen vaker dan in de genoemde referentiegebieden. Wel hebben inwoners van Dijk en Waard minder vaak (rol)luiken voor ramen en/of deuren dan het landelijk gemiddelde (23%) en komen extra veiligheidssloten of grendels op buitendeuren net zo vaak voor als in de veiligheidsregio. De somscore voor preventieve maatregelen is in Dijk en Waard ook hoger dan in de referentiegemeenten Alkmaar en Den Helder (beide: 1,6). Inwoners van Dijk en Waard passen, met uitzondering van het gebruik van extra veiligheidssloten of grendels op ramen en/of deuren, alle zes de preventieve maatregelen vaker toe dan in deze gemeenten.

1,9 is de somscore in Dijk en Waard op preventieve maatregelen in en rondom de woning. Dit is hoger dan in de referentiegebieden.

Figuur 7.6 – Preventieve maatregelen thuis, per wijk (somscore 0-6)

De somscore voor preventieve maatregelen in en rondom huis is significant hoger in Broekhorn (2,2), Huygenhoek (2,1) en De Draai (2,2) dan gemiddeld in de gemeente. Inwoners van alle drie deze wijken maken vaker dan gemiddeld gebruik van camerabewaking en een alarminstallatie. Inwoners van Huygenhoek en De Draai beschikken daarnaast vaker over het PKVW, en inwoners van De Draai hebben vaker ook (rol)luiken voor hun ramen en/of deuren.

De somscore voor preventieve maatregelen in het Stadshart e.o. (1,5) is daarentegen significant lager dan in Dijk en Waard als geheel. In deze wijk maken inwoners minder vaak dan gemiddeld gebruik van de volgende preventieve maatregelen: extra sloten of grendels, (rol)luiken, buitenverlichting met sensor en een alarminstallatie. Wel maken inwoners van Stadshart e.o. vaker gebruik van camerabewaking als preventieve maatregel (37%).

Tabel 7.2 – Preventieve maatregelen thuis, per wijk (percentage aanwezig)

	Extra sloten of grendels	Luiken of rolluiken	Buiten-verlichting met sensor	Alarm-installatie	Camera-bewaking	Politiekeur-merk Veilig Wonen
Oudkarspel	73%	17%	65%	18%	23%	10%
Noord-Scharwoude	68%	15%	55%	15%	25%	8%
Zuid-Scharwoude	68%	21%	56%	18%	29%	13%
Broek op Langedijk	72%	10%	53%	8%	23%	11%
Sint-Pancras / Koedijk	69%	12%	56%	18%	17%	14%
Schrijverswijk	66%	18%	52%	13%	22%	8%
Schilderswijk	68%	23%	51%	18%	27%	11%
Planetenwijk	57%	20%	56%	14%	14%	10%
Bomen-Recreatiewijk	71%	16%	58%	12%	29%	9%
Heemradenwijk	62%	11%	58%	14%	19%	10%
Edelstenenwijk	69%	19%	51%	9%	30%	9%
Molenwijk	72%	16%	61%	18%	33%	8%
Rivierenwijk	65%	19%	52%	12%	35%	6%
Stadshart / Bedrijventerrein Heerhugowaard	49%	10%	28%	10%	37%	13%
Broekhorn	58%	24%	57%	24%	41%	13%
Butterhuizen	74%	19%	60%	16%	24%	13%
Oostertocht / 't Kruis	70%	14%	53%	19%	28%	11%
Zuidwijk	61%	20%	40%	17%	29%	15%
Huygenhoek	63%	21%	51%	23%	35%	21%
Stad van de Zon	58%	22%	51%	13%	21%	19%
De Draai	64%	14%	59%	21%	41%	20%
De Noord	69%	12%	63%	25%	33%	9%
Dijk en Waard	67%	17%	54%	16%	28%	12%

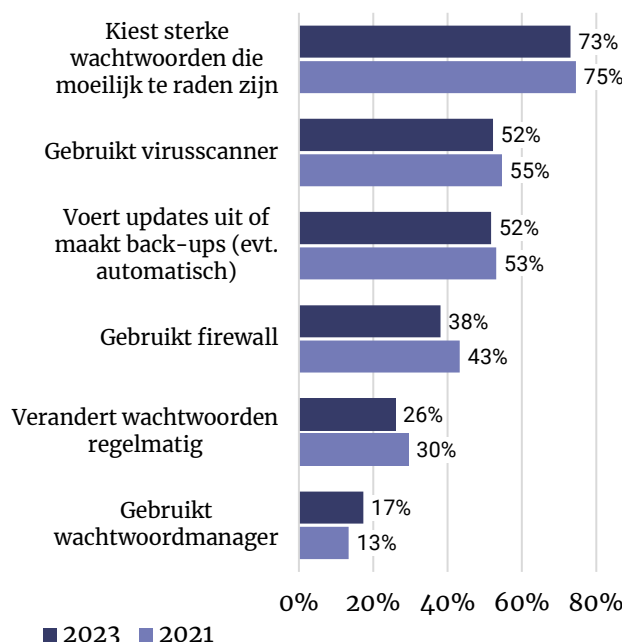
7.3 Online preventie

Inwoners konden ook aangeven welke maatregelen zij nemen om hun digitale gegevens te beschermen. Hiervoor zijn zes verschillende soorten maatregelen voorgelegd (Figuur 7.7) Op basis van deze zes voorzieningen is een somscore berekend voor 'online preventie' (Figuur 7.8).

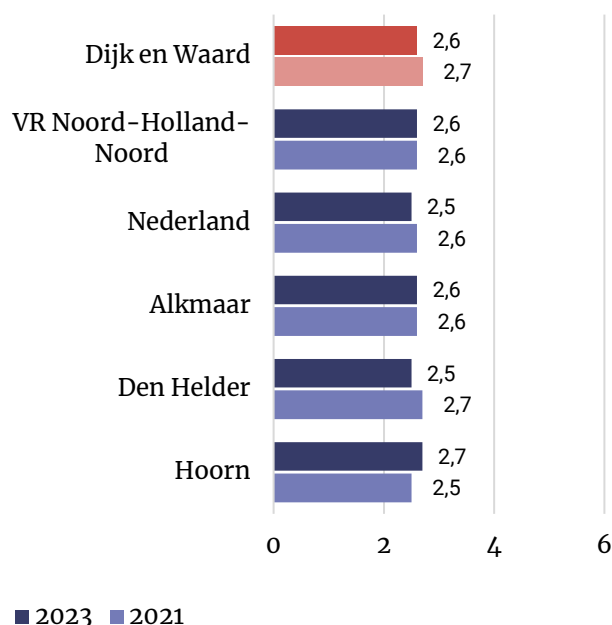

De somscore 'online preventie' geeft het gemiddelde aantal aanwezige maatregelen voor de bescherming van digitale gegevens weer. De waarde van de somscore is minimaal 0 en maximaal 6.

Figuur 7.7 – Online preventie (percentage gebruikt)

Figuur 7.8 – Online preventie (somscore 0-6)

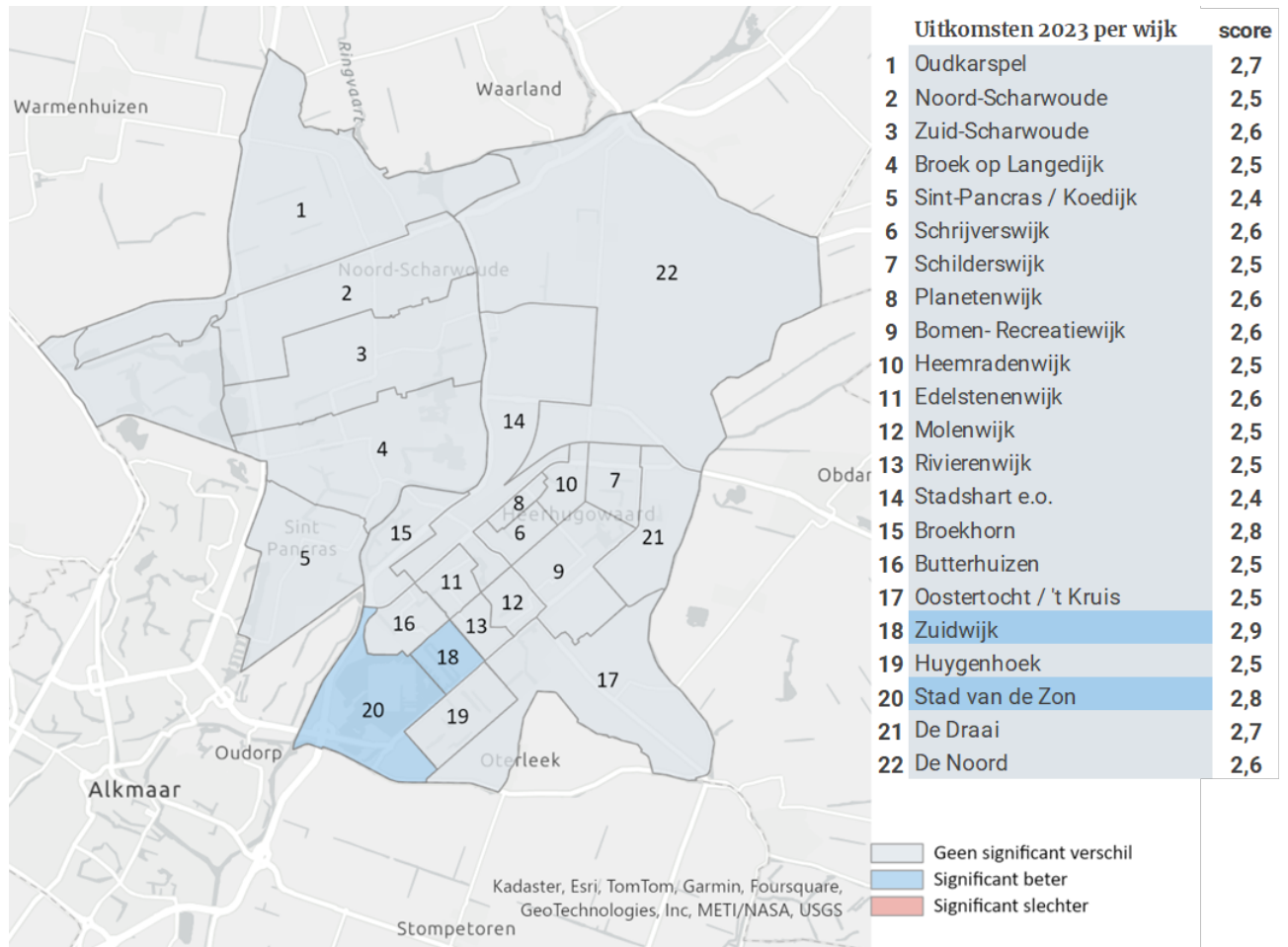
Dijk en Waard heeft een somscore van 2,6 op online preventiemaatregelen. Bijna driekwart van de inwoners zegt sterke wachtwoorden te kiezen die moeilijk te raden zijn. Ruim de helft maakt gebruik van een virusscanner, eenzelfde deel voert updates uit of maakt back-ups. Minder vaak gebruikte maatregelen om digitale gegevens te beschermen zijn een firewall (38%), het regelmatig veranderen van wachtwoorden (26%) en het gebruik van een wachtwoordmanager (17%). Hoewel de somscore voor online preventie in Dijk en Waard in 2023 vergelijkbaar is met 2021, maken inwoners wel vaker gebruik van een wachtwoordmanager dan twee jaar eerder (van 13% naar 17%). In 2023 gebruikten inwoners echter minder vaak een firewall (van 43% naar 38%) en veranderden zij ook minder vaak hun wachtwoord dan in 2021 (van 30% naar 26%).

De somscore voor online preventie is in Dijk en Waard vergelijkbaar met de referentiegebieden en referentiegemeenten.

17% van de inwoners van Dijk en Waard maakt gebruik van een wachtwoordmanager. Dit is hoger dan in 2021.

Figuur 7.9 – Online preventie per wijk (somscore 0-6)

De somscore voor online preventie is in Zuidwijk (2,9) en in Stad van de Zon (2,8) significant hoger dan gemiddeld in de gemeente. Inwoners van Zuidwijk maken vaker dan gemiddeld gebruik van een wachtwoordmanager (26%).

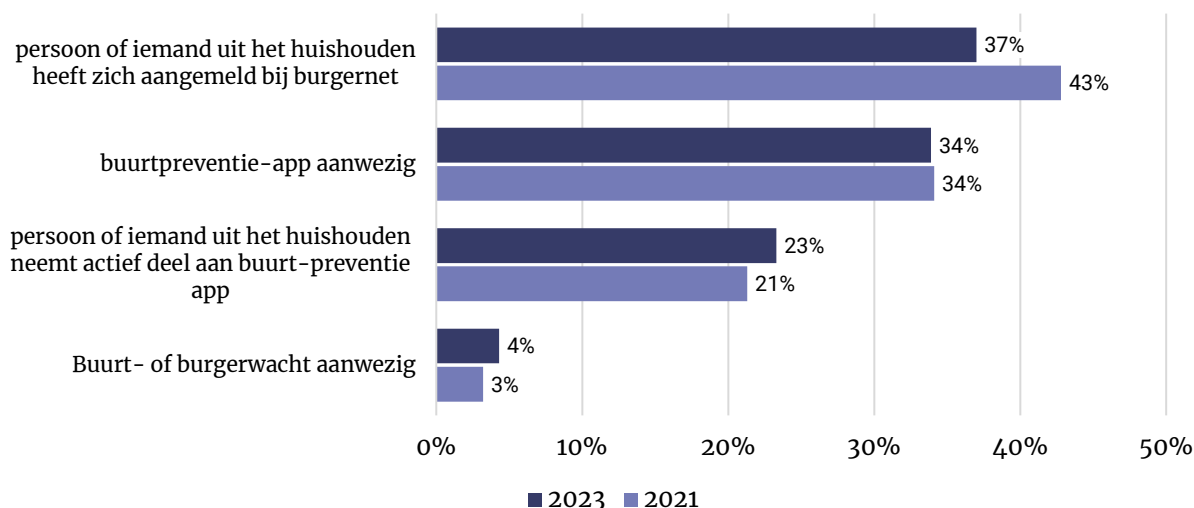
Tabel 7.3 – Online preventie per wijk (percentage gebruikt)

	Sterk, moeilijk te raden wachtwoord	Wachtwoord regelmatig veranderen	Gebruik wachtwoord manager	Gebruik virusscanner	Gebruik firewall	Updates uitvoeren of back-ups maken
Oudkarspel	75%	28%	13%	56%	42%	56%
Noord- Scharwoude	77%	21%	14%	50%	40%	48%
Zuid- Scharwoude	70%	29%	19%	55%	38%	53%
Broek op Langedijk	71%	22%	18%	55%	37%	52%
Sint-Pancras / Koedijk	72%	26%	15%	49%	34%	48%
Schrijverswijk	74%	26%	17%	51%	34%	54%
Schilderswijk	74%	23%	12%	52%	36%	51%
Planetenwijk	71%	24%	17%	57%	39%	56%
Bomen- Recreatiewijk	70%	27%	19%	53%	35%	54%
Heemradenwijk	71%	23%	18%	49%	42%	50%
Edelstenenwijk	76%	28%	18%	53%	41%	49%
Molenwijk	71%	21%	12%	54%	42%	50%
Rivierenwijk	72%	38%	10%	48%	35%	49%
Stadshart / Bedrijventerrein Heerhugowaard	74%	24%	17%	53%	33%	41%
Broekhorn	75%	25%	26%	56%	39%	64%
Butterhuizen	70%	24%	16%	52%	42%	51%
Oostertocht / 't Kruis	75%	25%	19%	50%	32%	48%
Zuidwijk	77%	31%	26%	55%	44%	58%
Huygenhoek	72%	25%	18%	49%	39%	51%
Stad van de Zon	75%	32%	22%	57%	44%	53%
De Draai	72%	25%	27%	52%	42%	55%
De Noord	78%	23%	13%	50%	37%	56%
Dijk en Waard	73%	26%	17%	52%	38%	52%

7.4 Buurtpreventie

Er zit in de Veiligheidsmonitor ook een vragenblok over verschillende vormen van buurtpreventie. Inwoners van de gemeente Dijk en Waard kunnen aangeven of er buurt- of burgerwacht en/of WhatsApp buurtpreventie aanwezig is en of er iemand uit het huishouden actief deelneemt aan een buurtpreventie-app of zich heeft aangemeld bij burgernet (Figuur 7.10).

Figuur 7.10 – Buurtpreventie (percentage)

Een aanmelding bij burgernet is de meest voorkomende vorm van buurtpreventie in Dijk en Waard (37%). Dit gebeurt minder dan in 2021. Een derde van de inwoners zegt dat er een buurtpreventie-app in de eigen woonbuurt aanwezig is, terwijl ruim twee op de tien aangeven daaraan (zelf of iemand uit het huishouden) ook actief deel te nemen. Volgens 4 procent van de inwoners is er een buurt- of burgerwacht in de eigen woonbuurt aanwezig.

In vier wijken is vaker dan gemiddeld in de gemeente WhatsApp buurtpreventie aanwezig en zijn er ook relatief meer inwoners die er actief aan deelnemen: in Broek op Langedijk, Huygenhoek, De Draai en De Noord. In zes wijken ligt de aanwezigheid van WhatsApp buurtpreventie en de actieve deelname daarbij onder het gemeentelijk gemiddelde, te weten in de Schrijverswijk, de Bomen-Recreatiewijk, de Heemradenwijk, de Edelstenenwijk, de Rivierenwijk en Stadshart e.o. Een buurt- of burgerwacht is relatief vaker aanwezig in Zuidwijk en De Noord, en minder vaak in de Rivierenwijk. In twee wijken (Zuid-Scharwoude en De Draai) is het aantal aanmeldingen bij Burgernet hoger dan het gemeentelijk gemiddelde; in vier wijken juist lager (de Schrijverswijk, de Rivierenwijk, Stadshart e.o. en Stad van de Zon).

Tabel 7.4 – Buurtpreventie per wijk (percentage aanwezig of percentage deelname)

	Heeft WhatsApp buurtpreventie	Neemt actief deel bij WhatsApp buurtpreventie	Aangemeld bij Burgernet	Heeft buurt- of burgerwacht
Oudkarspel	40%	26%	35%	3%
Noord-Scharwoude	29%	20%	38%	4%
Zuid-Scharwoude	36%	24%	47%	3%
Broek op Langedijk	45%	36%	41%	5%
Sint-Pancras / Koedijk	31%	24%	40%	2%
Schrijverswijk	22%	10%	27%	2%
Schilderswijk	36%	17%	37%	6%
Planetenwijk	34%	17%	35%	3%
Bomen- Recreatiewijk	21%	13%	34%	3%
Heemradenwijk	19%	10%	33%	4%
Edelstenenwijk	23%	11%	31%	2%
Molenwijk	29%	22%	42%	6%
Rivierenwijk	11%	5%	29%	1%
Stadshart / Bedrijventerrein Heerhugowaard	19%	11%	28%	6%
Broekhorn	42%	35%	35%	6%
Butterhuizen	34%	22%	33%	5%
Oostertocht / 't Kruis	40%	23%	35%	4%
Zuidwijk	36%	20%	39%	9%
Huygenhoek	50%	44%	39%	7%
Stad van de Zon	32%	19%	27%	5%
De Draai	47%	38%	49%	6%
De Noord	58%	52%	43%	8%
Dijk en Waard	34%	23%	37%	4%

Burgers en politie

8 Burgers en politie

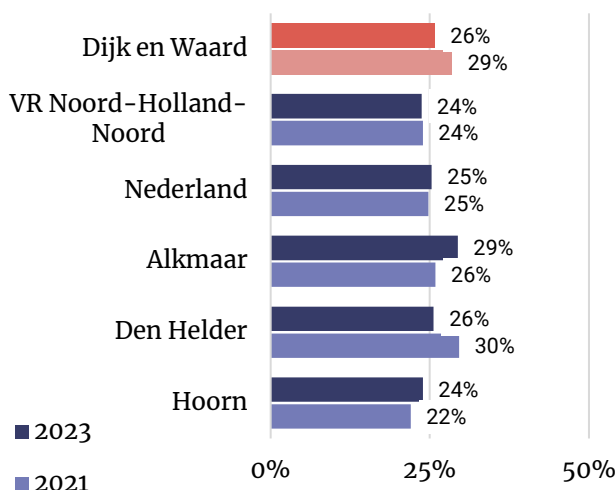
In dit hoofdstuk staat tevredenheid over het functioneren van de politie centraal. Allereerst wordt de tevredenheid over contacten tussen burgers en de politie beschreven (par. 8.1). Daarna beschrijft dit hoofdstuk controle door de politie (par. 8.2), het functioneren van de politie in de buurt (par. 8.3) en het functioneren van de politie in het algemeen (par. 8.4).

8.1 Contacten burgers met politie

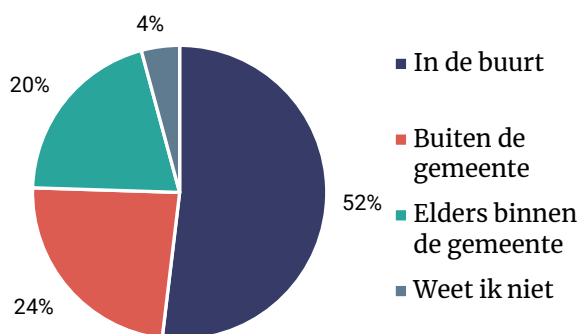
Deze paragraaf beschrijft de contacten van de inwoners van Dijk en Waard met de politie. Achtereenvolgens gaan we in op het percentage dat contact heeft gehad, de reden(en) hiervoor en de tevredenheid over dit contact.

Figuur 8.1 laat het percentage inwoners zien dat contact heeft gehad met de politie in de afgelopen twaalf maanden in vergelijking met de referentiegebieden. In Figuur 8.2 wordt voor het laatste contact met de politie getoond of dat in de buurt, elders in de gemeente of buiten de gemeente was.

Figuur 8.1 – Contact met de politie

Figuur 8.2 – Contact met de politie (basis: inwoners die contact met de politie hebben gehad)

Iets meer dan een kwart van de inwoners van Dijk en Waard heeft in de afgelopen twaalf maanden een of meerdere keren contact gehad met de politie (26%). Van de inwoners die contact hadden met de politie had het grootste deel, namelijk 52 procent, het laatste contact met de politie in de eigen buurt. Een kwart had het laatste contact met de politie buiten de gemeente, voor een op de vijf vond het laatste contact met de politie plaats elders binnen de gemeente.

Het aantal inwoners dat contact had met de politie in de afgelopen twaalf maanden is in Dijk en Waard significant hoger dan in de veiligheidsregio Noord-Holland-Noord (24%). Ook hadden inwoners van Dijk en Waard minder vaak contact met de politie dan in Alkmaar (29%).

Tabel 8.1 gaat verder in op het contact dat inwoners hebben gehad met de politie. Waarom hebben zij contact gehad en op wiens initiatief? De belangrijkste reden voor contact met de politie is het doen van een aangifte of melding. Dit is in ruim de helft van de contacten het geval en in 2023 lager dan in 2021 (gedaald van 68% naar 55%). Voor een op de zeven inwoners is de reden voor hun contact met de politie een bekeuring of waarschuwing. Bij drie op de tien inwoners gaat het om andere contacten. Ruim acht van de tien contacten tussen politie en burger vinden in Dijk en Waard plaats op initiatief van de burger. In de overige gevallen ligt het initiatief bij de politie.

Tabel 8.1 – Reden en initiatief contact (basis: inwoners die contact met politie hebben gehad)

REDEN CONTACT	%	INITIATIEF CONTACT	%
Bekeuring of waarschuwing	15%	Politie	20%
Aangifte of melding	55%	Burger	82%
Andere contacten	30%		

Tevredenheid

Aan de inwoners van Dijk en Waard is ook gevraagd of zij tevreden zijn over hun laatste contact met de politie. Tabel 8.2 toont voor de jaren 2013 tot 2023 van de inwoners die contact hebben gehad met de politie het percentage dat (zeer) tevreden is over het optreden van de politie. De tevredenheid over het optreden van de politie is in Dijk en Waard tussen 2019 en 2023 stabiel gebleven, na een verbetering tussen 2017 en 2019. In alle referentiegebieden is, met uitzondering van Hoorn, de tevredenheid over het optreden van de politie tussen 2021 en 2023 toegenomen.

Tabel 8.2 – Tevredenheid over optreden politie voor periode 2013-2023 – alle contacten (% (zeer) tevreden)

	2013	Ontw.	2015	Ontw.	2017	Ontw.	2019	Ontw.	2021	Ontw.	2023
Dijk en Waard	51%	▲	62%	▼	57%	▲	62%		65%		67%
VR Noord-Holland-Noord	62%	▼	60%		59%	▲	65%		63%	▲	69%
Nederland	61%	▲	64%	▲	65%	▲	69%	▼	67%	▲	68%
Alkmaar	68%	▼	46%	▲	61%	▲	65%	▼	58%	▲	75%
Den Helder	85%	▼	73%	▲	85%	▼	82%	▼	50%	▲	65%
Hoorn	56%	▲	64%	▼	48%	▲	60%	▲	66%	▼	51%

67% van de inwoners van Dijk en Waard is tevreden over het contact met de politie.

Inwoners die minder tevreden waren konden aangeven wat hiervoor de redenen waren. Hieruit komt een top 3 van redenen voor ontevredenheid over contact met de politie.

Nr. 1: 39%

1. Problemen niet opgelost, politie nam mij niet serieus of was niet geïnteresseerd

Nr. 2: 20%

2. Achteraf niet/onvoldoende op de hoogte gehouden

Nr. 3: 16%

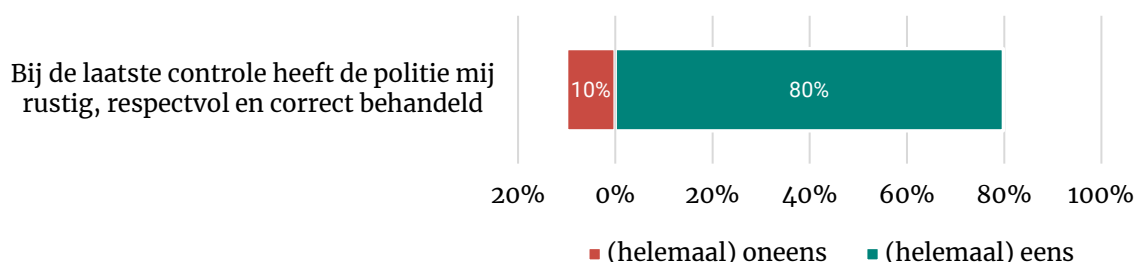
3. Politie gaf onvoldoende informatie

8.2 Controle door de politie

In de Veiligheidsmonitor 2023 is voor het eerst aan inwoners gevraagd of zij in de afgelopen twaalf maanden zijn gecontroleerd door de politie. In de gemeente Dijk en Waard is dit het geval voor 9 procent van de inwoners. Aan deze groep inwoners is vervolgens de volgende uitspraak voorgelegd: 'bij de laatste controle heeft de politie mij rustig, respectvol en correct behandeld' (Figuur 8.3).

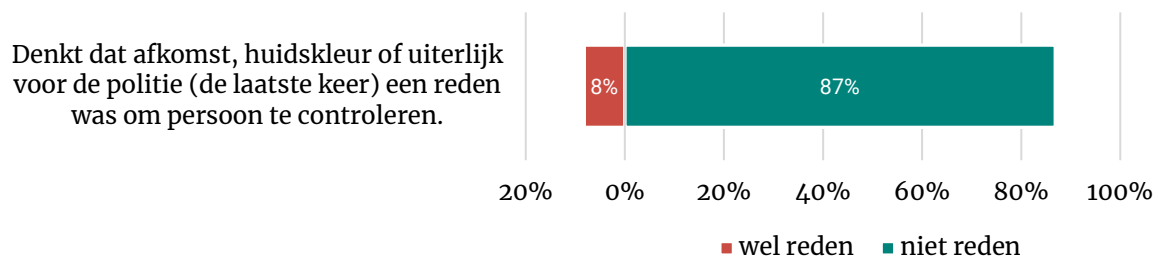
In Dijk en Waard geeft 80 procent van de inwoners die in het afgelopen jaar zijn gecontroleerd door de politie aan dat zij het (helemaal) eens zijn met deze stelling. Dit is vergelijkbaar met de referentiegebieden.

Figuur 8.3 – Controle door de politie (basis: inwoners die zijn gecontroleerd door de politie)

Aan de groep inwoners van Dijk en Waard die in de afgelopen twaalf maanden zijn gecontroleerd door de politie, is ook gevraagd of zij denken dat hun afkomst, huidskleur of uiterlijk voor de politie (bij de laatste controle) een reden was om hen te controleren. Bij deze vraag gaf 8 procent van de gecontroleerde inwoners aan dat zij vermoedden dat dit het geval was (Figuur 8.4). Ook dit is vergelijkbaar met de referentiegebieden.

Figuur 8.4 – Reden voor controle door de politie (basis: inwoners die zijn gecontroleerd door de politie)

8.3 Functioneren politie in de buurt

Allereerst is inwoners gevraagd een algemeen oordeel te geven over het functioneren van de politie in de buurt. Vervolgens is aan de inwoners gevraagd naar hun oordeel over de zichtbaarheid van de politie in de buurt. Ten slotte is een aantal stellingen voorgelegd die verder inzoomen op het functioneren van de politie in de woonbuurt.

Tevredenheid

Aan de inwoners van Dijk en Waard is gevraagd een oordeel te geven over het functioneren van de politie in de woonbuurt en over de zichtbaarheid van de politie in de buurt. Tabel 8.3 en Figuur 8.5 geven dit weer op gemeenteniveau, in Figuur 8.6 en Figuur 8.7 staat de tevredenheid over het functioneren en de zichtbaarheid van de politie per wijk.

Tabel 8.3 toont voor de jaren 2013 tot 2023 het percentage inwoners van de gemeente Dijk en Waard dat (zeer) tevreden is over het functioneren van de politie in de buurt. De tevredenheid over het functioneren van de politie in de buurt is in Dijk en Waard tussen 2021 en 2023 ongeveer stabiel gebleven, na een eerdere daling tussen 2019 en 2021. Ook in alle andere referentiegebieden, met uitzondering van de referentiegemeente Hoorn, is er in de periode 2019-2021 sprake van een negatieve ontwikkeling wat betreft de tevredenheid over het functioneren van de politie in de buurt. Landelijk gezien zet deze ongunstige daling door tussen 2021 en 2023.

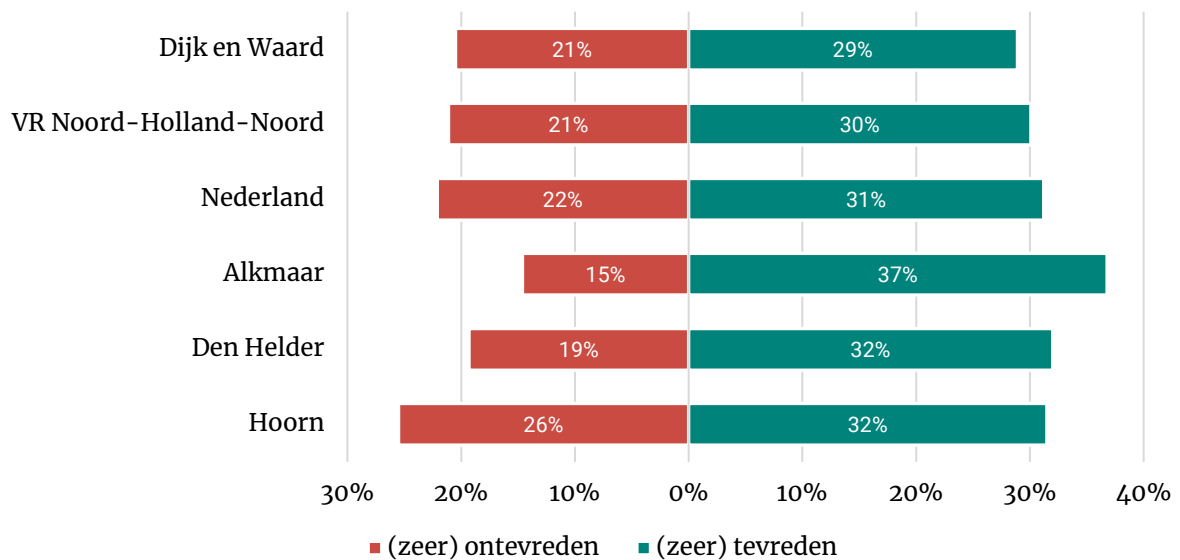
Tabel 8.3 – Tevredenheid over functioneren politie in de buurt voor periode 2013-2023 (% (zeer) tevreden)

	2013	Ontw.	2015	Ontw.	2017	Ontw.	2019	Ontw.	2021	Ontw.	2023
Dijk en Waard	38%		38%	▲	41%		40%	▼	34%		38%
VR Noord-Holland-Noord	38%	▼	34%	▲	38%	▲	40%	▼	34%		34%
Nederland	35%	▲	36%	▲	37%	▲	38%	▼	37%	▼	36%
Alkmaar	44%	▼	33%	▲	38%	▲	45%	▼	32%	▲	38%
Den Helder	46%	▼	36%	▲	49%	▲	55%	▼	38%		37%
Hoorn	31%		33%	▲	40%		38%		36%		34%

Bijna vier op de tien inwoners van Dijk en Waard zijn in 2023 tevreden over hoe de politie functioneert in de buurt (Tabel 8.4). Dit is significant hoger dan in de veiligheidsregio Noord-Holland-Noord (34%) en Nederland (36%). Ook zijn inwoners van Dijk en Waard vaker tevreden over het optreden van de politie in de buurt dan in Hoorn (34%).

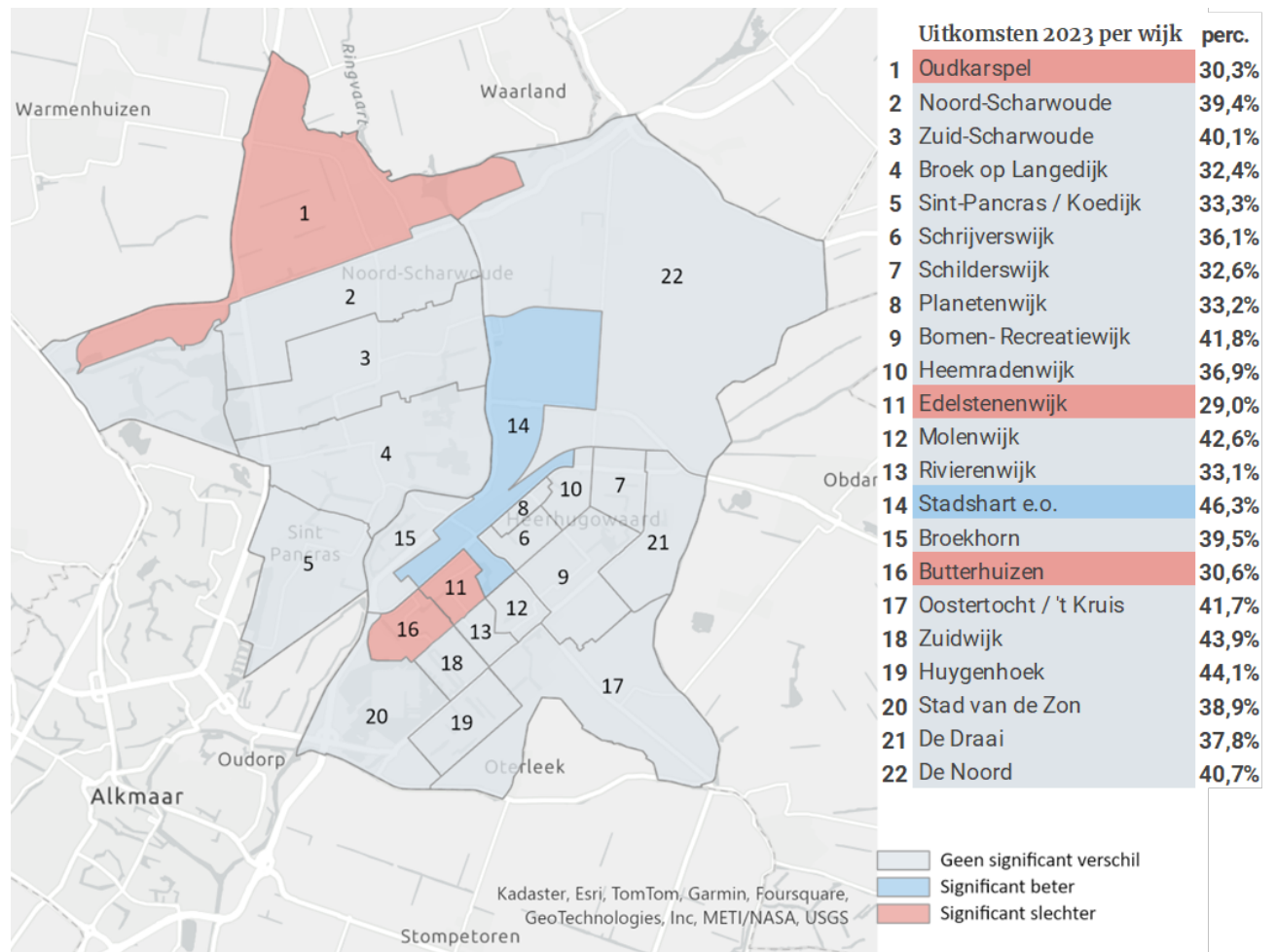
Bijna drie op de tien inwoners van Dijk en Waard zijn tevreden over de zichtbaarheid van de politie in de buurt. Deze tevredenheid is in Dijk en Waard significant lager dan het landelijk gemiddelde (31%). Ditzelfde geldt voor de vergelijking ten opzichte van alle referentiegemeenten.

Figuur 8.5 – Oordeel zichtbaarheid politie in de buurt

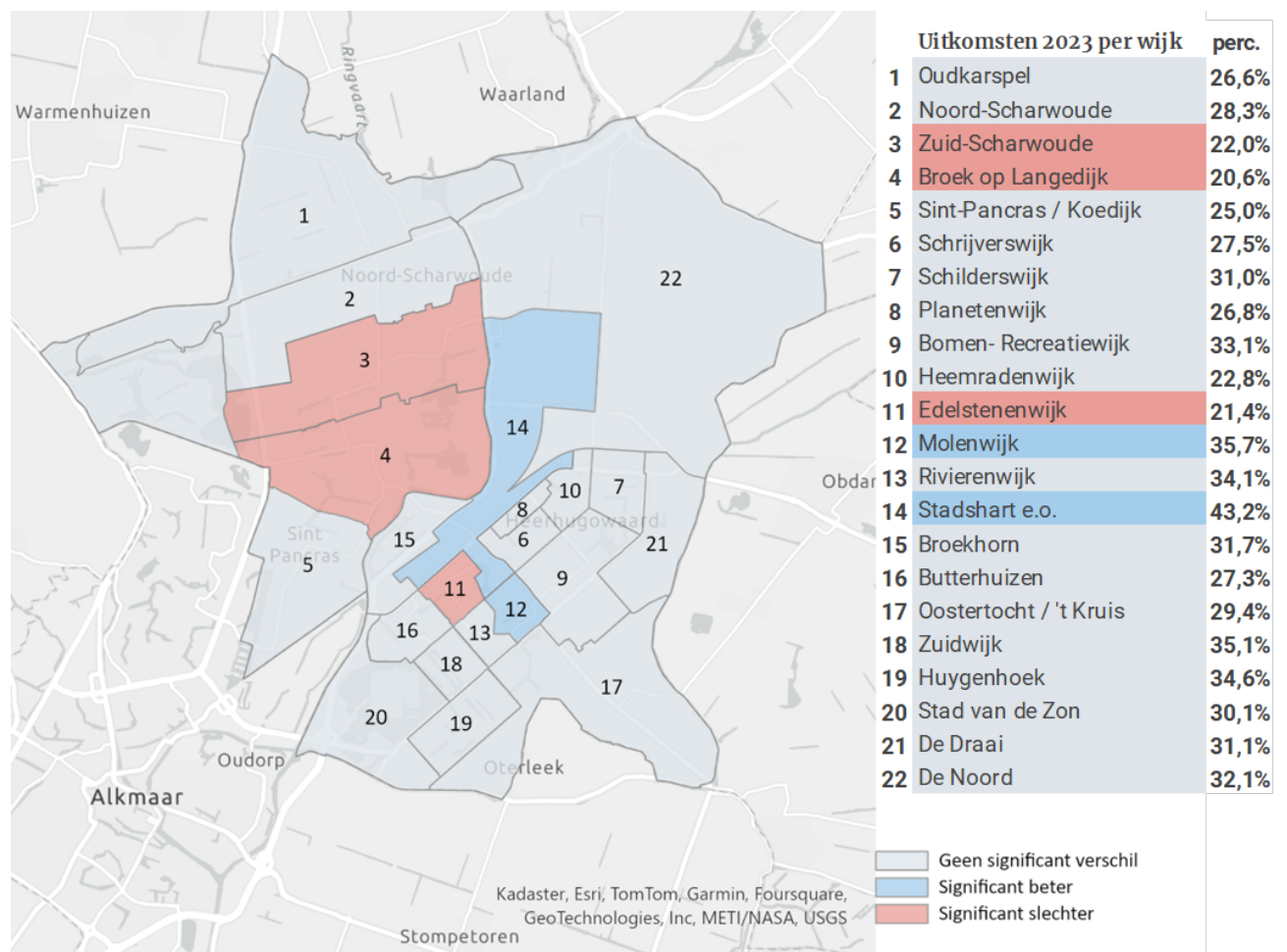
Op wijkniveau zijn inwoners van Stadhart e.o. vaker (zeer) tevreden over het functioneren van de politie in hun buurt dan gemiddeld in de gemeente (46%). De tevredenheid over het functioneren van de politie is in Oudkarspel, de Edelstenenwijk en Butterhuizen juist significant lager.

Figuur 8.6 – Tevredenheid over functioneren politie in de buurt (percentage (zeer) tevreden)

Inwoners van Stadshart e.o. en de Molenwijk zijn vaker (zeer) tevreden over de zichtbaarheid van de politie in hun buurt dan gemiddeld in de gemeente (respectievelijk: 43% en 36%). De tevredenheid over de zichtbaarheid van de politie is in Zuid-Scharwoude, Broek op Langedijk en de Edelstenenwijk daarentegen significant lager dan gemiddeld.

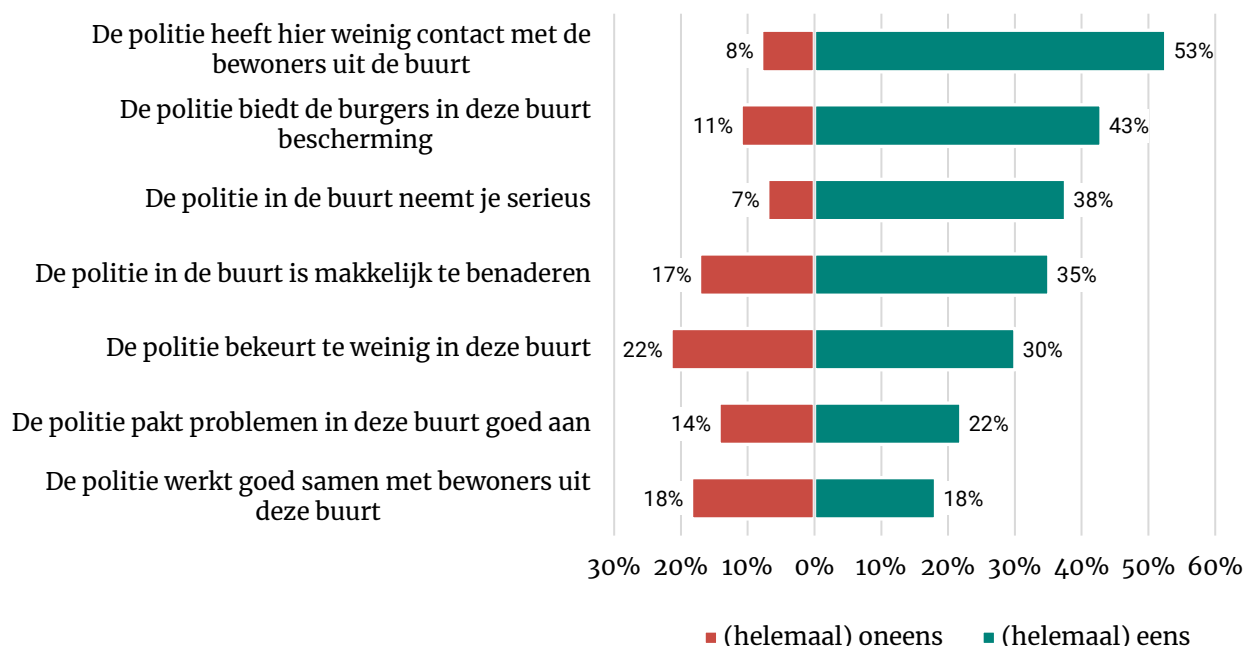
Figuur 8.7 – Tevredenheid over zichtbaarheid politie in de buurt (percentage (zeer) tevreden)

Functioneren van de politie

Daarnaast is aan de inwoners een aantal stellingen voorgelegd over het functioneren van de politie in de buurt. Figuur 8.8 geeft het percentage inwoners weer dat het (helemaal) eens of (helemaal) oneens is met de stellingen.

Figuur 8.8 – Stellingen over functioneren politie in de buurt (basis: inwoners met oordeel over functioneren)

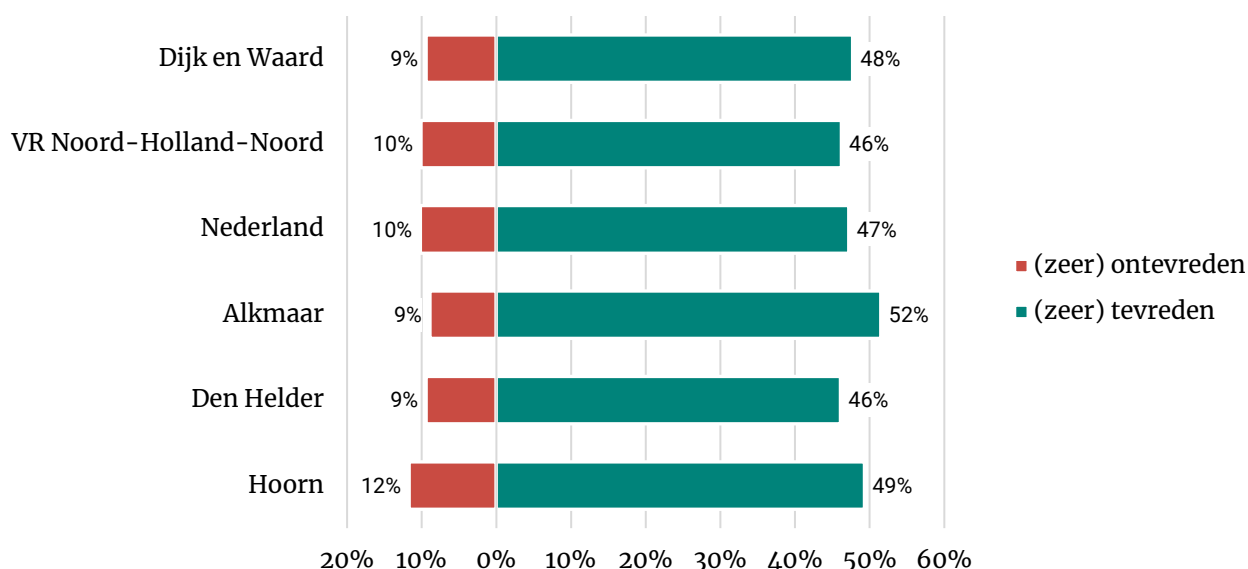
Ruim de helft van de inwoners van Dijk en Waard die een oordeel hebben over het functioneren van de politie is van mening dat de politie weinig contact heeft met de bewoners uit de buurt (53%). Ruim vier op de tien onderschrijven de stelling dat de politie de burger bescherming biedt in de buurt (43%). Opvallend is dat hetzelfde percentage (18%) het (helemaal) eens of (helemaal) oneens is met de stelling: 'De politie werkt goed samen bewoners uit deze buurt'.

8.4 Functioneren politie in het algemeen

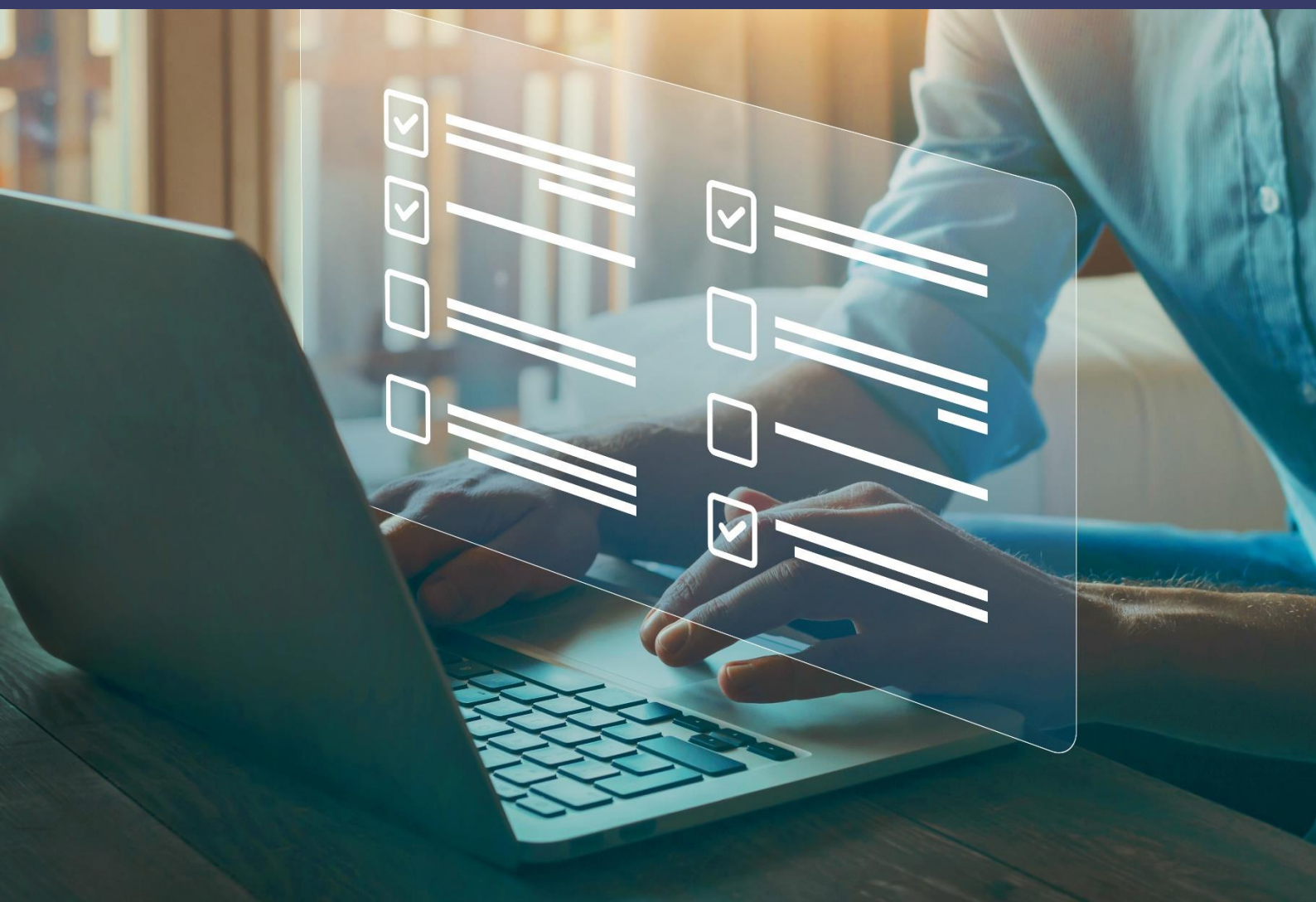
In deze laatste paragraaf van dit hoofdstuk staat het functioneren van de politie in het algemeen centraal. Inwoners van Dijk en Waard is gevraagd om een oordeel te geven over het functioneren van de politie in het algemeen (Figuur 8.9).

Bijna de helft van de inwoners in Dijk en Waard is (zeer) tevreden over het algemeen functioneren van de politie, bijna een op de tien is (zeer) ontevreden. De tevredenheid over het algemeen functioneren van de politie is vergelijkbaar met de referentiegebieden. Wel zijn inwoners van Dijk en Waard minder vaak (zeer) tevreden dan in Alkmaar (52%).

Figuur 8.9 – Tevredenheid over het functioneren van de politie in het algemeen

Vrije ruimte

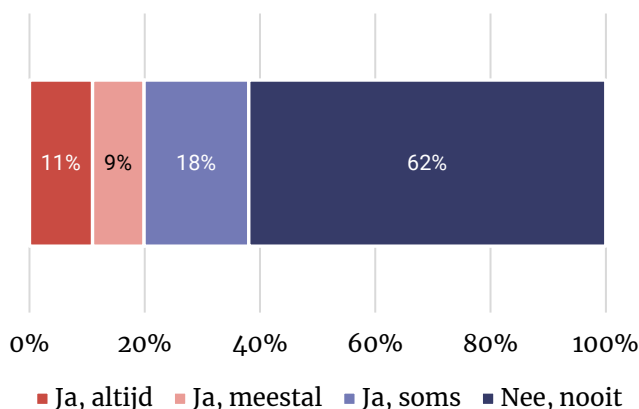
9 Vuurwerk

Op verzoek van de gemeente Dijk en Waard zijn in de vrije ruimte aan inwoners aanvullende vragen voorgelegd over vuurwerk. Hoofdstuk 9 gaat achtereenvolgens in op het afsteekgedrag van inwoners (par. 9.1), de ervaren vuurwerkoverlast (par. 9.2) en opvattingen, alternatieven en maatregelen voor het afsteken van vuurwerk (par. 9.3).

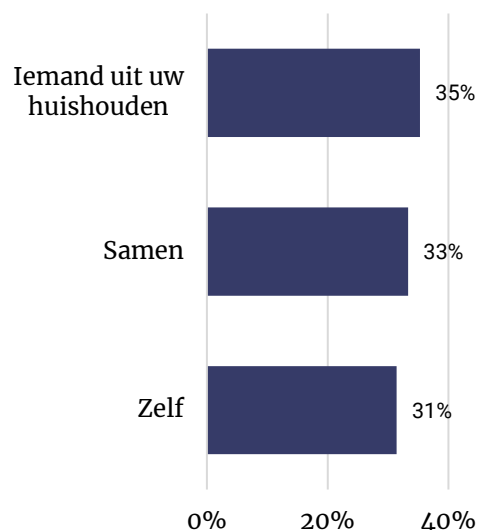
9.1 Afsteekgedrag

In deze paragraaf richten we ons op het afsteken van vuurwerk rond de jaarwisseling. Er is inwoners van Dijk en Waard gevraagd of zijzelf of iemand in hun huishouden vuurwerk met Oud en Nieuw afsteekt en wie dit doet (Figuur 9.1 en Figuur 9.2). Daarnaast is gevraagd of zij van plan zijn om dit jaar vuurwerk af te gaan steken (Figuur 9.3), wie dit het meest waarschijnlijk zal gaan doen (Figuur 9.4) en wat de voornaamste redenen hiervoor zijn.

Figuur 9.1 – Steekt u zelf of iemand anders in uw huishouden vuurwerk af rond de jaarwisseling? (percentage)

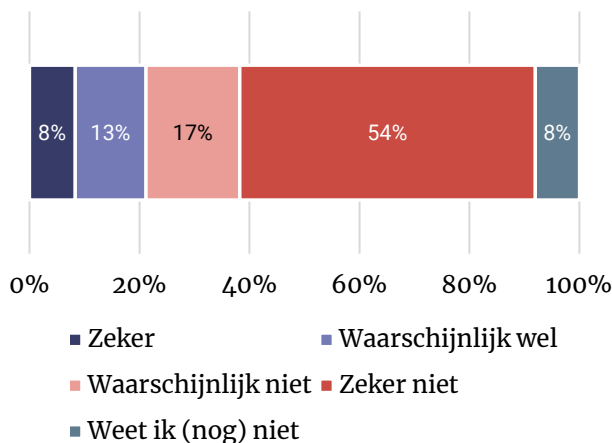
Figuur 9.2 – Reguliere vuurwerkafstekers (basis: inwoners die vuurwerk afsteken bij de jaarwisseling)

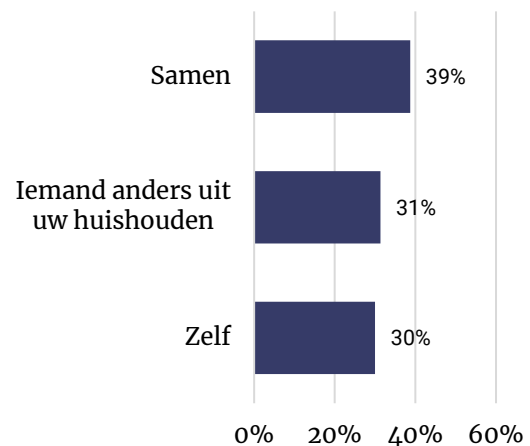
Twee derde van de inwoners geeft aan dat zij rond de jaarwisseling nooit vuurwerk afsteken (62%). Bijna vier op de tien steken doorgaans wel vuurwerk af (11% altijd, 9% meestal, 18% soms). Dit vuurwerk wordt het vaakst afgestoken door iemand uit hun huishouden, direct gevolgd door samen en door de inwoner zelf.

Op wijkniveau steken inwoners van de Rivierenwijk, Huygenhoek en De Noord vaker dan gemiddeld in de gemeente altijd rond de jaarwisseling vuurwerk af (17%, 16% en 16%). In de Bomen-Recreatiewijk, de Heemradenwijk en Stadshart e.o. is het afsteekgedrag van vuurwerk rondom de jaarwisseling juist lager dan gemiddeld (72%, 74% en 80% nooit).

Figuur 9.3 – Voornemen afsteken vuurwerk aankomende jaarwisseling (percentage)

Figuur 9.4 – Potentiële vuurwerkafstekers (basis: inwoners die waarschijnlijk vuurwerk afsteken bij de jaarwisseling)

Een op de vijf inwoners van Dijk en Waard is voornemens om aankomende jaarwisseling vuurwerk af te gaan steken (8% zeker, 13% waarschijnlijk wel). De meerderheid, namelijk ruim zeven op de tien, geeft echter aan dit (waarschijnlijk) niet te gaan doen (17% waarschijnlijk niet, 54% zeker niet). Van de inwoners die waarschijnlijk dit jaar vuurwerk af gaan steken zegt de grootste groep, dit samen met iemand anders uit hun huishouden te gaan doen (39%).

Op wijkniveau zijn inwoners van de Planetenwijk en Huygenhoek vaker dan gemiddeld zeker van hun voornemen om dit jaar tijdens de jaarwisseling vuurwerk af te gaan steken (15% en 14% zeker). In de Bomen-Recreatiewijk, de Heemradenwijk, de Edelstenenwijk en Stadshart e.o. geven inwoners juist vaker dan gemiddeld aan zeker geen plannen te hebben om vuurwerk af te steken deze jaarwisseling. (60%, 61%, 62% en 71% zeker niet).

Inwoners van Dijk en Waard die waarschijnlijk vuurwerk gaan afsteken tijdens de komende jaarwisseling, is aanvullend gevraagd om welke reden(en) zij dit van plan zijn te doen. Hieruit komt de volgende top 3 van redenen naar voren.

Nr. 1: 88%

1. Omdat ik dat leuk vind

Nr. 2: 36%

2. Dat doe ik altijd / ben ik gewend

Nr. 3: 11%

3. Omdat er geen (goed) alternatief wordt georganiseerd

In totaal geeft 17 procent van de inwoners die waarschijnlijk vuurwerk gaan afsteken tijdens de komende jaarwisseling aan dat ze dit vanwege een 'andere reden' dan de genoemde redenen doen. In de open antwoorden zijn veel voorkomende andere redenen dat het afsteken van vuurwerk een 'traditie' is en dat er 'zonder vuurwerk geen jaarwisseling' is. Ook geven inwoners aan dat ze het mooi vinden en dat ze het voor hun kinderen doen.

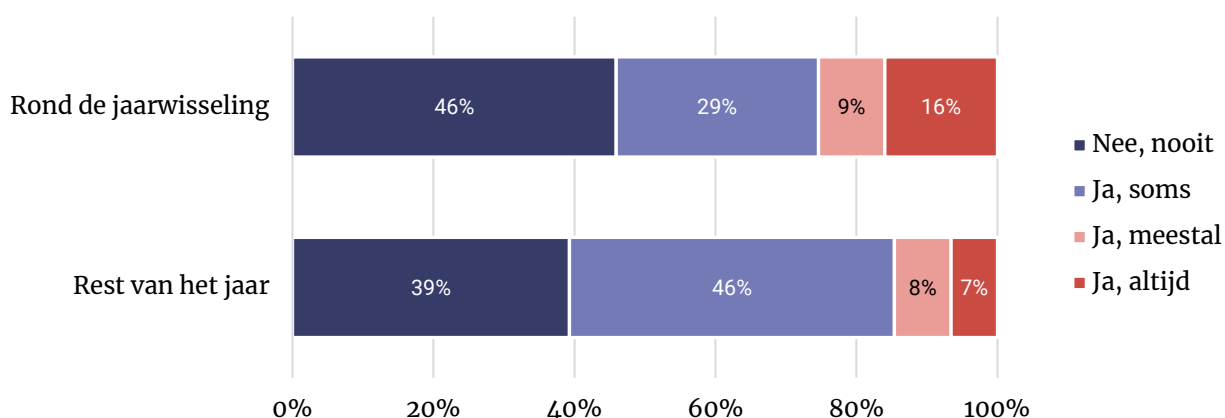

71% van de inwoners Dijk en Waard zijn (waarschijnlijk) niet van plan om dit jaar bij de jaarwisseling vuurwerk te gaan afsteken.

9.2 Vuurwerkoverlast

Inwoners van Dijk en Waard is vervolgens gevraagd of zij vuurwerkoverlast ervaren tijdens de jaarwisseling en gedurende de rest van het jaar (Figuur 9.5). Onder de inwoners die overlast ervaren is aanvullend nagegaan welke vormen van vuurwerkoverlast zij ervaren en in welke mate (Figuur 9.6).

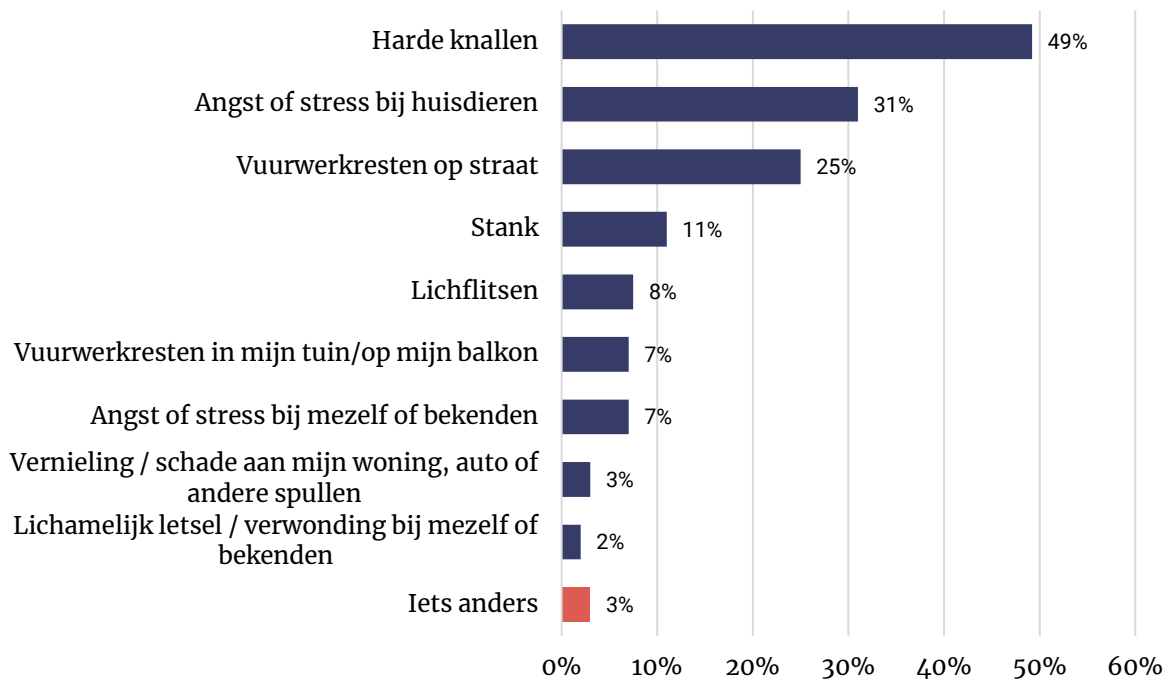
Figuur 9.5 – Ervaren vuurwerkoverlast rondom jaarwisseling en in de rest van het jaar (percentage)

Zes op de tien inwoners geven aan buiten de jaarwisseling om overlast te ondervinden van vuurwerk (7% 'altijd', 8% 'meestal', 46% 'soms'). Tijdens de jaarwisseling ervaart ruim de helft van de inwoners vuurwerkoverlast (16% 'altijd', 9% 'meestal', 29% 'soms'). Bijna de helft zegt geen last te hebben van het vuurwerk rondom de jaarwisseling, vier op de tien zeggen dat vuurwerkoverlast de rest van het jaar niet voorkomt.

Op wijkniveau ervaren inwoners van Butterhuizen, de Zuidwijk en Stad van de Zon vaker dan gemiddeld in de gemeente altijd vuurwerkoverlast rondom de jaarwisseling (resp. 25%, 23% en 27% 'altijd'). De vuurwerkoverlast gedurende de rest van het jaar is juist hoger dan gemiddeld in de Edelstenenwijk, de Molenwijk en Butterhuizen (resp. 12%, 11% en 13% 'altijd'). Het aandeel inwoners dat de rest van het jaar nooit vuurwerkoverlast ervaart is in De Noord hoger dan gemiddeld (56%).

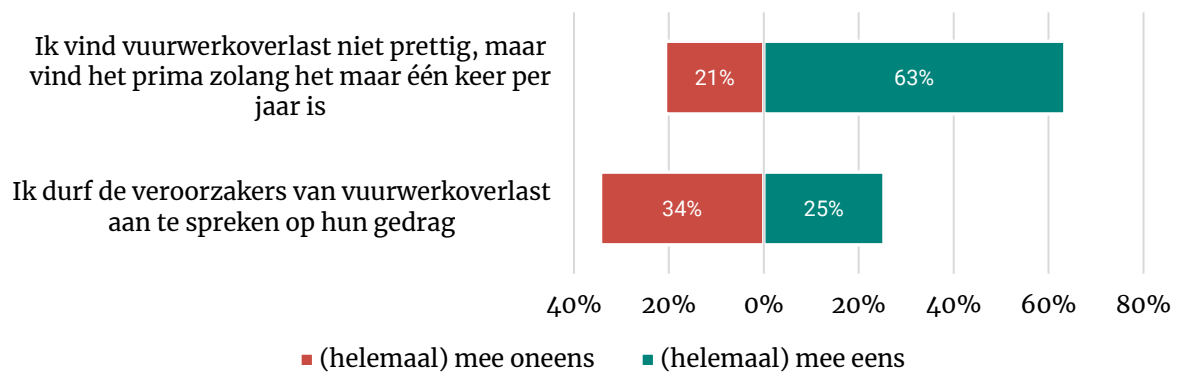
Figuur 9.6 – Vormen van vuurwerkoverlast (basis: van inwoners die overlast ervaart van vuurwerk; percentage veel overlast; meerdere antwoorden mogelijk)

Inwoners die vuurwerkoverlast ervaren, ondervinden het vaakst hinder door de harde knallen, de helft ervaart hiervan veel overlast. Drie op de tien geven aan dat de vuurwerkoverlast angst of stress bij huisdieren veroorzaakt. Een kwart van de inwoners ervaart veel overlast door de vuurwerkresten op straat. Volgens de inwoners die vuurwerkoverlast ervaren komen vernielingen/schade en lichamelijk letsel het minst vaak voor. Drie procent van de inwoners van Dijk en Waard ervaart een andere vorm van vuurwerkoverlast. In de open antwoorden komen zorgen om het milieu en vervuiling, verstoorde nachtrust en kinderen die wakker worden voorbij. Ook noemen inwoners overlast door jongeren die op een asociale manier met vuurwerk omgaan, zoals het gooien met vuurwerk. Anderen geven aan dat ze het vooral vervelend vinden dat er eigenlijk het hele jaar door vuurwerk afgestoken wordt. Ook benoemen veel inwoners in de open antwoorden opnieuw de harde knallen en angstige huisdieren.

Vervolgens zijn twee stellingen voorgelegd aan de inwoners die overlast ervaren over vuurwerkoverlast (Figuur 9.7). Met de stelling, *‘Ik vind vuurwerkoverlast niet prettig, maar vind het prima zolang het maar één keer per jaar is’* is bijna twee derde het (helemaal) eens. Een kwart geeft aan zelf vuurwerkveroorzakers aan te durven spreken op hun gedrag, terwijl een derde deze stelling niet onderschrijft.

Figuur 9.7 – Stellingen over vuurwerkoverlast (basis: van inwoners die overlast ervaren van vuurwerk)

Tabel 9.1 laat zien of inwoners die vuurwerkoverlast ervaren hiervan ook melding hebben gemaakt en zo ja, bij welke instantie. Slechts een op de acht inwoners van Dijk en Waard heeft een melding gemaakt van vuurwerkoverlast, bijna negen op de tien deden dit niet. De meeste meldingen van vuurwerkoverlast werden door de inwoners van Dijk en Waard gedaan bij de politie (8%), gevolgd door de gemeente (3%). Eén procent maakte een melding bij een andere instantie. Voorbeelden van instanties die naar voren kwamen in de open antwoorden zijn het landelijk meldpunt vuurwerkoverlast en andere plekken op het internet.

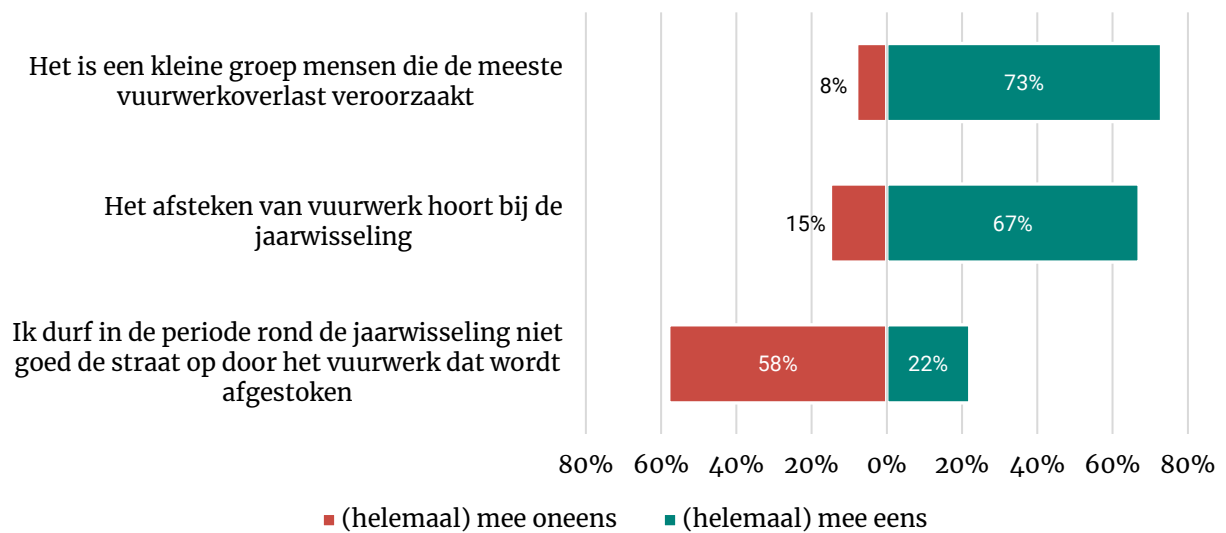
Tabel 9.1 - Melding maken vuurwerkoverlast (basis: inwoners die overlast ervaart van vuurwerk; meerdere antwoorden mogelijk)

MELDING MAKEN	%	INSTANTIE	%
Ja	12%	Politie	8%
Nee	88%	Gemeente	3%
Weet ik niet (meer)	2%	Andere instantie	1%

De inwoners die geen melding maken konden aangeven wat hun voornaamste reden(en) hiervoor zijn. De meest genoemde reden was dat inwoners er niet aan gedacht hadden of het niet belangrijk vonden (34%). Drie op de tien gaven aan dat het maken van een melding toch niets helpt (31%).

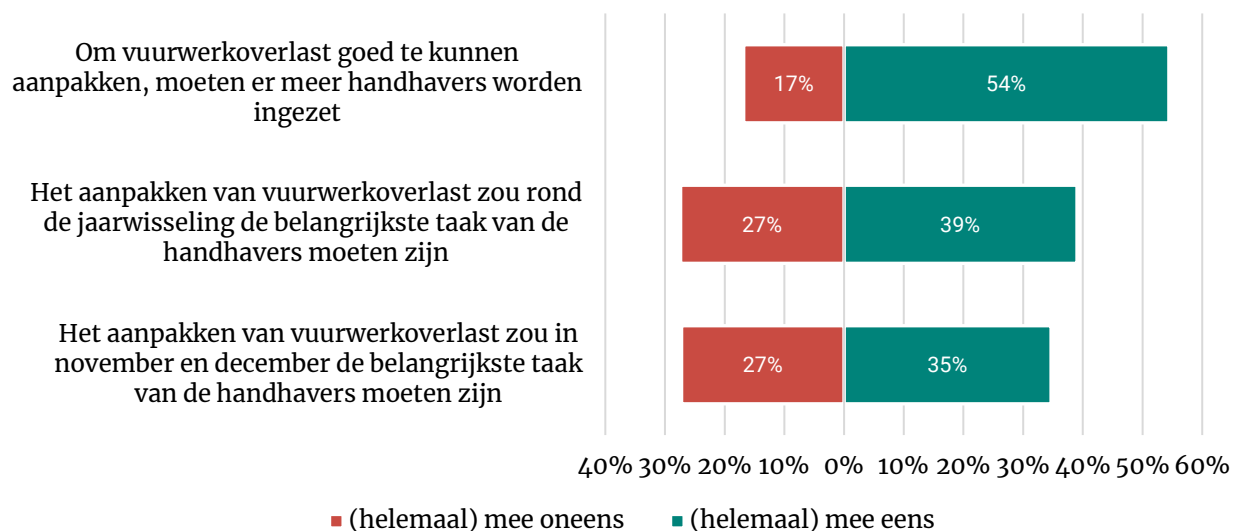
Vervolgens is aan inwoners van Dijk en Waard een aantal stellingen voorgelegd over vuurwerk tijdens de jaarwisseling (Figuur 9.8) en over de inzet van handhavers (Figuur 9.9).

Figuur 9.8 – Stellingen over vuurwerk tijdens jaarwisseling (percentage)

Bijna driekwart van de inwoners van Dijk en Waard is van mening dat een kleine groep mensen verantwoordelijk is voor de meeste vuurwerkoverlast (73%). Twee derde is het (helemaal) eens met de stelling dat het afsteken van vuurwerk bij de jaarwisseling hoort. Een deel van de inwoners, twee op de tien, durft rond de jaarwisseling niet goed de straat op vanwege het vuurwerk dat afgestoken wordt (22%); zes op de tien worden hierdoor niet weerhouden.

Figuur 9.9 – Stellingen over inzet handhavers (percentage)

Ruim de helft van de inwoners van Dijk en Waard vindt dat er in de aanpak van vuurwerkoverlast meer handhavers moeten worden ingezet (54%). Vier op de tien vinden dat rond de jaarwisseling het aanpakken van vuurwerkoverlast de belangrijkste taak van handhavers zou moeten zijn, terwijl iets meer dan een derde van mening is dat dit met name in november en december zou moeten. (35%). Met beide laatste stellingen is iets meer dan een kwart het (helemaal) oneens.

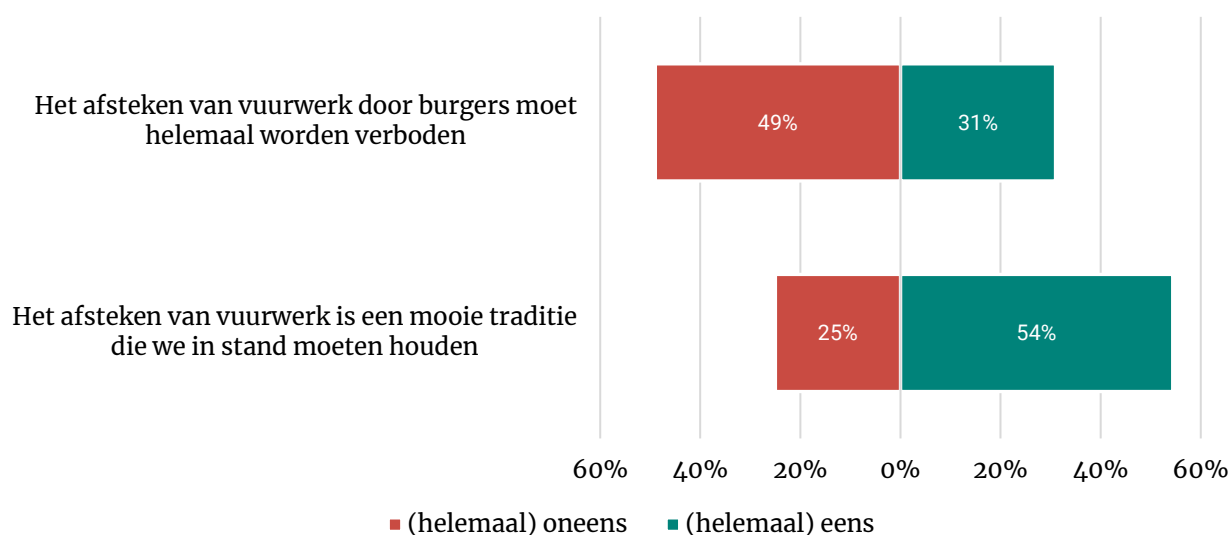

16% van de inwoners van Dijk en Waard ervaart altijd overlast van vuurwerk rond jaarwisseling, met name door harde knallen.

9.3 Opvattingen, maatregelen en alternatieven vuurwerk

In de laatste paragraaf van dit hoofdstuk wordt gekeken naar de opvattingen, maatregelen en alternatieven voor het afsteken van vuurwerk. Figuur 9.10 brengt de houding van inwoners van Dijk en Waard ten aanzien van de vuurwerktraditie in beeld.

Figuur 9.10 – Stellingen ten aanzien van de vuurwerktraditie (percentage)

Ruim de helft van de inwoners van Dijk en Waard vindt het afsteken van vuurwerk een mooie traditie die in stand gehouden moet worden (54%). Volgens drie op de tien moet het afsteken van vuurwerk door burgers helemaal verboden worden, de helft is het hiermee (helemaal) oneens.

Vuurwerkverbod

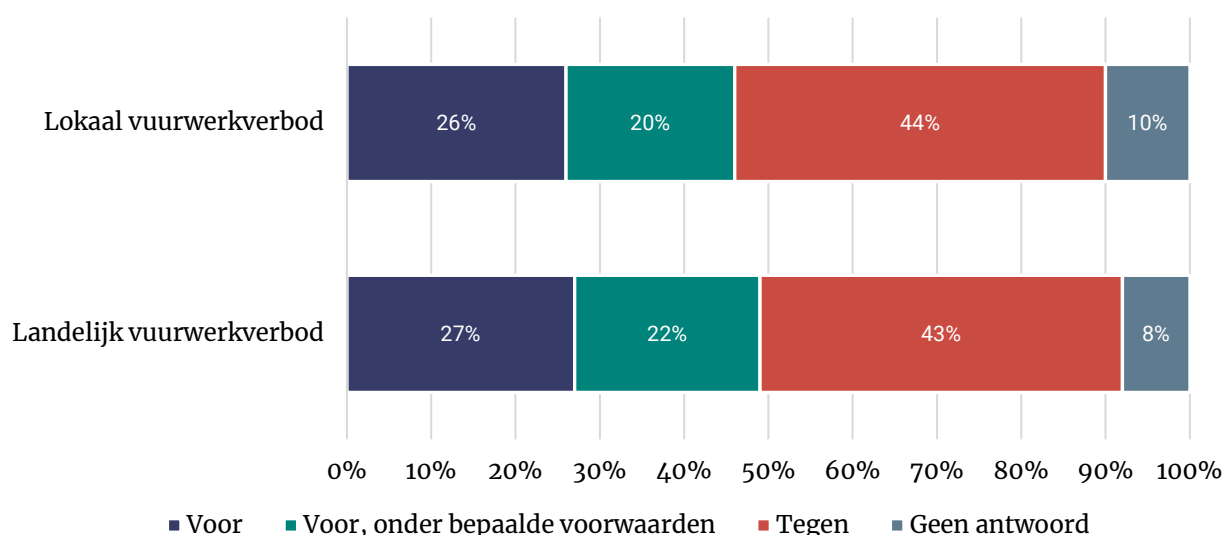
Inwoners van Dijk en Waard is gevraagd hoe zij staan tegenover een landelijk of lokaal vuurwerkverbod (Figuur 9.11). Het draagvlak voor een landelijk vuurwerkverbod is in Dijk en Waard vergelijkbaar met dat voor een lokaal vuurwerkverbod. De helft van de inwoners van Dijk en Waard is voorstander van een landelijk vuurwerkverbod voor burgers (27% voor, 22% onder bepaalde voorwaarden), meer dan vier op de tien zijn hierop tegen (43%). Iets minder dan de helft is voor een lokaal vuurwerkverbod (26% voor, 20% onder voorwaarden) en ook hier zijn ruim vier op de tien tegen.

Op wijkniveau zijn inwoners van Sint Pancras/Koedijk vaker voorstander van zowel een landelijk, als een lokaal vuurwerkverbod dan gemiddeld in de gemeente. In de open antwoorden noemen zij als reden hiervoor met name dat vuurwerk zorgt voor veel overlast in de buurt, voornamelijk geluidsoverlast. Ook komen schade, milieuvervuiling, dierenleed en de mogelijke gevaren die vuurwerk veroorzaken veel voorbij.

Inwoners van Zuid-Scharwoude en de Rivierenwijk zijn juist relatief vaker tegen een landelijk vuurwerkverbod. Redenen die tegenstanders hier geven in de open antwoorden zijn onder andere dat het een traditie is en ze zijn opgegroeid met vuurwerk en dat het ‘maar één keer per jaar’ is. Er wordt aangegeven dat men zelf moet kunnen kiezen of ze vuurwerk willen afsteken, omdat de overheid al zoveel bepaalt. Daarnaast zijn er ook inwoners die aangeven dat een verbod misschien alleen maar voor nog meer overlast en onveilige situaties zal zorgen.

Inwoners van Stadshart e.o. zijn relatief vaak voor een landelijk vuurwerkverbod onder bepaalde voorwaarden. Voorbeelden van voorwaarden die de inwoners van deze wijk noemen in de open antwoorden zijn onder andere de organisatie van een vuurwerkshow op één centrale plek, het specifiek verbieden van knalvuurwerk en een verbod op bepaalde plekken in de gemeente (zoals plekken waar veel ouderen wonen).

Figuur 9.11 – Landelijk en lokaal vuurwerkverbod (percentage)

Stelling: ‘Stel dat het afsteken van vuurwerk door burgers verboden wordt...’

Aan inwoners die doorgaans zelf vuurwerk afsteken is gevraagd of zijzelf toch vuurwerk blijven afsteken als er een vuurwerkverbod wordt ingesteld. Bijna drie op de tien geven aan hier zeker of waarschijnlijk mee door te blijven gaan (10% zeker, 18% waarschijnlijk wel). Ruim vier op de tien zeggen te stoppen met het afsteken van vuurwerk (32% zeker niet, 32% waarschijnlijk niet).

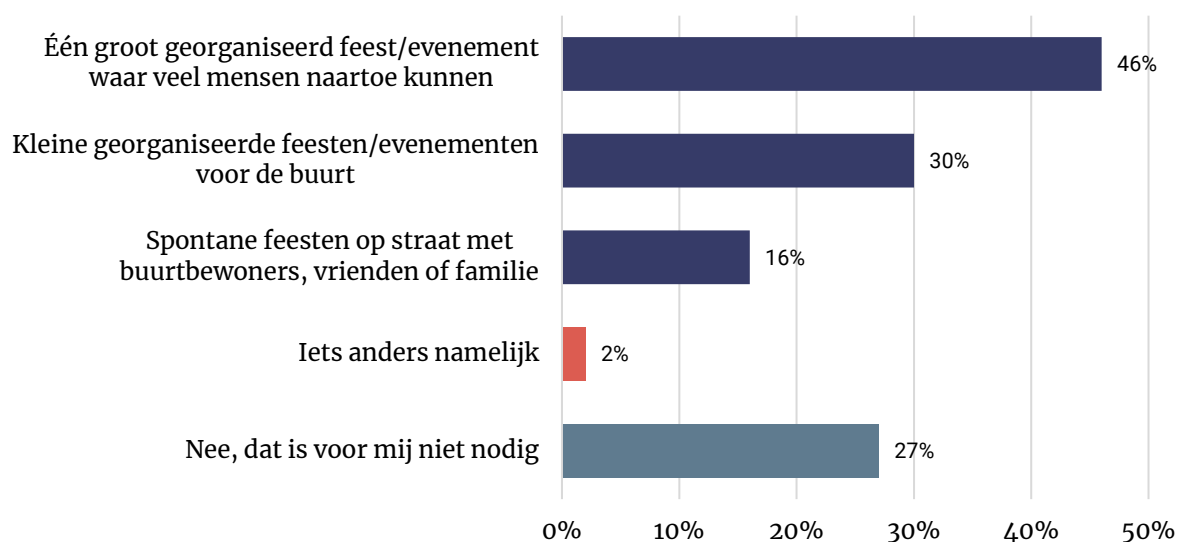
Daarnaast is inwoners gevraagd in hoeverre zij zich kunnen voorstellen dat anderen toch vuurwerk blijven afsteken bij een vuurwerkverbod. Meer dan negen op de tien inwoners van Dijk en Waard denken dat ondanks een vuurwerkverbod mensen nog steeds vuurwerk zullen afsteken (42% zeker, 52% waarschijnlijk wel). Slechts 3 procent denkt dit niet (3% waarschijnlijk niet, 0% zeker niet).

Alternatieven

Ook is aan de inwoners van Dijk en Waard gevraagd welke alternatieven zij graag zouden zien als er een verbod komt op het afsteken van vuurwerk (Figuur 9.12). Aan de inwoners die de voorkeur geven aan een klein of groot georganiseerd event is vervolgens gevraagd waaruit deze evenementen of vieringen zouden moeten bestaan (Figuur 9.13).

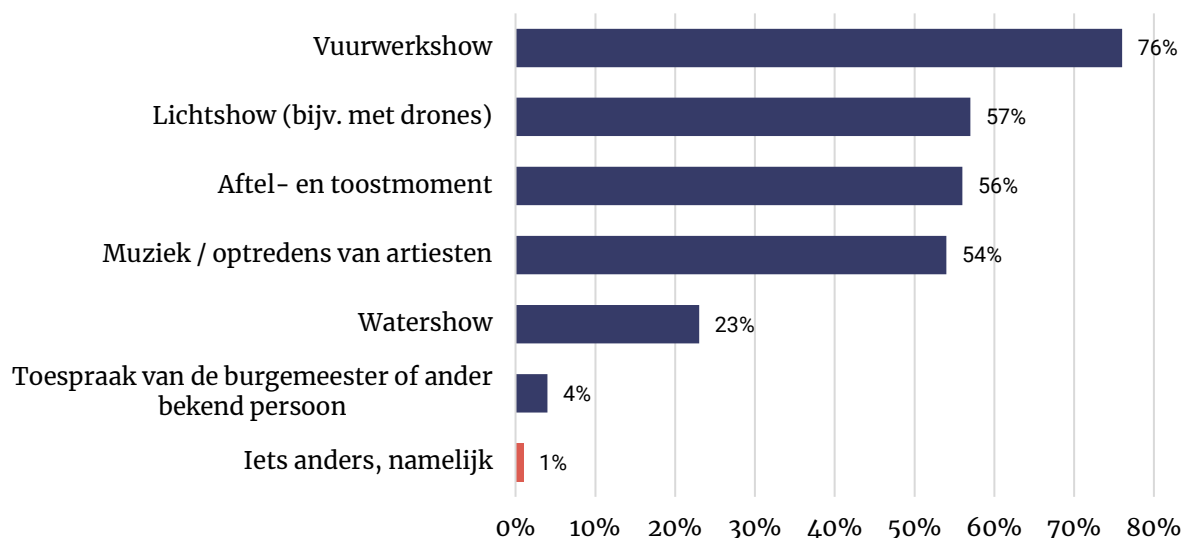
Als het afsteken van vuurwerk in Dijk en Waard voor burgers tijdens de jaarwisseling wordt verboden, zegt bijna de helft van de inwoners dat zij als alternatief één groot georganiseerd feest/evenement zouden willen zien (46%). Drie op de tien inwoners geven de voorkeur aan kleine georganiseerde feesten/evenementen in de buurt. Twee procent van de inwoners zou graag een ander alternatief evenement of feest zien. In de open antwoorden noemen zij meestal een georganiseerd evenement (door de gemeente), waarbij ze duidelijk maken welke invulling van de show hun voorkeur heeft: een vuurwerkshow of een licht/lasershow (met drones). Voor de meesten gaat het dan om één groot evenement op een centrale locatie, maar er zijn ook inwoners die aangeven op meerdere locaties een show te willen aangezien de gemeente uit meerdere kernen bestaat. Ook noemen meerdere inwoners hier dat ze graag zouden zien dat er plekken in de gemeente zijn waar inwoners onder toezicht toch vuurwerk mogen afsteken. Ruim een kwart geeft aan geen alternatief nodig te hebben.

Figuur 9.12 – Alternatieve evenementen/feesten (percentage; meerdere antwoorden mogelijk)

In vijf wijken staan inwoners vaker dan gemiddeld in de gemeente open voor één groot georganiseerd feest/evenement als alternatief tijdens de jaarwisseling. Dit betreft de Molenwijk, Butterhuizen, Oostertocht/'t Kruis, Stad van de Zon en De Draai. In Sint Pancras/Koedijk is de behoefte aan dit alternatief juist minder groot dan gemiddeld. Wat betreft kleine georganiseerde feesten of evenementen geven relatief minder inwoners van de Schrijverswijk en de Rivierenwijk hieraan de voorkeur, terwijl in De Draai inwoners hier juist relatief vaker voor kiezen.

Figuur 9.13 – Type feesten/evenementen (basis: van inwoners die een (groot of klein) georganiseerd feest zouden willen; meerdere antwoorden mogelijk)

Aan de inwoners die de voorkeur geven aan een klein of groot georganiseerd feest is gevraagd waaruit dat dan zou moeten bestaan. Hierop geeft ruim driekwart van hen aan dat een dergelijke viering bij voorkeur een vuurwerkshow moet bevatten (75%). Ruim de helft wil een lichtshow, een aftel- en toostmoment en/of een muziekoptreden. Bijna een kwart spreekt zich uit voor een watershow. Slechts 4 procent kiest voor een toespraak van een bekend persoon. Bij de open antwoorden worden geen nieuwe suggesties gedaan, het meest ingevuld wordt hier dat ze willen dat het feest (gedeeltelijk) gratis wordt (toegang, eten en/of drinken).

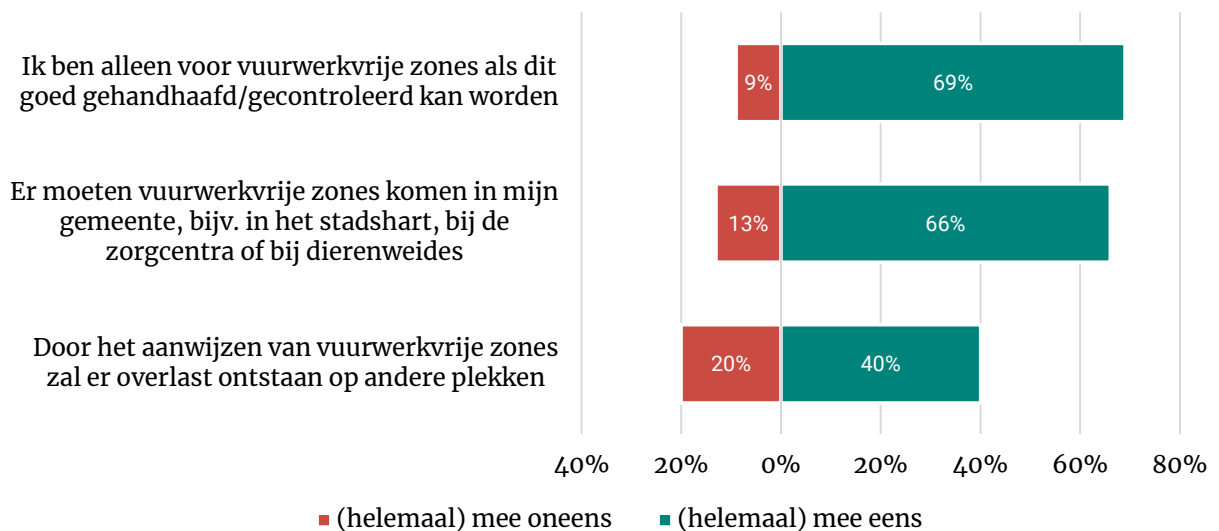
Aan de inwoners die aangeven dat zij een vuurwerkshow als alternatief wensen is gevraagd of zij ook een alternatieve viering zónder vuurwerk zouden willen bijwonen. Bijna de helft geeft aan dat zij een dergelijk evenement zouden willen bezoeken (7% zeker, 42% waarschijnlijk wel), ruim vier op de tien zeggen hier niet naartoe te willen gaan (33% waarschijnlijk niet, 10% zeker niet).

Vuurwerkvrije zones

Om overlast van vuurwerk op bepaalde plaatsen te verminderen of te voorkomen, kan de gemeente vuurwerkvrije zones aanwijzen waar het afsteken van vuurwerk verboden is.

Figuur 9.14 gaat in op een drietal stellingen met betrekking tot vuurwerkvrije zones.

Figuur 9.14 – Stellingen vuurwerkvrije zones (percentage)

Zeven op de tien inwoners van Dijk en Waard geven aan dat zij alleen voorstander zijn van vuurwerkvrije zones, op voorwaarde dat deze goed gehandhaafd/gecontroleerd kunnen worden (69%). Iets minder, namelijk twee derde van de inwoners, vindt dat er op bepaalde plekken in de gemeente vuurwerkvrije zones moeten komen. Vier op de tien denken dat er overlast zal ontstaan op andere plekken wanneer er vuurwerkvrije zones worden aangewezen; twee op de tien delen deze mening niet.

Aan de inwoners die vuurwerkvrije zones op bepaalde plekken in de gemeente willen, is aanvullend gevraagd op welke plekken deze dan volgens hen zouden moeten komen. Hieruit komt de volgende top 3 naar voren.

Nr. 1: 82%

1. Dierenweide/
kinderboerderij

Nr. 2: 77%

2. Dierenasiel

Nr. 3: 68%

3. Verzorgings- of
verpleeghuis

Zes procent van de inwoners geeft aan dat er een vuurwerkvrije zone zou moeten komen op een andere plek dan de plekken die zijn uitgevraagd in de vragenlijst. In de open antwoorden benoemen zij speeltuinen, woonwijken en plekken waar meer oudere mensen wonen. Ook geven veel inwoners bij deze vraag aan dat zij het liefst 'overal' vuurwerkvrije zones zouden zien.

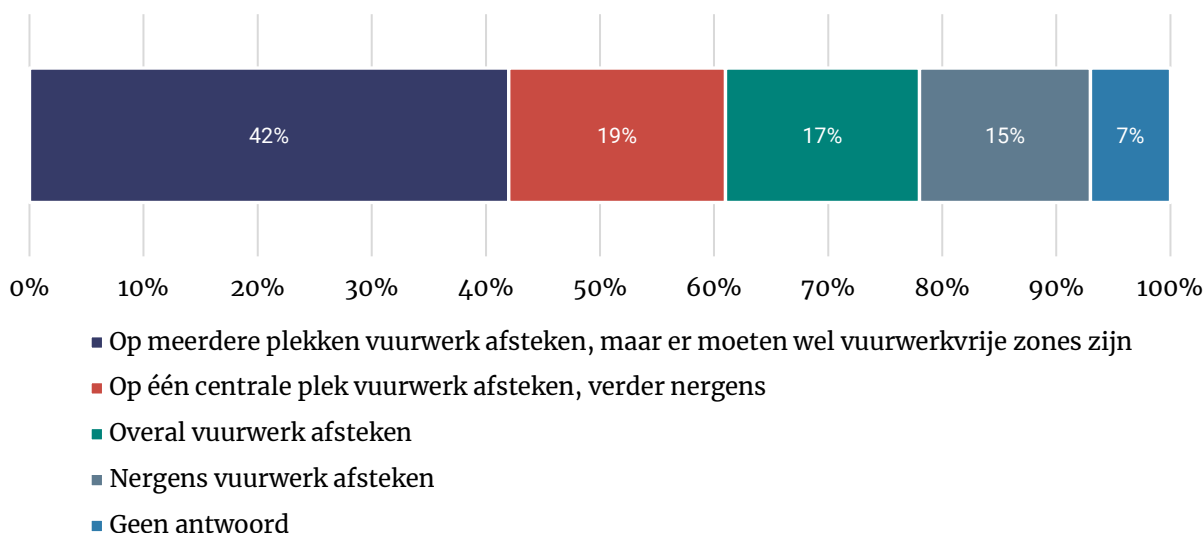

46% van de inwoners van Dijk en Waard geeft de voorkeur aan één groot georganiseerd feest/evenement als alternatief.

Gemeentelijke benadering vuurwerk tijdens jaarwisseling

Ten slotte is onder de inwoners van Dijk en Waard gepeild hoe de gemeente zou moeten omgaan met vuurwerk tijdens de jaarwisseling (Figuur 9.15). Ruim vier op de tien inwoners vinden dat de gemeente op meerdere plekken vuurwerk zou moeten toestaan, mits er ook vuurwerkvrije zones zijn (42%). Een kleiner aandeel, twee op de tien, geeft aan dat er tijdens de jaarwisseling één centrale plek in de gemeente moet zijn waar vuurwerk afgestoken mag worden (19%). Ongeveer een op de zes vindt dat er overal in de gemeente vuurwerk mag worden afgestoken, terwijl een vergelijkbaar percentage juist van mening is dat dit nergens toegestaan zou moeten zijn.

Figuur 9.15 – Gemeentelijke benadering vuurwerk tijdens jaarwisseling (percentage)

Trends en patronen in de landelijke Veiligheidsmonitor

10 Bijlage - Trends en patronen in de landelijke Veiligheidsmonitor

Deze samenvatting van trends en patronen in de landelijke Veiligheidsmonitor is bedoeld voor het gemak van de lezer en om de resultaten uit het rapport in een breder perspectief te plaatsen

10.1 Landelijke trends in de Veiligheidsmonitor

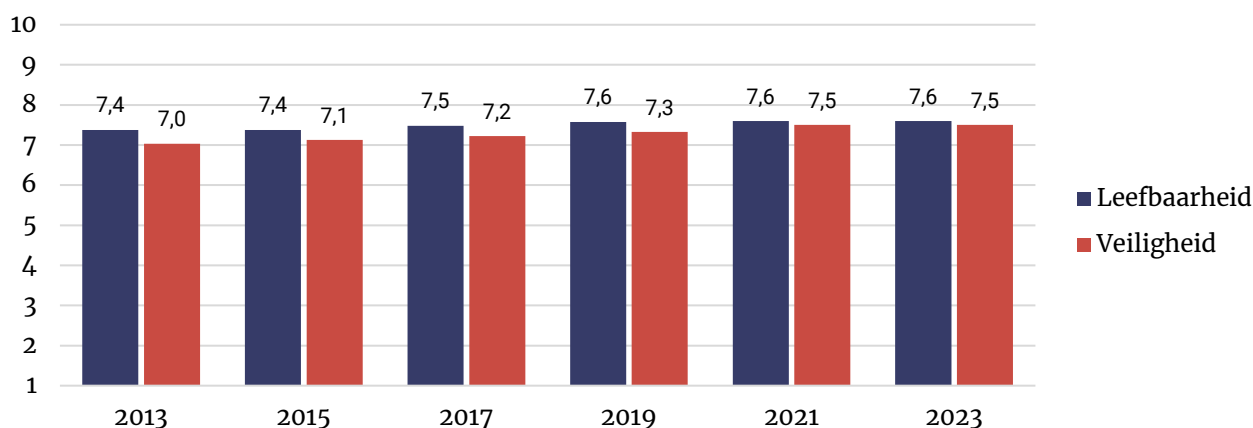
In het eerste hoofdstuk van deze bijlage worden de belangrijkste landelijke trends uit de Veiligheidsmonitor samengevat. Deze trends staan uitgebreid beschreven in de landelijke rapportage ([CBS, 2024](#)).

Beoordeling leefbaarheid en veiligheid

Het rapportcijfer voor veiligheid in de buurt liet tot en met 2021 een stijgende trend zien. Gemiddeld werden Nederlanders steeds positiever over hoe veilig wonen het is in de buurt. Tussen 2021 en 2023 is de waardering voor de veiligheid in de buurt gestabiliseerd. In beide jaren ligt het gemiddelde rapportcijfer op 7,5 (CBS, p. 16).

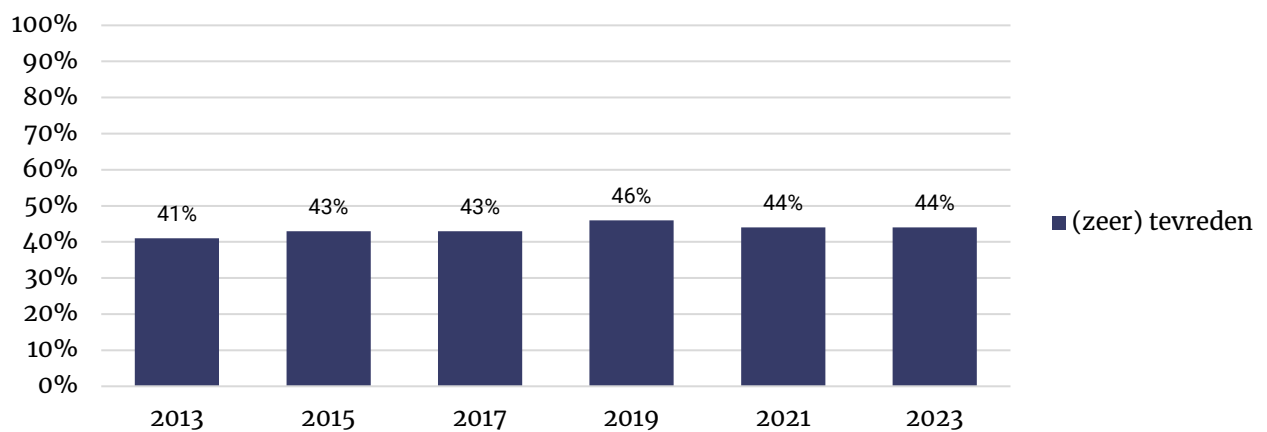
Het rapportcijfer voor de leefbaarheid van de woonbuurt liet in de periode 2015–2019 eveneens een (lichte) stijgende trend zien. Vanaf 2019 is sprake van een stabilisatie. Nederlanders beoordelen de leefbaarheid van hun woonbuurt in 2019, 2021 en 2023 gemiddeld met het rapportcijfer 7,6 (p. 94).

Figuur 10.1 – Rapportcijfers leefbaarheid en veiligheid woonbuurt, trend 2013-2023

De mate van tevredenheid die Nederlanders ervaren over het functioneren van de gemeente wat betreft haar aanpak van leefbaarheid en veiligheid is in 2023 niet veranderd ten opzichte van 2021 en ligt op 44 procent dat (zeer) tevreden is. Tot en met 2019 was er sprake van een positieve trend wat betreft het aandeel inwoners dat (zeer) tevreden is over hoe de eigen gemeente functioneert op het gebied van veiligheid en leefbaarheid. In 2013 gaf 41 procent van de Nederlanders aan (zeer) tevreden te zijn over dit functioneren, terwijl in 2019 de gemiddelde tevredenheid op 46 procent lag.

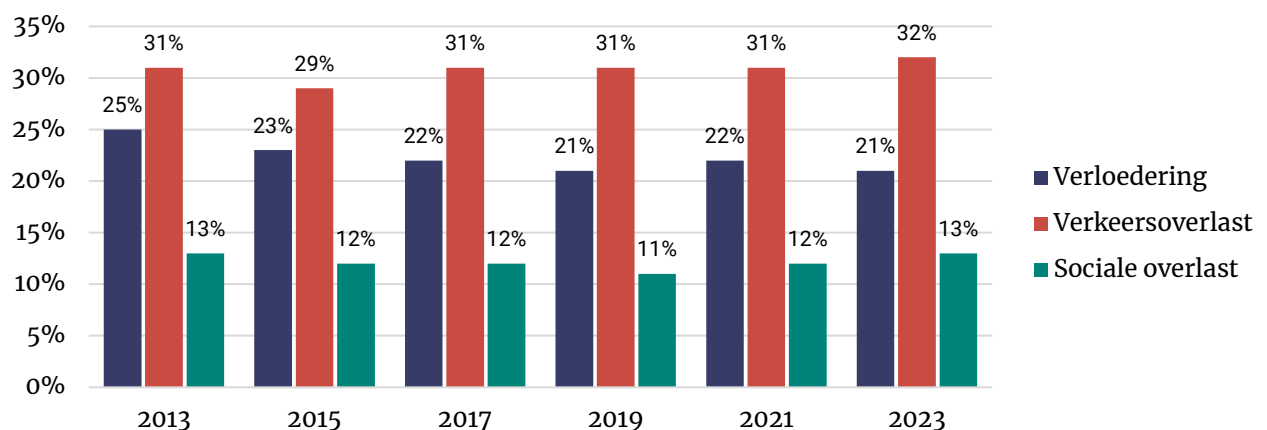
Figuur 10.2 – Oordeel functioneren gemeente op aanpak leefbaarheid en veiligheid, trend 2013-2023

Overlast

In 2023 heeft 45 procent van de Nederlanders zelf veel overlast ervaren van één of meerdere vormen van overlast die voor kunnen komen in de woonbuurt. Dit is vergelijkbaar met 2021. In 2023 is er sprake van een lichte toename van de ervaren sociale overlast ten opzichte van 2021. Ook tussen 2019 en 2021 nam sociale overlast al toe. Het aandeel Nederlanders dat veel sociale overlast ervaart in de woonbuurt ligt nu weer op het niveau van 2013 (13%). De ervaren verkeersoverlast is over de gehele periode 2013-2023 nagenoeg gelijk gebleven. De ervaren fysieke verloedering is in 2023 ongeveer gelijk gebleven ten opzichte van 2021 (21% tegenover 22%), maar ligt lager dan 10 jaar geleden (toen 25%).

Figuur 10.3 – Ervaren overlast in de buurt, trend 2013-2023

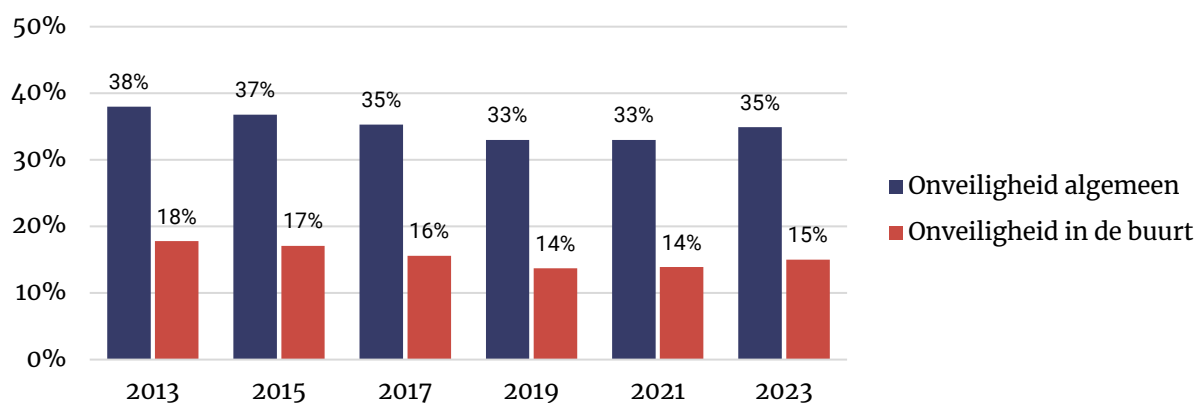
Veiligheidsbeleving

In 2023 geeft 15 procent van de Nederlanders aan zich weleens onveilig te voelen in de eigen buurt (p. 27). Dit betreft een stijging ten opzichte van 2021, toen dit aandeel 14 procent bedroeg. In de periode 2013 en 2019 was er sprake van een afname in de onveiligheidsgevoelens van Nederlanders in de eigen buurt (van 18% naar 14%).

In de Veiligheidsmonitor wordt naast de veiligheidsbeleving in de buurt ook gevraagd naar de veiligheidsbeleving van Nederlanders in algemene zin. Meer dan een derde van de Nederlanders (35%) geeft aan dat zij zich in het algemeen weleens onveilig voelen. Dit aandeel is hiermee ruim twee keer zo groot als het aandeel dat zich weleens onveilig voelt in de eigen buurt (p. 27). In 2021 gaf 33 procent van de Nederlanders aan zich weleens onveilig te voelen in algemene zin. Het aandeel Nederlanders met algemene onveiligheidsgevoelens ligt in 2023 dus hoger dan in 2021, maar lager dan in 2013 (toen 38%).

Het percentage inwoners dat zich vaak onveilig voelt ligt voor zowel de veiligheidsbeleving in de eigen buurt als in algemene zin op 2 procent. Voor de algemene veiligheidsbeleving is dit een stabilisatie, bij de veiligheidsbeleving in de buurt is er sprake van een lichte stijging ten opzichte van 2021 (p. 27).

Figuur 10.4 – Onveiligheidsgevoel, trend 2013-2023

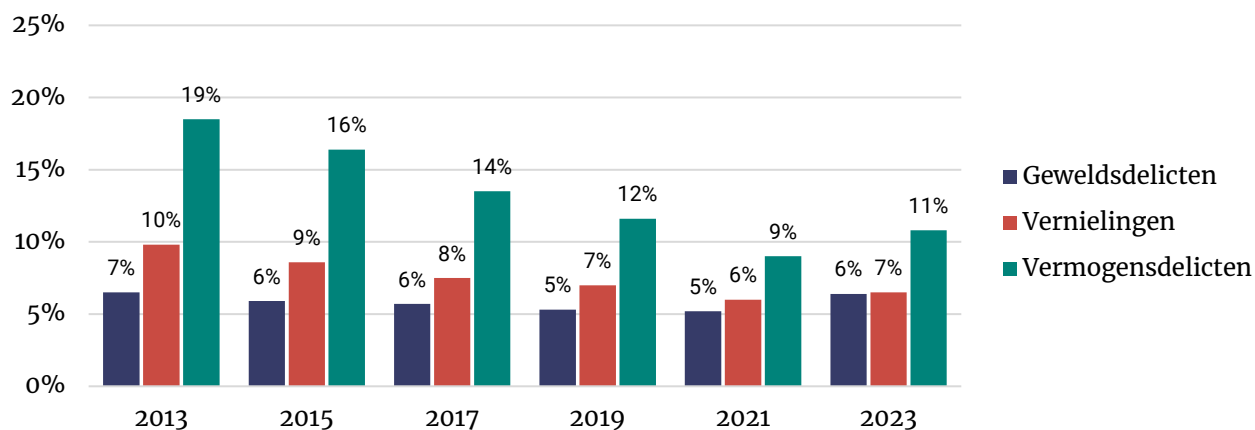

Slachtofferschap traditionele criminaliteit

In totaal is een op de vijf Nederlanders (20%) in 2023 slachtoffer geworden van een of meerdere vormen van traditionele criminaliteit (gewelddelicten, vermogensdelicten of vernielingen). Dit is een duidelijke stijging ten opzichte van 2021, toen het totale slachtofferschap 17 procent bedroeg (p. 36). Net zoals in eerdere jaren kwamen vermogensdelicten het vaakst voor (gestegen van 9% naar 11%), gevolgd door vernielingen (gestegen van 6% naar 7%) en gewelddelicten (gestegen van 5% naar 6%). De stijging is relatief het sterkst bij gewelddelicten (p. 38). Tussen 2013 en 2021 vertoonden vermogensdelicten en vandalismedelicten nog een dalende trend. Het slachtofferschap gewelddelicten ligt in 2023 weer op het niveau van 2015 en 2017 (6%).

Een slachtoffer van traditionele criminaliteit kan bij de politie melding of aangifte doen van het delict. In 2023 is 33 procent van alle ondervonden delicten traditionele criminaliteit bij de politie gemeld en van 27 procent werd aangifte gedaan (p. 45). Deze percentages zijn lager dan in 2021 toen 35 procent van alle delicten werd gemeld en van 29 procent aangifte werd gedaan. In 2021 was de aangiftebereidheid na een lange periode van daling (2013-2019) toegenomen. Deze stijging zet in 2023 dus niet door.

Figuur 10.5 – Persoonlijk slachtofferschap traditionele criminaliteit, trend 2013-2023

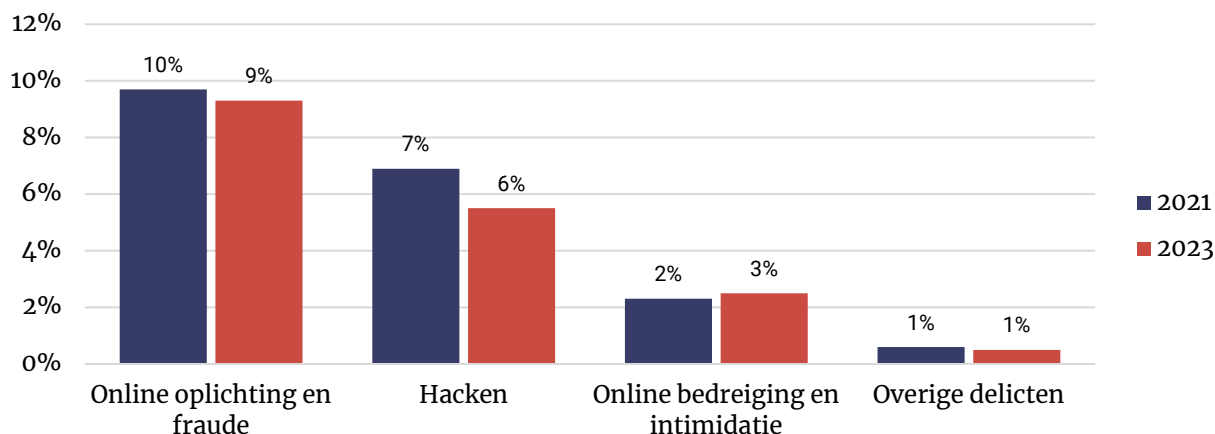
Online criminaliteit

In 2023 is 16 procent van de Nederlanders slachtoffer geworden van online criminaliteit (p. 48). Het slachtofferschap is hiermee afgenomen ten opzichte van 2021 (daling van 17% naar 16%). De daling is met name zichtbaar bij slachtofferschap hacken (van 7% naar 6%).

Aangezien de vragen gericht op online criminaliteit in de Veiligheidsmonitor 2021 grondig zijn veranderd ten opzichte van eerdere edities, kunnen de percentages slachtofferschap niet worden vergeleken met de metingen voor 2021. In de landelijke rapportage voor de Veiligheidsmonitor 2021 ([CBS, 2022](#)) is een benadering gedaan van de ontwikkeling tussen 2013 en 2021. Hieruit blijkt dat online criminaliteit tussen 2013 en 2021 een stijgende lijn vertoont. De toename was vooral duidelijk vanaf 2018 en het sterkst bij aankoopfraude. Maar tussen 2021 en 2023 was er dus sprake van een daling.

Van alle slachtoffers van online criminaliteit heeft 46 procent bij een instantie gemeld wat hen is overkomen, 17 procent heeft aangifte gedaan bij de politie. Een melding bij online pesten, stalken en shamesexting kan ook gedaan zijn bij familie, vrienden, op school of op het werk. In het geval van online bedreiging gaat het uitsluitend om melding bij de politie.

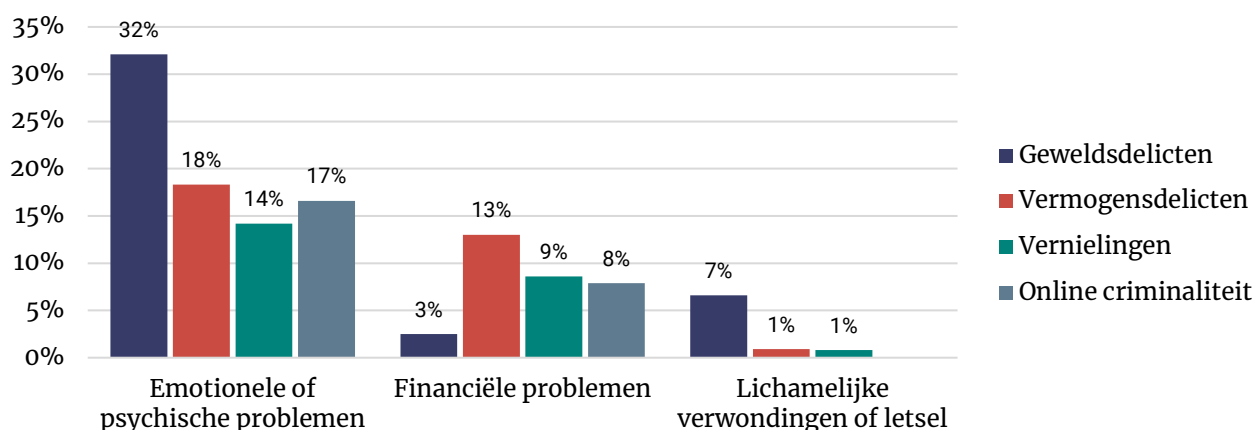
Figuur 10.6 – Persoonlijk slachtofferschap online criminaliteit, ontwikkeling 2021-2023

Gevolgen van criminaliteit

Meer dan een kwart van de slachtoffers van traditionele criminaliteit (28%) en een vijfde van de slachtoffers van online criminaliteit (21%) geeft aan emotionele, lichamelijk of financiële problemen te ondervinden als gevolg van het delict waar zij slachtoffer van zijn geworden (CBS, 2024, p. 43). Gewelddelicten leidden het vaakst tot één van deze gevolgen (35%). Net als in 2021 kwamen emotionele of psychische problemen het vaakst voor: 22 procent van de slachtoffers kreeg hier mee te maken. Bij alle type delicten ondervonden slachtoffers het vaakst emotionele of psychische problemen. Er zitten grote verschillen in de gevolgen tussen type online criminaliteit. Bij phishing is het percentage inwoners dat financieel in de problemen komt het grootst. Hacken en aankoopfraude bezorgen slachtoffers het minst vaak problemen.

Figuur 10.7 – Gevolgen criminaliteit naar type delict, 2023

Preventie

Het preventieve gedrag van inwoners varieert tussen meer en minder verstedelijkte gebieden. In stedelijke buurten nemen inwoners minder voorzorgsmaatregelen om te voorkomen dat ze slachtoffer worden van criminaliteit, bijvoorbeeld 's avonds licht laten branden bij afwezigheid, dan in niet-stedelijke buurten, zoals op het platteland (p. 72). Een soortgelijk patroon is zichtbaar bij de voorzieningen die inwoners treffen voor het beveiligen van hun woning. In sterk stedelijke buurten heeft bijvoorbeeld 28 procent van de bewoners buitenverlichting met sensor, terwijl dit aandeel in niet-stedelijke buurten op 65 procent ligt.

De mate van WhatsApp-buurtpreventie wordt groter naarmate de stedelijkheid van een gebied afneemt. Het aandeel inwoners dat zegt dat er WhatsApp-buurtpreventie aanwezig is, is in niet-stedelijke buurten 2,5 keer zo groot als in zeer stedelijke buurten, namelijk 48 procent tegenover 19 procent (p. 77). Ook de deelname aan WhatsApp-buurtpreventie wordt kleiner naarmate de stedelijkheid van een gebied toeneemt. Deze patronen komen overeen met de patronen die zichtbaar waren in 2021.

Het totale gebruik van maatregelen om digitale gegevens te beschermen is niet veranderd ten opzichte van 2021. Wel wordt het gebruik van sterke wachtwoorden en een wachtwoordmanager iets vaker gedaan, terwijl minder Nederlanders een virusscanner of firewall gebruiken (p. 78).

10.2 Patronen in de Veiligheidsmonitor

In het tweede hoofdstuk van deze bijlage bespreken we een aantal patronen in de landelijke Veiligheidsmonitor in de resultaten uitgesplitst naar geslacht, leeftijd en stedelijkheid. Dit is een samenvatting van de patronen die in het landelijke rapport worden beschreven. Meer informatie en cijfermateriaal is beschikbaar via Statline van CBS of Ipsos I&O.

Leefbaarheid en buurtoverlast

De tevredenheid van Nederlanders over het functioneren van de gemeentelijke aanpak van leefbaarheid en veiligheid vertoont geen duidelijke verschillen naar de mate van stedelijkheid van het gebied (p. 16). Dit was in 2021 ook het geval. In de 70.000+ -gemeenten is het percentage inwoners dat tevreden is over de gemeentelijke aanpak (42%) ook vergelijkbaar met het landelijk gemiddelde (44%).

Net zoals in eerdere jaren is de zichtbaarheid van handhavers in de buurt groter in stedelijke gemeenten dan in minder stedelijke gemeenten. Ook de tevredenheid over het functioneren van gemeentelijke handhavers neemt toe naarmate een gemeente meer stedelijk is. In niet-stedelijke gemeenten is 20 procent van de inwoners (zeer) tevreden over het functioneren van gemeentelijke handhavers, in zeer stedelijke gemeenten ligt dit op 27 procent (p. 20).

In gebieden die meer verstedelijkt zijn, ervaren inwoners meer buurtoverlast (p. 23). Ook het inwonertal heeft invloed op de ervaren overlast. Hoe groter de gemeente hoe met meer inwoners aangegeven buurtoverlast te ervaren. In de 70.000+ -gemeenten ervaart de helft van de inwoners veel buurtoverlast, terwijl het gemiddelde op 45 procent ligt (p. 26).

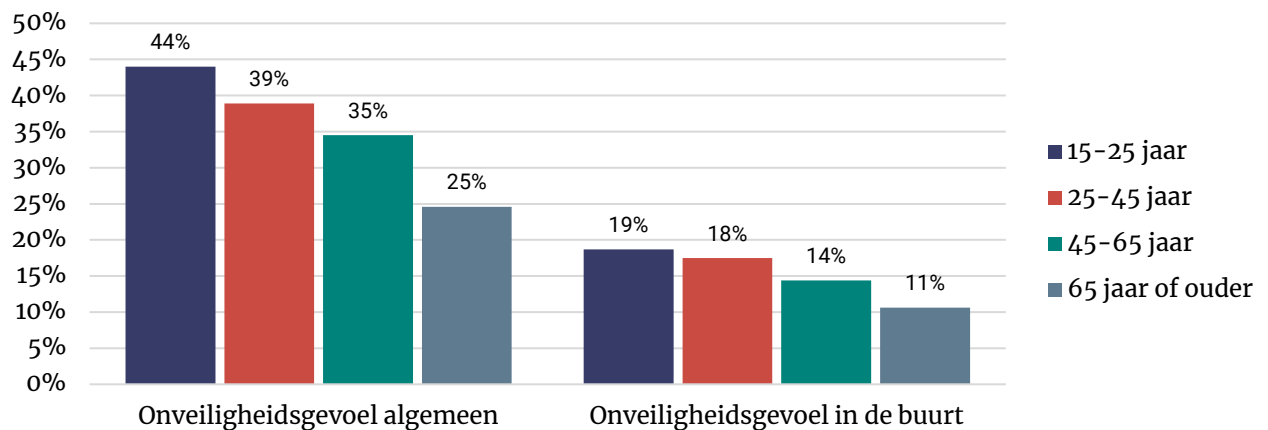
Veiligheidsbeleving

Er is sprake van verschillen in veiligheidsbeleving op basis van leeftijd (p. 28). Jongere mensen (zowel 15- tot 25-jarigen als 25- tot 45-jarigen) zeggen vaker zich onveilig te voelen dan oudere mensen (45- tot 65-jarigen, maar vooral 65-plussers). Dit geldt voor zowel veiligheidsbeleving in het algemeen als in de eigen woonbuurt. In 2019 en 2021 was er een soortgelijk patroon zichtbaar.

De veiligheidsbeleving van inwoners verschilt in Nederland ook naar geslacht: vrouwen ervaren vaker onveiligheidsgevoelens dan mannen, zowel in de woonbuurt (18% tegenover 12%) als in algemene zin (44% tegenover 26%). Vrouwen in de leeftijdscategorie 15 tot 25 jaar voelen zich het vaakst onveilig. Van deze groep ervaart 25 procent weleens onveiligheidsgevoelens in de buurt, terwijl ruim zes op de tien jonge vrouwen (61%) zich weleens onveilig voelen in algemene zin (p. 29).

De mate van ervaren onveiligheidsgevoelens varieert tevens op basis van seksuele oriëntatie. Homoseksuele en biseksuele mannen ervaren vaker onveiligheidsgevoelens in de buurt en in het algemeen dan heteroseksuele mannen. Vooral biseksuele vrouwen voelen zich vaak onveilig: 24 procent voelt zich weleens onveilig in de buurt en 59 procent weleens in het algemeen. Er is geen verschil tussen homoseksuele vrouwen en heteroseksuele vrouwen (p. 29).

Figuur 10.8 – Onveiligheidsgevoel naar leeftijd, 2023

Slachtofferschap criminaliteit

Het slachtofferschap van criminaliteit verschilt naar geslacht en vooral naar leeftijd. Mannen zijn vaker slachtoffer van met name vernielingen en vermogensdelicten, van geweldsdelicten zijn mannen en vrouwen even vaak slachtoffer (p.39). Groter zijn de verschillen naar leeftijd. Jongeren zijn vaker slachtoffer dan ouderen. In totaal zijn 15- tot 25-jarigen (29%) en 25- tot 45-jarigen (24%) meer dan twee keer zo vaak slachtoffer als 65-plussers (11%).

Bij online criminaliteit zijn er vrijwel geen verschillen naar geslacht (vrouwen wel vaker slachtoffer online stalking). Jongeren zijn wel vaker slachtoffer van online criminaliteit dan ouderen, maar de verschillen tussen 15- tot 25-jarigen (18%) en 65-plussers (11%) zijn kleiner dan bij traditionele criminaliteit.

Bronnen:

Centraal Bureau voor de Statistiek (2022). Veiligheidsmonitor 2021, Den Haag (online publicatie). <https://www.cbs.nl/nl-nl/publicatie/2022/09/veiligheidsmonitor-2021>

Centraal Bureau voor de Statistiek (2024). Veiligheidsmonitor 2023, Den Haag (online publicatie). <https://www.cbs.nl/nl-nl/publicatie/2024/09/veiligheidsmonitor-2023>

Contactgegevens

Ipsos I&O

Zuiderval 70
Postbus 563
7500 AN Enschede
053 - 200 52 00

KVK-nummer 08198802
info@ioresearch.nl
www.ioresearch.nl

Piet Heinkade 55
1019 GM Amsterdam
020 - 308 48 00
info@ioresearch.nl
www.ioresearch.nl

